

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
นามผู้วิจัย	นายสมใจ สมคิด
แขนงวิชา	หลักสูตรและการสอน (มัธยมศึกษา-ภาษาไทย)
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์
คณะกรรมการที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา 2. ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ 3. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ
ปีการศึกษา	2538

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสื่อพัฒนาการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ สำหรับใช้กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการ ในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้กับที่ไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็ก
ภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในจังหวัดนครศรีธรรมราช โดย 40 คน
มาจากโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหา
ประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น และอีก 60 คน จากโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม
เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของสื่อ แบบของการทดลองคือ แบบ
ไม่มีการสุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลองมีกลุ่มเปรียบเทียบ (Nonrandomized
Control-Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มทดลองมีจำนวน

นักเรียน 32 คน ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อในการสอนอ่าน กลุ่มควบคุมจำนวน 28 คน สอนโดยไม่ใช้สื่อบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้ว นำคะแนนที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA)

ผลการวิจัยพบว่า สื่อที่สร้างขึ้นคือบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 นักเรียนที่ได้รับการสอนการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อ มีพัฒนาการใน การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สูงกว่านักเรียนที่สอนโดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title : The Utilization of Southern Applied
Lullaby for Developing Critical Reading
for Mathayom Suksa Six Students

By : Mr. Somchai Somkid

Degree : Master of Education

Major Field : Curriculum and Instruction

School of : Educational Studies

Thesis Advisor : Associate Professor Napalai Suwannathada
Professor Dr. Sucharit Pienchob
Associate Professor Dr. Koson Meekhun

Academic Year : 1995

ABSTRACT

The purposes of this study are : to construct the reading teaching aids by using Southern Applied Lullaby for Mathayom Suksa Six students, and to compare the critical reading achievement (post-test mean scores) between the students in the experimental and control groups.

The samples were second semester Mathayom Suksa Six students, Nakhonsithammarat Province, 1995 academic year. Forty students from Muang-Nakhonsithammarat School were tested in order to find the efficiency of the constructed reading aids; and sixty students from Phromkhiri- Phittayakhom School were tested in order to

find the effectiveness of the reading aids. The experiment chosen was a Nonrandomized Control-Group Pretest-Posttest Design. Thirty-two students were the experimental group using Southern Applied Lullaby as reading teaching aids and twenty-eight were the control group non-using Southern Applied Lullaby as reading teaching aids. The end of the experiment, the post-test was administered to both groups. The collected data was analysed by using indicated achievement (mean scores).

The results revealed that : Southern Applied Lullaby, passed the constructed criteria quality 80/80, and the critical reading achievement in the experimental and control groups were significantly different at the .05 level.

Key words : critical reading, Southern Applied Lullaby

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์นภลัย สุวรรณธาดา ประธานกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์ ดร.สุจริต เพ็ชรชอบ และรองศาสตราจารย์ ดร.โกศล มีคุณ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ทั้งสามท่านได้ ให้ทั้งกำลังใจ กำลังสติปัญญา ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพรัก อย่างสูง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว ผู้ที่เป็น แบบอย่างในการศึกษาค้นคว้าและการทำงานของผู้วิจัย ตลอดจนอาจารย์ ส่งศรี ชมภูวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ฤทธิภิรมย์ อาจารย์ ทัศนัย นวลวิไลย์ อาจารย์อารมย์ ชลสิทธิ์ และอาจารย์อรอนงค์ บุณกุล่อง ที่สละเวลาอันมีค่า ช่วยตรวจเครื่องมือในการวิจัย ให้ด้วยความเต็มใจ และเป็นอย่างดียิ่ง

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์วินัย ชามทอง คณะครู- อาจารย์ นักเรียนโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม และโรงเรียนเมืองนครศรี- ธรรมราช ผู้ให้ความร่วมมือในการทดลองจนสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์ เสาวคนธ์ สมคิด และสุกรักทั้งสองที่เข้าใจและเป็นกำลังใจให้เสมอ

สมใจ สมคิด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
สมมติฐานในการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ค่าจำกัดความในการวิจัย	9
ข้อคดลงเบื้องต้น	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	12
1.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ และลำดับขั้นของการอ่าน	12
1.2 ความหมายและหลักในการอ่านอย่างมี วิจารณ์	18
1.3 หลักสูตรและแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน	22

สารบัญ (ต่อ)

2.	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก	29
2.1	เพลงกล่อมเด็กและเพลงกล่อมเด็กภาคใต้	29
2.2	เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์	39
3.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมี วิจ্ঞาณญาณ	44
3.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก และเพลงกล่อมเด็กภาคใต้	50
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย		
	กลุ่มตัวอย่าง	55
	รูปแบบการวิจัย	55
	ตัวแปร	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
	การสร้างเครื่องมือ	58
	วิธีดำเนินการวิจัย	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล		
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย	73
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	
ก. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	97
สำเนาหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ	98
สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลอง	
เครื่องมือ	99
แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	
ประเมินคุณภาพเครื่องมือ	100
การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น	104
การคัดเลือกบทเพลง	107
ข. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมี	
วิจารณ์ญาณ	111
ค. คำชี้แจงการใช้แผนการสอน	134
แผนการสอน กลุ่มทดลอง	135
ง. แผนการสอน กลุ่มควบคุม	248
จ. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	269
ฉ. การวิเคราะห์ข้อมูล	283
ประวัติผู้วิจัย	289

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ที่สร้างจากบทเพลง กลุ่มเด็กภาคใต้ประยุกต์	61
2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ที่ได้จากการทำแบบฝึกบทเพลง	69
3 ประสิทธิภาพของแบบฝึกบทเพลง (E_1 / E_2)	70
4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม	71
ตารางผนวกที่	
1 แสดงค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	270
2-5 แสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ	274
6 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลอง	284
7 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มควบคุม	286
8 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	288

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกกำลังเคลื่อนเปลี่ยนเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการและการสื่อสาร ประเทศไทยก็มีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกมากขึ้น ทำให้การศึกษา วัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างคนให้มีคุณภาพ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศเป็นประการแรก

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนในระบบโรงเรียนเป็นเพียงการปูพื้นฐานเบื้องต้น เพื่อให้คนรู้วิธีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รู้จักแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต เมื่อปัญหามีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จำเป็นจะต้องใช้ความรู้ ทักษะ และข้อมูลแวดล้อมต่างๆ ช่วยในการตัดสินใจ ดังที่ สมศักดิ์ ภูวิภาคารวรรณ (2536: 172) กล่าวถึงการคิดแก้ปัญหาว่าจะเปลี่ยนแนวจาก "การคิดเชิงอำนาจจำแนก (categories) ไปสู่การคิดโดยอาศัยบริบทของสังคม (social context)" และเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ก็คือ ภาษา

การเรียนรู้ภาษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะภาษาไทย คนไทยไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ดังพระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2529: 14) ทรงกล่าวว่า "สังคมทั่วไปให้ความสำคัญแก่วิชาภาษาไทยน้อยกว่าวิชาอื่นฯ อันเป็นผลต่อค่านิยมของนักเรียน สภาพแวดล้อม สิ่งพิมพ์และการใช้ภาษาที่ไม่ระมัดระวัง โดยทั่วไปมีส่วนทำให้นักเรียน

รู้ภาษาไทยผิดพลาด" ด้วยเหตุนี้ หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย จึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับ ซึ่งนักเรียนจะจบหลักสูตร ได้ต้องสอบผ่านในรายวิชาภาษาไทยทุกวิชา

ในส่วนของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดว่า การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จะต้องเน้นกระบวนการและทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะทักษะการอ่าน จุดประสงค์ในรายวิชาระบุไว้ชัดเจนว่า "ให้อ่านอย่างมีวิจารณ์" (กระทรวงศึกษาธิการ 2535: 9) อันหมายถึงการอ่านในระดับสูง

เปลื้อง ณ นคร (2538: 37-38) กล่าวถึงระดับการอ่านสรุปว่าในสมัยโบราณได้แบ่งการอ่านออกเป็น 3 ระดับคือ อ่านออก อ่านแตก และอ่านเป็น ซึ่งอาจเปรียบได้กับการอ่าน 4 ระดับคือ ระดับแรกเป็นพื้นฐานของการอ่าน ตรงกับ "อ่านออกและอ่านแตก" คืออ่านออกเสียงและอ่านในใจได้ ระดับสองคือการอ่านตรวจตรา หมายถึงทำความเข้าใจกับหนังสือที่อ่าน ระดับสามเป็นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ อย่างที่โบราณเรียกว่า "อ่านเป็น" ระดับสี่ เป็นการอ่านอย่างค้นคว้าเพื่อความรอบรู้ ถือว่าเป็นการอ่านระดับสูงสุด

ปรีชา หิรัญประดิษฐ์ (2532: 60) กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านไว้สรุปว่าเป็นกระบวนการรับสาร มี 4 ขั้นตอน คือ การรับรู้คำ เข้าใจประโยค หรือสารที่อ่าน การตอบสนองต่อสาร การบูรณาการความคิด

นักการศึกษาคนอื่น ๆ ก็ได้แบ่งระดับของการอ่านไว้ในตนเอง เดียวกัน ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 2 ชั้นใหญ่ๆ คือ อ่านได้ กับ อ่านเป็น

ในสังคมปัจจุบัน ทักษะการอ่านเพียงแค่ขั้นอ่านได้ ถือว่าไม่เป็นการเพียงพอ เพราะข่าวสารมีเพิ่มขึ้นมากมายและหลากหลาย ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านให้ถึงขั้นที่ "อ่านเป็น" คือ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ (critical reading) หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินค่าของสารที่อ่านนั้นได้

ดั่งที่ วิชัย คันศิริ (2538: 45) ได้กล่าวถึง แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทย ในยุคโลกาภิวัตน์ ว่า "กระบวนการเรียนรู้ทุกระดับ จึงต้องมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาคนทั้งกาย ใจ และปัญญา คือ การฝึกให้นักเรียนได้หัดคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์"

การฝึกให้นักเรียนรู้จักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำเป็นจะต้องเลือกสื่อให้มีความเหมาะสมกับวัย และระดับการศึกษาของนักเรียน ทั้งยังต้องสนองตอบจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในระดับนั้น

พือาเจต์ (Piaget, อ้างถึงใน ปรีชา วิหคโต 2537: 146) ได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ จากแรกเกิดจนถึงวัยผู้ใหญ่ สรุปได้ว่าพัฒนาการของมนุษย์มี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว ขั้นการคิดก่อนเหตุผล ขั้นการคิดแบบมีเหตุผลเชิงรูปธรรม และขั้นการคิดแบบมีเหตุผลเชิงนามธรรม นักเรียนมัธยมศึกษาเป็นผู้ที่มีสติปัญญาอยู่ในระดับที่ 4 คือ สามารถคิดแบบมีเหตุผลเชิงนามธรรม แนวคิดของพือาเจต์ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษา เน้นสื่อที่อ่านแล้วสามารถคิดแบบมีเหตุผลเชิงนามธรรม หมายถึงสื่อที่ไม่เน้นข้อเท็จจริงหรือความจำ แต่เป็นสื่อที่เน้นการคิดเชิงวิเคราะห์ ให้นักเรียนอ่านอย่างใคร่ครวญ และตัดสินใจ ประเมินค่าด้วยความคิดของตนเอง

นอกจากนี้ สื่อการอ่านนั้นต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาติ หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพราะการศึกษามีหน้าที่ประการหนึ่งคือถ่ายทอดวัฒนธรรม (cultural transmission) หรือ เป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ ได้เปิดโอกาสให้มีหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละท้องถิ่น ดั่งที่ ชูศรี สุวรรณโชติ (2536: 155-156) ได้กล่าวถึงจุดเน้นของหลักสูตรที่สำคัญประการหนึ่ง สรุปได้ว่า " ส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละท้องถิ่น

ได้รับประโยชน์รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก และผูกพันกับท้องถิ่นของคน
อีกด้วย"

ประเวศ วะสี (2536: 17) กล่าวว่า "รัฐบาลและสาธารณะ
ควรหาความเข้าใจความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมสนับสนุนให้นำ
ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่ระบบการศึกษาของชาติ"

จากจุดเน้นของหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับการให้ท้องถิ่นพัฒนา
หลักสูตรเอง และแนวคิดของ ประเวศ วะสี เกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
เข้าสู่ระบบการศึกษา กอปรกับปัจจุบันวรรณกรรมท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็น
ภูมิปัญญาไทย กำลังสูญหายไป ดังนั้น การเลือกสื่อมาใช้ในการอ่านอย่าง
มีวิจารณ์ญาณ จึงควรเน้นสื่อประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น ซึ่งนักเรียนจะได้
รับประโยชน์จากเรื่องราวในวรรณกรรม และเสริมสร้างจิตสำนึกให้มีการ
หวงแหนและอนุรักษ์มรดกทางวรรณกรรมเหล่านั้นอีกทางหนึ่งด้วย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทหนึ่งที่นับวันจะสูญหายไป คือ เพลงกล่อมเด็ก
เพลงกล่อมเด็กเป็นวรรณกรรมที่ถ่ายทอดจากปากสู่ปาก ที่เรียกว่า มุขปาฐะ
(oral tradition) เป็นเพลงที่พ่อแม่ ปู่ย่าตายาย ขับร้องเพื่อกล่อมบุตร
หลานให้หลับโดยเร็ว ทั้งบุตรหลานคนอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงก็พลอยได้รับความ
เพลิดเพลิน และจกจาเนื้อเพลงเหล่านั้นด้วย

เพลงกล่อมเด็กของไทยมีแพร่หลายทุกภาค แต่ละภาคอาจเรียกชื่อ
แตกต่างกันออกไป เป็นกันว่า เพลงร้องเรือ เพลงชาน้อง เพลงอ้อลูก
เพลงนอนสาหล้า เพลงคนโย่ง เพลงน้องนอน ฯลฯ และมีรูปแบบ เนื้อหา
แตกต่างกันออกไป จุดประสงค์ที่ทราบกันทั่วไปก็เพื่อกล่อมให้เด็กหลับโดยเร็ว
สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 (2529: 2536-2539) ได้กล่าว
ถึงเจตนาหรือจุดประสงค์ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ทั้งของไทยพุทธและไทย
มุสลิมไว้ว่า นอกจากจะใช้กล่อมเด็กแล้ว ยังใช้ในการอบรมสั่งสอน ตักพ้อ
คำว่า ระบายความรู้สึกและความคับข้องใจ กระทบกระเทียบเปรียบเปรย
ตลอดจนเป็นเครื่องบันเทิงใจของผู้ขับกล่อม โอกาสที่ขับกล่อมก็ไม่ได้แคบอยู่
แต่เฉพาะแต่กล่อมเด็กให้นอนเท่านั้น หากแต่ยังใช้เป็นเพลงปฏิพากษ์ ร้องได้

ตอบแก่คารมกันท่ามกลางผู้ฟังจำนวนมากว และมีการร้องโต้ตอบเป็นแบบ
ปฏิภาณกลอนสออีกด้วย

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของ ไทยพุทธ เท่าที่สถาบันทักษิณคดีศึกษา
รวบรวมได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนามในท้องที่ ประมาณร้อยละ 5 ของเนื้อที่
ที่มีชุมชนของภาคใต้ทั้งหมดมีจำนวนประมาณ 4,000 บท ได้มีผู้รวบรวมเพื่อจัด
หมวดหมู่ จำแนกประเภท วิเคราะห์คำนิยม วิเคราะห์โลกทรรศน์ สารัตถะ
ศิลปะการแต่ง วิเคราะห์วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และสภาพความ
เป็นอยู่ อีกจำนวนหนึ่ง นับได้ว่า มีการศึกษารวบรวมเพลงกล่อมเด็กอย่างเป็น
ระบบ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษา ได้เป็นอย่างดี

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีรูปแบบคล้ายกับเพลงกล่อมเด็กของ
ภาคกลาง ต่างกันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย และภาษาที่ใช้ ซึ่งภาคใต้มีการใช้
ภาษาถิ่นใต้ คำ สำนวน ก็มีลักษณะเฉพาะถิ่น และสำนวนใต้อาจยากที่
คนรุ่นใหม่จะทำความเข้าใจ ได้แจ่มชัด เช่น

นกเขี้ยวเหอ	เกาะเรือวไม้พุก
พ่อแม่อยู่ <u>หูก</u>	โลกไป <u>ใช้นาย</u>
ฝนตกฟ้าร้อง	พ่อแม่ <u>หูกบาย</u>
โลกไป <u>ใช้นาย</u>	กิน <u>แต่น้ำตา</u> (ของเก่า)

จากเพลงนกเขี้ยว จะเห็นได้ว่ามีคำภาษาถิ่นใต้อยู่หลายคำ
เป็นต้นว่า "พุก (มุ)" "หูก (สนุก)" "โลก (ลูก)" "บาย (สบาย)"
"แต (แต่)" หรือใช้คำสั้นๆ ดังคำว่า "ใช้" หมายถึง คนรับใช้

ดังนั้น เพื่อให้ได้สื่อการอ่านเหมาะสมกับนักเรียนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่
ผู้วิจัยเห็นสมควรประยุกต์ทั้งภาษาและเนื้อหาเสียใหม่ให้สอดคล้องกับเรื่องราว
และเหตุการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

นก เขี้ยว เหนอ
 หลัดครั้งหลัดถิ่นมา
 บิน ไค้ลมชมวิว
 หากินถิ่น ไกล

บิน เขี้ยว หลงฟ้า
 หา เขี้ยว หากินถิ่น ไกล
 ใจหิวปีกสั้นห้วน ไทว
 นกใหม่หา เขี้ยว ยาก

นก เขี้ยว เหนอ
 อาหาร เลวที่ใส่ปาก
 เข้าอยู่ในกรง
 แลก เหนือแลกแรง

เขี้ยวมา เขี้ยว ไปทิวอยาก
 ได้จากแลก เหนือแลกแรง
 หลง หัดพูดภาษาแปลง
 ไร้อิสระ เสรี

กากอาหารวันละนิด
 อยู่กรงบ้าน เศรษฐี
 หังวันหังคืนต้องเผ้าบ้าน
 ถูกข่ายี้และทหารูณ

ประทังชีวิตให้พอมี
 ถูกเจ้านายข่ายี้และทหารูณ
 ถูกใช้งานจนหัวหมุน
 วุ่นวาย ไม่คลายทุกข์

นก เขี้ยว เหนอ
 เจ้านาย เขาอยู่สนุก
 ผนตกฟ้าร้อง
 นก เขี้ยว จับใช้

เกาะ เร็ว ไม้ทุก
 นก เขี้ยว คอยรับใช้
 เจ้านาย เขาสนุกสบาย
 กินแต่น้ำตา . (ประมุขต์)

ไม้ทุก = ไม้ผุ

จะเห็นได้ว่า เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ที่ประมุขต์แล้ว มีลักษณะเนื้อหา
 ที่เกี่ยวข้องกับสังคม การเมือง วัฒนธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ในสมัยปัจจุบัน
 ผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ทางด้านการเมือง และสังคมปัจจุบัน
 มาช่วยในการวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้การอ่านเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประมุขต์
 จึงต้องใช้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ คือการ

จับใจความสำคัญ หาแนวคิด หาจุดประสงค์ ตีความค่า ข้อความ สัญลักษณ์
วิเคราะห์ และประเมินค่าเนื้อหาบทเพลงได้ ดังที่ ม.ล. บุญเหลือ
เทพสุวรรณ (2517: 7-10) ได้ให้หลักใหญ่สำหรับการอ่านในชั้นสูงไว้
4 ชั้น สรุปได้ดังนี้คือ 1. วิเคราะห์ คือแยกแยะส่วนต่างๆ ออกมาให้ถี่ถ้วน
ที่สุด 2. วินิจฉัยสาร คือการตีความ 3. วิจาร์ณ คือการพิจารณาทั้งส่วนของ
เนื้อหา และกลวิธีของผู้แต่ง 4. วิพากษ์ คือ การพิพากษาคัดสินโดยอาศัย
ข้อเท็จจริง และเหตุผลหลายด้านหลวมๆมาใช้ในการตัดสินว่า ชอบหรือไม่
ชอบ ดีหรือไม่ดีอย่างไร สามารถชี้แจงเหตุผลประกอบได้

การจะใช้วิจารณ์งานในการตัดสินบทเพลงที่อ่าน ได้ถูกต้องจำเป็น
ต้องอาศัยประสบการณ์เดิม เข้าช่วย ข้อมูลนั้นจึงจะเป็นค่าคอบที่มีความสมบูรณ์
และจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ ออสซูเบล (Ausubel, 1969 อ้างถึงใน
สุทัศน์ สุกมลสันต์ 2537: 164) กล่าวไว้ว่า "การเรียนรู้ที่มีความหมาย
จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ เข้ากับมโนทัศน์ที่สัมพันธ์
กัน ซึ่งมีอยู่แล้วในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน"

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้แต่งบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
ประยุกต์ เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อเสริมในการอ่านอย่างมีวิจารณ์งาน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ถึงแม้ว่า สมิต (Smith, 1973: 262)
ได้แสดงความคิดเห็นว่า การสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์งานนั้น สามารถใช้ได้
กับผู้เรียนทุกระดับสติปัญญา แต่เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี
ประสบการณ์ด้านเพลงกล่อมเด็กมาบ้างพอสมควร และความรู้ประสบการณ์
ด้านเหตุการณ์ทางการเมือง ก็มีเพียงพอที่จะพิจารณาแสดงความคิดเห็นได้
เมื่อนำประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับเนื้อหาใหม่ก็ถือว่าเป็นความรู้ใหม่ที่
สัมพันธ์กัน นักเรียนจึงสามารถตัดสินสารที่อ่านได้ถูกต้อง นอกจากนั้นบทเพลง
กล่อมเด็ก ก็ได้มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่
วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท 035) และวิชาภาษากับวัฒนธรรม (ท 051)

จึงคาดว่าเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมากกว่าการเรียนการสอนโดยปกติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ

1. เพื่อสร้างสื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้กับที่ไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. สื่อบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อ มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่สอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของสื่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็ก

ภาคใต้ประยุกต์ ในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ประชากรของการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม และโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเลือกนักเรียนโรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของสื่อ จำนวน 40 คน และเลือกนักเรียนโรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม เป็นกลุ่มตัวอย่างตรวจสอบประสิทธิผลของสื่อ 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน

คำจำกัดความในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ความหมายของศัพท์บางคำ ดังนี้
บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ หมายถึง บทเพลง หรือ บทร้อยกรอง ที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นให้สอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในปัจจุบัน โดยอาศัยรูปแบบทำนองบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของเก่า

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถ ดังต่อไปนี้คือ จับใจความสำคัญ บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน ตีความคำ ข้อความ สัญลักษณ์ วิเคราะห์เรื่องราว บอกแนวคิดหรือแก่นเรื่อง บอกความสัมพันธ์ของข้อความ สรุปเรื่องราว ตัดสินข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ประเมินทรงสนะและน้ำเสียงของผู้เขียนได้

พัฒนาการการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง ความรู้ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในลักษณะที่ดีขึ้น ซึ่งพิจารณาจากคะแนนสอบหลังเรียนปรับด้วยคะแนนสอบก่อนเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เป็นเพลงพื้นบ้านเฉพาะท้องถิ่นภาคใต้ ดังนั้นผู้ที่อ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ได้

จะต้องเป็นผู้ที่มีถิ่นกำเนิดหรือคาเนินชีวิตอยู่ที่ภาคใต้และรู้ภาษาถิ่นภาคใต้เท่านั้น

2. เนื้อหาบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ที่ให้นักเรียนอ่านนั้น เป็นการเปรียบเทียบเนื้อหาบางส่วน ระหว่างบทเพลงเก่า กับบทเพลงที่ผู้วิจัย แต่งขึ้นเองเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สื่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น จะมีประโยชน์ดังนี้

1. ใช้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และใช้ประกอบการเรียนการสอนในส่วนของเนื้อหาวิชา ท 606 ท 035 ท 051 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เป็นแนวทางแก่ครู ในการนำสื่อที่สร้างขึ้น ไปใช้สอนการอ่านชั้นใช้วิจารณญาณ ชื่นจับใจความสำคัญ และขึ้นการอ่านตีความได้อีกต่อไป
3. เป็นแนวทางในการสร้างสื่อ หรือแบบฝึก เรื่องอื่นๆ เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
สำนักบรรณสารสนเทศ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้แบ่งวรรณกรรม และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องเป็นหัวข้อดังนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ และ
ลำดับขั้นของการอ่าน
 - 1.2 ความหมายและหลักในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ
 - 1.3 หลักสูตร และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก
 - 2.1 เพลงกล่อมเด็กและเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
 - 2.2 เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็กและ
เพลงกล่อมเด็กภาคใต้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ และลำดับขั้น ของการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายลักษณะ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 900) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า "อ่าน หมายถึง ก. ว่าตามตัวหนังสือ, ออกเสียงตามตัวหนังสือ, ดูหรือเข้าใจความจากตัวหนังสือ; สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ" ประภาศรี สีหอาไพ (2524: 331) ให้ความหมายไว้ว่า "การอ่าน คือ ขบวนการรับสารโดยทางสายตาผ่านตัวหนังสือ" ส่วน ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 13) กล่าวว่า "การอ่าน หมายถึง กระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้"

ซมิคท์ (Schmidt, 1953: 84 อ้างถึงใน นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา 2524: 13) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านสรุปว่า เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนยุ่งยากยังไม่มีความหมายที่แน่นอน อาจเรียกได้ว่า เป็นทุกสิ่งทุกอย่างจากคำที่จำได้ ไปสู่ความนึกคิดต่างว การอ่านของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพของร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ ในการอ่านข้อความเหมือนกัน บุคคลสองคนจะมีความคิดต่างกัน

วอลคัตต์ (Walcutt อ้างถึงใน สุพัฒน์ สุขมลสันต์ 2537: 153) ให้คำนิยามของการอ่านสรุปได้ว่า การอ่านมี 3 ระยะ แต่ละระยะความหมายของการอ่านแตกต่างกัน กล่าวคือ ในระยะที่ 1 นั้น การอ่าน คือ การหาความหมายของสัญลักษณ์ของสิ่งพิมพ์ ให้มีความหมายตามภาษาพูด ระยะที่ 2 การอ่าน คือ การเข้าใจความในภาษา และระยะที่ 3 การอ่าน คือ การซาบซึ้งวรรณกรรมและวัฒนธรรมที่สิ่งที่อ่านกล่าวถึง

นอกจากนี้ ยังมีผู้ให้ความหมาย หรือคำนิยามของการอ่านไว้อีกมาก ซึ่งส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน จึงพอจะสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสาร

ที่ต้องแปลความหมายจากตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการคิด เพื่อความเข้าใจในตัวสารนั้น

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการอ่านย่อมทำให้คนเป็นคนที่มีสมบูรณ์ การอ่านเปรียบเสมือนเครื่องมือ ที่ช่วยนำทาง ไปสู่ความรู้อีกมากมาย ดังที่ โกลิแอต สารีบุตร (2521: 1) กล่าวว่า "ในสังคมที่เจริญแล้ว และในประเทศที่ก้าวหน้า นั้น คนจำเป็นต้องอ่านหนังสือและต้องติดต่อสื่อสารกัน ด้วยวิธีเขียนหนังสือ ไม่เว้นแต่ละวัน"

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ในการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี 2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ซึ่ง จินตนา ไบกาชุกชี (2534: 58) สรุปไว้ดังนี้

1. การอ่านหนังสือ ทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วยวิธีอื่นๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือ ได้โดย ไม่มีการจำกัดเวลาและสถานที่ สามารถนำไป ไท้ไหนมา ไท้ไหน ได้
3. หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออย่างอื่น ซึ่งมีอายุการใช้งานจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิด และสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้มีสมาธิมีสมาธิมากกว่า และมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เพราะ ขณะอ่านจิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์
6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่าน ได้ด้วยตนเอง จะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียด อ่านข้าม หรืออ่านทุกตัวอักษร เป็นไปตามใจของผู้อ่าน หรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้

เพราะหนังสือมีมาก สามารถเลือกอ่านเองได้

7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบ และราคาถูกกว่า
 สื่ออย่างอื่น จึงทำให้สมองผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิด
 และทรศนะ ได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดอยู่กับแนวคิด
 ใด ๆ โดยเฉพาะ

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็น ได้ด้วยตัวเอง วินิจฉัย
 เนื้อหาสาระ ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งหนังสือบางเล่ม
 สามารถนำไปปฏิบัติ ได้ด้วย เมื่อปฏิบัติแล้วก็เกิดผลดี

จะเห็นได้ว่า การอ่านทำให้ได้ เนื้อหาสาระมากกว่าการศึกษาหา
 ความรู้ด้วยวิธีอื่น ๆ ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการ ได้เอง
 ขณะอ่าน และเกิดความคิดเห็น วินิจฉัยเนื้อหาสาระ ได้ด้วยตัวเอง ส่งเสริม
 ให้มีสมรรถนะ มีสมาธิมากกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งการอ่านยังเป็นทักษะ
 ที่สามารถใช้ในการแสวงหาความรู้วิชาต่าง ๆ ทั้งที่ สุจริต เพียรชอบ และ
 สายใจ อินทร์พรหม (2523: 98) ได้กล่าวไว้ว่า "การอ่านเป็นทักษะที่
 สำคัญ และใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหา
 สรรพวิทยาการต่าง ๆ" ซึ่งสอดคล้องกับที่ อุกม เขยทิววงศ์ วิมล จิโรจพันธ์
 และภกฤษ์ สุกุณะพันธ์ (2534: 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่าน
 สรุปได้ว่า การอ่านเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ ช่วยให้เกิดความรู้
 ความเพลิดเพลิน ช่วยถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการระหว่างบุคคลกับ
 บุคคล ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และช่วยสืบทอดมรดก
 ทางวัฒนธรรม

จึงถือได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพ
 ชีวิตช่วยให้ เป็นคนที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะสังคมทุกวันนี้เป็นสังคมข้อมูลข่าวสาร
 คนที่ขาดการอ่านย่อมก้าว ไม่ทันความเปลี่ยนแปลง และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่
 เป็นนักเรียน นักศึกษา ย่อมจะขาดการอ่านไม่ได้

จุดประสงค์ของการอ่าน

จุดประสงค์ในการอ่านของแต่ละคน มีความแตกต่างกันตามความต้องการ ตามความชอบ และตามความตั้งใจของแต่ละบุคคล แม้นมาศ ชาวลิค (อ้างถึงใน ถนอมวงศ์ ล้ำยศมรรคผล 2535: คาณิษม) ได้แบ่งจุดประสงค์ของการอ่านไว้ดังนี้

... อ่านโดยมีจุดประสงค์กับอ่าน ไปเรื่อย ๆ ตามใจชอบ อ่านสองอย่างนี้ประกอบกันจึงจะเกิดผลดี เราอ่านหนังสือบางเล่มโดยมีจุดประสงค์ เช่น ต้องการหาความรู้มาประกอบการเรียน ต้องการหาคำตอบในบางอย่างบางเรื่อง ที่ใคร่รู้ การอ่านไปเรื่อย ๆ ตามใจชอบนั้น ถ้าอ่านด้วยความพิถีพิถันระมัดระวัง ก็จะได้พบเนื้อหาสาระที่ช่วยให้เราได้คำตอบที่ต้องการ หรือช่วยชี้ช่องทางที่จะได้ความรู้ใหม่ ๆ เคล็ดลับอยู่ที่ว่า อ่านอย่างไรจึงจะเป็นคนรอบรู้ คิดได้ ทำได้ตามความสมควรแก่วัย

จะเห็นได้ว่า จุดประสงค์ของการอ่านดังกล่าวมี 2 ประการคือการอ่านตามใจชอบ และอ่านโดยมีจุดประสงค์เฉพาะ เป็นต้นว่า ต้องการหาความรู้มาประกอบการเรียน หรือต้องการหาคำตอบในบางอย่างและทุกครั้งที่อ่านทุกคนก็ได้กำหนดจุดประสงค์เอาไว้ในใจแล้ว

พอล คี. ลีตี (อ้างถึงใน ครรชิต มาลัยวงศ์ 2528: 43) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการอ่านสรุปว่า

ก่อนอื่นต้องกำหนดไว้ในใจให้แน่ชัด มีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการอ่าน เพียงแต่ต้องการอ่านอย่างเร็วให้ได้ความประทับใจ และได้ข้อคิดแค่มิวว ของหนังสือนั้นเท่านั้นหรือ ถ้าเป็นเช่นนี้ก็อ่านอย่างคร่ำวว หรือว่าต้องการอ่านอย่างถี่ถ้วนคอยบันทึกข้อเท็จจริง และรายละเอียดบางอย่างเพื่อจะได้ระลึกถึงได้ในภายหลังอย่างถูกต้องแม่นยำ ถ้าเป็น

เช่นนั้นก็อ่านอย่างรวดเร็วและสนใจเฉพาะรายละเอียด หรือ บางทีอาจจะต้องการเข้าใจกระบวนการอันซับซ้อนของ ความคิด เช่นนี้จำเป็นต้องใช้วิธีอ่านเชิงวิจารณ์

จากคำกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นจุดประสงค์ของการอ่านว่า จะอ่านเพียง คร่าวๆ หรือจะอ่านอย่างละเอียด ก็ต้องมีการกำหนดไว้ในใจทุกครั้ง สุกุมลสันต์ (2537: 150) ก็ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการอ่านไว้ 2 ประเภท คือ การอ่านเพื่อจุดประสงค์ทั่วไป และการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ ซึ่งสามารถแยกย่อยได้ดังนี้

การอ่านเพื่อจุดประสงค์ทั่วไป เช่น อ่านสำรวจล่องหน้า อ่านหาใจความสำคัญและรายละเอียด อ่านหาคาบออก ทิศทางของเรื่อง อ่านหากระบวนของเรื่อง อ่านโดยการ จัดทำโครงร่างของเรื่อง

การอ่านเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เช่น อ่านเชิงวิพากษ์ วิจารณ์ อ่านกราฟ แผนภูมิ และตารางประกอบ อ่านเร็ว เพื่อจุดประสงค์เฉพาะ อ่านโดยการอนุมานความหมาย อ่าน โดยการย่อสรุปเรื่อง

จะเห็นได้ว่า การอ่านแบบสำรวจล่องหน้า การอ่านเพื่อหาใจความ สำคัญและรายละเอียดของเรื่อง หรือการอ่านเพื่อหาคาบออกทิศทางของเรื่อง จัดเป็นการอ่านเพื่อจุดประสงค์ทั่วไป ส่วนการอ่านเชิงวิพากษ์วิจารณ์ หรือ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญานั้น จัดเป็นการอ่านเพื่อจุดประสงค์เฉพาะ

ลำดับขั้นของการอ่าน

การที่จะอ่านให้เข้าใจเรื่องราวอย่างถ่องแท้ทันนั้น ต้องมีลำดับขั้น ดังที่ ปรีชา หิรัญประคินธุ์ (2532: 60-61) ได้กล่าวถึงขั้นของการอ่านไว้สรุปว่า การอ่านเป็นกระบวนการรับสาร มี 4 ขั้นตอนได้แก่ 1. การรับรู้คำ 2. เข้าใจ

ประโยชน์หรือสารที่อ่าน 3. การตอบสนองต่อสาร 4. การบูรณาการความคิด และการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ผู้อ่านจะผ่านกระบวนการสามขั้นตอนแรกเสียก่อน ในขั้นตอนสุดท้ายผู้อ่านจะรวบรวม และสรุปความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน แล้ว เอามาผสมผสานหรือเปรียบเทียบับประสบการณ์เก่าๆ ที่เคยสะสมไว้ ต่อจาก นั้นสมองจะเลือกรับหรือจดจำเฉพาะสิ่งที่ต้องการ ซึ่งความรู้ใหม่นี้จะเป็นการ เพิ่มพูนประสบการณ์ให้มากขึ้น หรืออาจเปลี่ยนแปลงประสบการณ์เดิมก็ได้

เปลื้อง ณ นคร (2538: 37-38) ได้แบ่งลำดับขั้นของการอ่าน ออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับแรกอ่านออกเสียงและอ่านในใจได้ ระดับสองอ่าน เพื่อทำความเข้าใจกับหนังสือที่อ่าน ระดับสามอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ระดับสี่ เป็นการอ่านอย่างคั่นคว้า

จะเห็น ได้ว่า การอ่านนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นจาก ขั้นพื้นฐาน คือ อ่านออก อ่านได้ จนถึงขั้นสูงคือ อ่านเป็น และสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและซับซ้อน การอ่าน เพียงแค่ขั้นพื้นฐานย่อม ไม่เป็นการเพียงพอ จำเป็นจะต้อง ใช้ขั้นอ่านเป็นคือ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่ง แซนเดอร์ (Sander, 1968 อ้างถึงใน เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ 2537: 59-60) ได้กล่าวถึงระดับของคำถามที่จะ วัดว่า ผู้อ่านอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้เพียงใด ด้วยการ ใช้คำถามที่สูงกว่า ความจำ โดยเขาจำแนกคำถามออกเป็น 7 ระดับ สรุปได้ดังนี้ 1. ความจำ 2. การแปลความ 3. การตีความ 4. การประยุกต์ 5. การวิเคราะห์ 6. การสังเคราะห์ 7. การประเมิน ดังนั้นการที่ผู้ใดสามารถอ่านแล้วรู้จัก แปลความ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ผู้นั้นก็ จักอยู่ในลำดับขั้นอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

1.2 ความหมายและหลักในการอ่านอย่างมีวิจารณ์

ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์

จากพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 742) ได้ให้ความหมายของคำว่า วิจารณ์ไว้ว่า "วิจารณ์ หมายถึง ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง" ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษ คือ critical หนังสือ Oxford Advanced Learner's Dictionary (1991: 282) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง ศิลปะการวินิจฉัยวรรณคดี (2. the art of making judgements on literature) และหนังสือ Webster's School Dictionary (1980: 214) ให้ความหมายว่า หมายถึง การใช้การพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน (c : using or involving careful judgement)

นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ไว้ (ค่อนข้าง) มากมาย ซึ่งล้วนแต่มีลักษณะการให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังเช่น ธิดา โมสิกรัตน์ และนภาลักษณ์ สุวรรณธาดา (2531: 567) ได้กล่าวไว้สรุปว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิด วิเคราะห์ ใคร่ครวญ และประเมินค่าได้ว่าข้อความหรือเรื่อง ที่อ่านนั้น สิ่งใดเป็นใจความสำคัญหรือใจความประกอบ และแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้

ถนอมวงศ์ ล้ำยศมรรคผล (2532: 584) ได้กล่าวไว้ในการพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน ว่า "การอ่านโดยใช้วิจารณ์ ประกอบด้วยการเข้าใจนัยของเรื่อง การรู้จักผู้เขียน การเข้าใจความสัมพันธ์ของสาร และการนำเสนอสาร ไปใช้ได้"

ดูเควท (Duquette, 1973 อ้างถึงใน ประสิทธิ์ กุทธาภิรมย์ 2522: 29-30) ได้รวบรวมความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ไว้ดังนี้

- รัสเซล (Russel) ได้ให้ความเห็นว่าการอ่านอย่างมีวิจารณ์ เป็นกระบวนการของการประเมินหรือวิเคราะห์สิ่งที่อ่านในด้านความสมเหตุสมผล และ

พิจารณาว่าผู้เขียนเขียนเรื่องนั้น โดยใช้อารมณ์ของตน
เข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่

- เฮลแมน (Heilman) กล่าวว่า ผู้อ่านจะต้อง
คิดอย่างลึกซึ้งกว่าการอ่านโดยทั่วไป คือจะต้องพิจารณา
ถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน และจะต้องสรุปลงความเห็น
ในสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้ โดยตรง ดังนั้นในขณะที่อ่าน
นั่นเอง ประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน อาจมีส่วนทำให้
ผู้อ่านยอมรับความคิดเห็นของผู้เขียนอย่างเต็มใจ

- สมิท (Smith) กล่าวว่า เป็นการอ่านขั้นสูงสุด
ของการอ่านเข้าใจความหมาย และสรุปพฤติกรรมของ
ผู้อ่านที่มีวิจารณญาณว่า จะต้องสามารถแปลความ หรือ
ตีความในสิ่งที่ผู้เขียนมิได้บ่งไว้ได้ และสามารถประเมิน
ค่า โต้แย้งเรื่องราวที่อ่านได้ นอกจากนี้ยังบอกได้ว่า
เรื่องที่อ่านนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความจริง หรือเป็น
ความลำเอียงของผู้เขียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักการศึกษาต่าง
ประเทศดังกล่าว ประสิทธิ์ ฤทธิภิรมย์ (2522: 7) ได้สังเคราะห์พฤติกรรม
หรือความสามารถของผู้อ่านที่มีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

1. สามารถวิเคราะห์ เรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้
2. สามารถสรุป เรื่องราวที่กำลังอ่านอยู่ได้
3. สามารถคัดสรรข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและ
ข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นได้
4. สามารถอนุมานสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้ โดยตรงได้
5. สามารถจำแนกสิ่งที่เป็นการโฆษณาชวนเชื่อได้
6. สามารถคาดคะเนล่วงหน้าได้
7. สามารถบอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้

8. สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ได้
9. สามารถบอกเหตุและผลได้
10. สามารถเลือกข้อความที่ไม่มีความสัมพันธ์กับ
เรื่องราวที่กำลังอ่านได้

นอกจากนี้ ประสิทธิ์ ภาพ์กลอน (2520) บันลือ พกพะวัน (2529) ประเทิน มหาจันทร์ (2530) วิพุธ โสภวงศ์ (2537) สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537) สัทฉน์ สุกมลสันต์ (2537) โรบินสัน (Robinson, 1964) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ หมายถึง การอ่านที่ละเอียดรอบคอบ เข้าใจความหมายทั้ง โดยตรงและ โดยนัย ใช้ความคิดวิเคราะห์ ตีความ ประเมินค่าของเรื่องที่อ่าน ได้อย่างถ่องแท้

หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ นอกจากจะอาศัยประสบการณ์เดิม และการอ่านที่ละเอียดรอบคอบ รู้จักคิดใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ประเมินค่า แล้ว ยังจะต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังที่ สนิท ตั้งทวี (2529: 318) ให้หลักการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สรุปได้ว่า ผู้อ่านจะต้องพินิจดู ความถูกต้องของภาษาที่อ่าน ความถูกต้องของประโยค โดยหลักของตรรกวิทยา ความต่อเนื่องของความหมาย ความหมายที่ต่อเนื่องต้องมี "แกนหลัก" แยก ข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และความรู้สึก ความสัมพันธ์ของหลักการ และตัวอย่าง ประเมินข้อเท็จจริง ความคิดเห็นและความรู้สึก วิเคราะห์ ความเป็นไปในความคิดของผู้เขียน กับความคิดเห็นส่วนตัวของผู้อ่านว่าผลลัพธ์ แห่งการประเมินนั้น จะก่อเป็นความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้อ่านหรือไม่

พานีส (Panes, 1971 อ้างถึงใน สัทฉน์ สุกมลสันต์ 2537: 210) กล่าวถึงหลักการอ่านสรุปว่า ผู้อ่านจะต้องพยายามแยกสิ่งให้อ่านให้ได้ ว่า อะไรคือข้อเท็จจริง (facts) และอะไรคือ ความคิดเห็น (opinions)

จะเห็นได้ว่า สนิท คังทวิ และ พาเนส (Panes) ได้กล่าวไว้ตรงกันว่า หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สำคัญประการหนึ่งคือ ผู้อ่านจะต้องพิจารณาแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านให้ถูกต้อง

ประเทิน มหาซันท์ (2530: 183) ได้ให้ข้อปฏิบัติสำหรับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า "ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลาเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เกี่ยวกับผู้เขียน ตลอดจนแหล่งที่มีการอ้างอิง" และ บันลือ พดกษะวัน (2534: 136) กล่าวถึงการสอนอ่านอย่างพินิจหรือ ไตร่ตรองว่า "เป็นการอ่านที่จะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของคน เพื่อเป็นเครื่องกลั่นกรองสิ่งที่อ่าน โดยการประเมินหรือวิจารณ์ ค้นหาส่วนดีของเรื่องที่อ่านว่าดีอย่างไร มีประโยชน์ในด้านใด มีอะไรที่เป็นส่วนบกพร่องทั้งเนื้อเรื่อง เหตุผล ภาษา หรือแหล่งที่มาแห่งความรู้"

กุสุมา รัชมณี และคนอื่นว (มปป. : 96-97) กล่าวถึงการอ่านวรรณกรรมว่าจะต้องใช้วิจารณญาณ 4 ประการ สรุปได้ดังนี้ 1. วิจารณ์ทางด้านรูปลักษณ์ คือเข้าใจ โครงสร้าง แบบแผนคำประพันธ์ ประเภทและรูปแบบ 2. วิจารณ์ทางด้านภาพลักษณ์ของภาษา คือพินิจพิเคราะห์ความงามของภาษาทั้งในด้านถ้อยคำ สำนวนโวหาร 3. วิจารณ์ทางด้านกลวิธีการสื่อความหมาย คือการใช้กลยุทธ์พินิจในส่วนข้อความภาษาที่เป็นอนุความของเรื่อง 4. วิจารณ์ด้านความเข้าใจสาร คือการใช้กลยุทธ์พินิจในส่วนความคิดที่มีประโยชน์

จะเห็นว่า นักวิชาการ ได้ให้หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ตรงกันว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นจะต้องพิจารณาโครงสร้าง เนื้อหา ภาษา ความสมเหตุสมผลของหลักการกับตัวอย่าง ความคิดเห็นของผู้เขียนกับข้อเท็จจริง โดยอาศัยหลักตรรกวิทยากับความคิดเห็นส่วนตัวของผู้อ่าน ถ้าสิ่งที่อ่านนั้นมีประโยชน์ จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความคิดสร้างสรรค์ สิ่งที่อ่านนั้นก็จะมีคุณค่า และสิ่งหนึ่งที่ทำให้เป็นอย่างยิ่งก็คือประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

จากหลักการอ่านดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งนักเรียนมีประสบการณ์เดิมตั้งแต่วัยเด็ก มาประยุกต์เนื้อหา และภาษาใหม่โดยยึดหลักการให้เนื้อหามีความสอดคล้องกับเหตุการณ์ทางด้านการเมือง สังคม และวัฒนธรรมในปัจจุบันที่นักเรียนได้รับรู้ พบเห็น เพื่อช่วยให้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น สามารถพิจารณาตัดสินข้อความหรือสารของบทเพลงที่ประยุกต์นั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์

1.3 หลักสูตร และแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

หลักสูตรเกี่ยวกับการอ่าน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กำหนดจุดประสงค์ของรายวิชาภาษาไทยไว้ว่า "เพื่อให้ฟังและอ่านอย่างมีวิจารณญาณ" อีกทั้งกำหนดให้มี วิชาเลือกเสรี 2 รายวิชา ที่ศึกษาเกี่ยวกับ เพลงพื้นบ้าน และวัฒนธรรมท้องถิ่น คือ วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท 035) และวิชาภาษากับวัฒนธรรม (ท 051) การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย จะต้องสอนเน้นกระบวนการและทักษะทั้ง 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน เขียน โดยให้ทักษะทั้งสี่มีลักษณะสัมพันธ์กัน ดังตารางสัดส่วนทักษะทางภาษา ทั้ง 4 ทักษะ (คิดเป็นร้อยละ)

หลักสูตรปี	วัตถุประสงค์				เนื้อหา			
	ฟัง	พูด	อ่าน	เขียน	ฟัง	พูด	อ่าน	เขียน
2503	-	-	-	-	18	25	31	26
2518	-	-	-	-	11	25	21	43
2524	11	11	67	11	20	21	27	32
(ฉบับปรับปรุง 2533)	20	-	60	20	31	23	23	23

(สรุปจาก ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ 2537 : 70)

จากตารางดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้เน้นทักษะการอ่าน ในด้านวัตถุประสงค์ถึงร้อยละ 60 เมื่อเทียบกับทักษะการฟังและทักษะการเขียน ซึ่งมีเพียงร้อยละ 20 ส่วนทักษะการพูดนั้นไม่ระบุไว้ ในด้านของเนื้อหา ก็ให้ความสำคัญของการอ่านถึงร้อยละ 23 ซึ่งใกล้เคียงกับทักษะอื่นๆ แสดงว่าหลักสูตรฉบับปัจจุบัน ได้เน้นทักษะการอ่านด้านวัตถุประสงค์ไว้มากที่สุด ดังนั้นการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงควรเน้นทักษะการอ่าน เพื่อให้สนองความต้องการของหลักสูตร

แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกสื่อการอ่าน

การอ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร ได้เน้นให้อ่านอย่างมีวิจารณญาณ (กระทรวงศึกษาธิการ 2535: 9) ซึ่งนอกจากจะให้เหตุผลและประสบการณ์เสริม เป็นเครื่องช่วยในการเปรียบเทียบประเมินค่าแล้ว ยังจะต้องวิเคราะห์สิ่งที่อ่านด้วย และสิ่งที่จะนำมาให้อ่านนั้นก็จะต้องพิจารณาถึงความสนใจ ความเหมาะสมกับวัยและสติปัญญาของนักเรียน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ความสนใจในการอ่านของวัยนี้เทียบเท่ากับผู้ใหญ่ คือสามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่เป็นนามธรรมได้ สนใจปัญหาต่างๆ ทั้งส่วนตัวและสังคม ดังนั้น สื่อประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทหนึ่ง ก็เหมาะสมที่จะนำมาให้นักเรียนได้อ่าน เพราะนอกจากจะฝึกทักษะการอ่านแล้ว เนื้อหาที่ได้อ่านจะช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้นด้วย ดังที่ ประเวศ วะสี (2536: 17-33) กล่าวว่า "ชนเหล่าใดที่ดำรงความเป็นกลุ่มหรือชนชาติหรือประเทศ มาเป็นเวลานานต้องมีภูมิปัญญาของกลุ่ม อันอาจเรียกรวมๆ กันว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) คนปัญญาอ่อนดำรงชีวิตด้วยตนเอง ไม่ได้ฉันทิ สังคมที่ไม่มีภูมิปัญญา ก็ไม่สามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเองฉะนั้น"

จากแนวคิดของประเวศ วะสี จะเห็นได้ว่า สื่อประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรจะนำมาให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีนัย เพราะปัจจุบันภาษาและวัฒนธรรมของต่างชาติแพร่เข้ามาอย่างมากมาย จนทำให้นักเรียนหลงลืม

ละเลย หรือไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาตนเอง หากนักเรียนได้เรียนรู้
ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และของต่างชาติ แล้วสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้
เหมาะสมกับสภาพพื้นฐานทางสังคมไทย ก็จะช่วยให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัว
นักเรียนเองและสังคมประเทศชาติยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านภาษา ทั้งภาษาไทย
และภาษาต่างชาติ ต่างก็มีสิ่งที่ดีงาม ดังที่ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2537: 32)
กล่าวว่า

ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย ต่างก็มีความมั่งคั่ง ใน
ภาษามากกว่า เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับการสื่อสารในเชิง
ทามาหากินเท่านั้น ภาษาทั้งสองบรรจุทุกภูมิปัญญาอันลึกซึ้ง
และความงามอันลุ่มลึก ไว้เต็มเปี่ยม หากการเรียนภาษาทั้ง
สองของสังคมใดถูกลดลงมาให้เหลือแต่ด้านที่เป็น "เทคนิค"
สังคมนั้นก็สูญเสีย โอกาสอย่าง ไพศาลที่จะคุชับภูมิปัญญาและ
ศิลปวิทยาที่มีมาในภาษาทั้งสอง ไปอย่างยิ่ง

จะเห็นว่า ทั้งภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างยิ่ง
ดังนั้น การเลือกเรื่องราวที่แสดงให้เห็นถึง ภาษาและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้
นักเรียนอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทหนึ่งที่นักเรียนในวัยนี้
ควรได้อ่านได้เรียนรู้ก็คือ เพลงกล่อมเด็ก ด้วยเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก
สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ อาชีพ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี
ภาษา โลกทรรศน์ อันเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่นนั้นๆ ชัดเจน

เดห์น (Dehn, 1984: 89) กล่าวว่า "ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่
อ่านซึ่งผู้อ่านมีอยู่เต็มแล้ว จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนั้น ได้รวดเร็วและดียิ่งขึ้น
กว่าการที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อนเลย"

โรเจอร์ (Rojer, อ้างถึงใน สุมิตรรา อังวัฒนกุล 2537: 99)
กล่าวว่า "ในการเรียนรู้ภาษา จะต้องคำนึงถึงเนื้อหาสัมพันธ์กับความรู้สึก
ประสบการณ์ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และความต้องการของผู้เรียนเป็น
สำคัญ"

สุคตพร ลักษณะียนาวิน (2537: 40) กล่าวว่า

การถ่ายทอดแนวความคิด สืบทอดเจตนารมณ์ของ บรรพบุรุษนั้น มิได้เป็นกระบวนการทิศทางเดียว แต่เป็น กระบวนการที่มีการแลกเปลี่ยนจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง สังคม และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เหมาะกับสภาวะ ของกลุ่มสังคมนั้นๆ สังคมแต่ละสังคมจึงมีแนวความคิด ตลอดจนวิถีทาง ในการดำรงชีวิตแตกต่างกันไป เป็นแบบ เฉพาะของกลุ่ม เป็นวัฒนธรรมที่มีทั้งความเหมือนกันในแง่ พื้นฐาน และในขณะเดียวกันก็มีความแตกต่างกัน ในรายละเอียดของแนวความคิด และวิถีทางเฉพาะกลุ่ม

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การสอนอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณนั้น จะต้องใช้ เนื้อหาที่นักเรียนมีประสบการณ์เดิมอยู่ก่อนแล้วจึงจะ ได้ผลดี อีกทั้งผู้แต่ง เนื้อหา นั้นถ้า ได้ อยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ก็สามารถ สอดแทรกประสบการณ์ชีวิตด้านต่างๆ เป็นต้นว่า เจตคติ ค่านิยม โลกทรรศน์ ปรัชญาชีวิต ฯลฯ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม สภาพ สังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีที่ผู้แต่งคุ้นเคยนั่นเอง ด้วยเหตุนี้การใช้สื่อ บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ที่ผู้วิจัยแต่งขึ้น จึงน่าจะเหมาะสมที่จะใช้ เป็นสื่อสอนอ่าน สำหรับนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดท้องถิ่น ภาคใต้

ทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาอย่างหนึ่ง ที่มีผู้ให้ความหมาย และรูปแบบการอ่านที่แตกต่างกัน ในปัจจุบันมีผู้เชี่ยวชาญทางศาสตร์ด้านการอ่าน ได้ให้ความสนใจการอ่านตามแนวทฤษฎี โครงสร้างความรู้และทฤษฎีความสัมพันธ์ ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม ดังนี้

สุทัศน์ สุกมลสันต์ (2537: 165) ได้สังเคราะห์แนวทฤษฎี
เกี่ยวกับการอ่านจากนักการศึกษาของต่างประเทศ แล้วกล่าวไว้ว่า

ในขณะที่บุคคลอ่านเนื้อเรื่อง จะเกิดกลไกทางสมอง
2 อย่างขึ้นในสมองของผู้อ่าน คือ กระบวนการเลือกเก็บ
ข้อความจากเนื้อเรื่องเข้าสู่ความจำ และการมีปฏิสัมพันธ์
ระหว่าง โครงสร้างความรู้เดิมกับสิ่งเร้าใหม่หรือข่าวสาร
ทั้งนี้ เพราะข้อความที่อ่านจะเป็นแนวทางชี้แนะให้ผู้อ่านหา
ความเข้าใจถึงสิ่งที่อ่าน ด้วยการเชื่อมโยงกับความรู้ที่มี
อยู่เดิม ในการอ่านผู้อ่านจึง ไม่ เป็นเพียงผู้รับ เรื่องที่อ่าน
เข้าไปสู่สมองเท่านั้น แต่จะต้องมีปฏิริยาโต้ตอบกับข้อ
ความที่อ่านตลอดเวลา การอ่านจึงเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
โครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่าน กับข้อความที่อ่านอยู่ขณะ
นั้น ซึ่งเป็นผลให้เกิดการอ่านอย่างมีความหมายและทำให้
ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่อง ได้

จากทฤษฎีการอ่านที่ สุทัศน์ สุกมลสันต์ สรุปไว้ ชี้ให้เห็นว่าการ
อ่านจะต้องอาศัยเนื้อหาที่นักเรียนได้ เรียนรู้ เป็นประสบการณ์เดิมมาก่อน เมื่อ
ได้อ่านข้อมูลใหม่ ก็จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่าง โครงสร้างความรู้เดิมกับข้อความ
ที่อ่านอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการอ่านอย่างมีความหมาย และผู้อ่านเกิดความ
เข้าใจเนื้อเรื่อง ได้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2527: 108-110) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน
ไว้ 3 ทฤษฎี สรุปได้ดังนี้ คือ ทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ ซึ่งเชื่อ
ว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนองโดยการเสริมแรงที่
เหมาะสมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ทฤษฎีการอ่านที่เน้นความรู้ความ
เข้าใจ เชื่อว่า พฤติกรรมทุกอย่างประกอบด้วย ประสบการณ์ในการเรียนรู้
การสะสมความรู้ การนำความรู้ไปใช้ และ ทฤษฎีพัฒนาการ เชื่อว่าการเรียนรู้

จะพัฒนาไปตามความเจริญของแต่ละวัย จะมีการเรียนรู้หรือทักษะเฉพาะอย่าง
ในแต่ละช่วงอายุ

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือก ทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรม
การเรียนรู้ ซึ่งเชื่อว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง โดยการเสริม
แรงที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้น การสอนโดยใช้แบบฝึก
ในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง เมื่อนักเรียนตอบแบบฝึกแล้วมีการ
เฉลยให้ทราบทันที พร้อมกับได้แสดงความคิดเห็นด้วย จึงเป็นการเสริมแรง
ที่เหมาะสม

ทฤษฎีดังกล่าวยังสอดคล้องกับกฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งผลและหลัก
การเสริมกำลังใจ ซึ่ง สจวร์ต เพียร์ชอบ (2530: 137-145) กล่าวไว้
สรุปได้ว่า สิ่งใดที่มีการฝึกหัดบ่อยๆ จะทำให้เกิดความชำนาญ แม่นยำยิ่งขึ้น
กฎแห่งผลที่ว่า เมื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสทราบผลการเรียนของตนทันที จะเป็นการ
สร้างความพอใจให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ทราบที่ถูกที่ผิดและแก้ไขข้อบกพร่อง
ได้ และหลักการเสริมกำลังใจ เมื่อผู้เรียนได้รับการเสริมกำลังใจทางบวก จะ
มีความมั่นใจ และจะประสบความสำเร็จในการทำงาน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2537: 128) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่าน
ไว้ 2 ทฤษฎีที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้คือ ทฤษฎีความ
สัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม ซึ่งอธิบายไว้ว่า เมื่อผู้อ่าน อ่าน
สารแล้ว จะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่
เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ อีกทฤษฎีหนึ่งคือ ทฤษฎีวิเคราะห์ข้อความ
ของเอกสาร หมายความว่า เมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้วจะต้องวิเคราะห์โครงสร้าง
ทางภาษาเพื่อหาหน้าที่ทำหน้าที่ต่างๆ กัน

จากทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือก ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่าง
ข้อความกับประสบการณ์เดิม ซึ่งเชื่อว่า เมื่อผู้เรียนอ่านสารแล้ว จะพยายาม
โยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่ตนมีอยู่เป็นเครื่องช่วยในการ
ตัดสินใจ ดังนั้น การใช้บทเพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
มาประยุกต์ เนื้อหาใหม่ที่ยังสัมพันธ์กับเนื้อหาเก่า จึงเป็นความรู้ใหม่ที่ผู้เรียน

ได้รับ ผู้เรียนก็สามารถพิจารณาตัดสินเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้องยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ของ ออซูเบล (Ausubel, 1969 อ้างถึงใน กัณฑ์พิศม์ สิงหะเนติ 2537: 25-26) กล่าวไว้สรุปได้ว่า ข้อมูลใหม่ ที่ผู้เรียนได้รับ จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว

ดังนั้น การเลือกสื่อ เพื่อมาใช้ในการพัฒนาการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ จะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีการอ่านที่เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่ง เชื่อว่า การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง โดยการเสริมแรงที่ เหมาะสม จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น และทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับประสบการณ์เดิม ที่ว่าเมื่อผู้อ่านอ่านสารแล้วจะพยายามโยงเข้าสู่ ประสบการณ์เดิม และใช้ประสบการณ์ที่คนมีอยู่เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ อีกทั้งสอดคล้องกับ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ที่ว่า ข้อมูลใหม่ ที่ผู้เรียนได้รับ จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับความรู้ที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ มาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพราะเป็นการสอดคล้องกับหลักสูตร ที่เน้นการ อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และสอดคล้องกับแนวคิดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา ใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีการอ่านที่เลือกมาดังกล่าว

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก

2.1 เพลงกล่อมเด็กและเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524: 7-10) ได้กล่าวถึงเพลงกล่อมเด็ก สรุปได้ว่า เพลงกล่อมเด็ก (lullaby) เป็นคติชนวิทยา หรือคติชาวบ้าน (folklore) แขนงหนึ่ง จัดอยู่ในประเภทที่ใช้ภาษาเป็นสื่อ ถ่ายทอดจากปากต่อปาก เรียกว่า มุขปาฐะ (oral tradition) มีลักษณะเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน มีบทบาทหน้าที่ และเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชุมชนนั้นๆ

เพลงกล่อมเด็กของไทย มีแพร่หลายทุกภาค แต่เรียกต่างกันไป เช่น ภาคเหนือ เรียก "เพลงอ้อลูก" ภาคอีสาน เรียก "เพลงนอนสาหล้า" "นอนสาเขอ" และ "นอนสาเคอ" ส่วนภาคใต้ เรียกเป็น 4 อย่าง คือ "เพลงร้องเรือ" "เพลงชาน้อง" "เพลงเสภา" และ "เพลงน้องนอน"

จะเห็นได้ว่า เพลงกล่อมเด็กของไทยนั้นมีทั่วทุกภาคของประเทศ แตกต่างกันที่การเรียกชื่อ ส่วนเนื้อเพลงและฉันทลักษณ์ของแต่ละภาคนั้นอาจคล้ายกันหรือแตกต่างกันบ้าง ดังที่ วินัย ภูระหงษ์ และธิดา โมสิกรัตน์ (2526: 113-115) กล่าวไว้สรุปได้ว่า เพลงกล่อมเด็ก มีเนื้อร้องเป็นหลายอย่าง โดยลักษณะของเนื้อความ อาจจำแนกออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. เพลงกล่อม เป็นเพลงที่มีเนื้อความเป็นเชิงล่อมให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน และหลับไปตามต้องการ
2. เพลงปลอบ เป็นเพลงที่ร้องปลอบไม่ให้เด็กอ่อนหรือร้องกวน
3. เพลงขู่ เนื้อร้องเป็นเชิงขู่ให้เด็กกลัวเพื่อจะได้หลับโดยเร็ว

เพลงกล่อมเด็กที่มีอยู่ในแต่ละภาคมีจำนวนมาก มีหลายลักษณะหลายรูปแบบ บางภาคมีลักษณะและรูปแบบเหมือนกับภาคอื่นก็มี เป็นต้นว่า เพลงกล่อมเด็กของภาคกลางกับภาคใต้ มีลักษณะเหมือนกัน ส่วนของภาคเหนือ คล้ายกับภาคอีสาน ดังตัวอย่าง

เปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กของภาคกลางกับภาคใต้

(ภาคกลาง)

นกกะทุงเอ๋ย	หากันตุงตุงว่าจะ ไซ้
सानพ้อมให้ไปใหญ่	ว่าใส่ไซ้ นกกะทุง
ด้วยไซ้ของมันโค	เท่าแดง โมบางละมุง
ไซ้หล่นคังผลุง	แล้วนกกะทุงก็บินไปเอ๋ย

(ภาคใต้)

เดือนเจ็ดเทอ	ท่านท้าวเสด็จไปกรุง
เขเรือหัวหงส์	ยกธงทางไก่อ
นางสาวน้อยน้อย	ร้อยพวงมาลัย
ยกธงทางไก่อ	ท้อโตพระมาเล่า

จะเห็นได้ว่า รูปแบบเพลงกล่อมเด็กของภาคกลางและภาคใต้ ต่างก็มีจำนวนวรรค และจำนวนคำใกล้เคียงกัน คำสุดท้ายในวรรคแรกของภาคกลางลงท้ายด้วยคำว่า "เอ๋ย" ส่วนของภาคใต้ลงท้ายด้วยคำว่า "เทอ" ลักษณะของเนื้อหาก็คือ เป็นไปในทำนองเดียวกันคือบอกกล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว

สำหรับบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้นั้น หนังสือสารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่มที่ 6 (2529: 2536-2539) ได้กล่าวถึงความคลี่คลายเปลี่ยนแปลงของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ สรุปได้ว่า เดิมทีบทเพลงกล่อมเด็กแต่งขึ้นนอกจากใช้กล่อมเด็กให้หลับแล้ว ยังมีเจตนาจะให้มีบทบาทหน้าที่อย่างอื่นด้วย เช่น ใช้ในการอบรมสั่งสอน คัดข้อต่อว่า กระหนกระเทียบ เปรียบเปรย ระบายความรู้สึกและความคับข้องใจ ตลอดจนเป็นเครื่องบันเทิงใจของผู้ขับกล่อม โอกาสที่ขับกล่อมก็อาจใช้เป็นเพลงปฏิพากย์ ร้องโต้ตอบเป็น

แบบปฏิภาณกลอนสศ และประมาทหลังจากปี พ.ศ. 2490 ความนิยมร้องเพลง
กล่อมเด็กค่อยเสื่อมคลายลง ยังถือปฏิบัติกันอยู่ เฉพาะในชนบทและในกลุ่มคนที่มี
อายุมากเท่านั้น

วิเชียร ณ นคร และวิมล ศาสตร์ (2525: 27-29) ได้กล่าวถึง
โครงสร้างและเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

โครงสร้างของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

1. ขึ้นต้นและลงท้ายด้วยคำสร้อย คือขึ้นต้นว่า "ฮา เอ้อ เทอ"
ตามด้วยเนื้อร้อง และจบลงด้วยคำสร้อยว่า "เฮ้อ" หรือ "เอ้อ"
2. ต่อจากคำสร้อยจะเป็นเนื้อร้อง เนื้อร้องของแต่ละบทจะมี
คาน่าอีกต่อหนึ่ง คาน่า มีอยู่ 3 แบบ คือคาน่าด้วยคำหลักแล้วต่อด้วยคำขยาย
คือขึ้นต้นด้วยคำใด เรื่องใด แล้วเนื้อร้องต่อมา จะเป็นเรื่องขยายคาน่านั้น
แบบหนึ่ง ขึ้นต้นด้วยคำที่เป็นชื่อพืช สัตว์ ธรรมชาติ ฯลฯ แล้วต่อด้วยเนื้อ
ร้องที่ไม่ใช่เป็นเรื่องขยายความของคาน่า หรือคำขึ้นต้นแบบหนึ่ง กับขึ้นต้น
ด้วยคำ "คือน้อง" หรือ "ครือน้อง" แล้วตามด้วยเนื้อร้องใด ๆ ก็ได้อีก
แบบหนึ่ง
3. เพลงบทหนึ่ง อาจจะมี 6 วรรคหรือ 8 วรรคหรือมากกว่า
นั้น และมีฉันทลักษณ์พิเศษเฉพาะแตกต่างกัน

เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

เนื้อหาสามารถแบ่ง ได้เป็น 7 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. เนื้อหาที่พรรณนาความรัก ความห่วงใย และความเออาอก
เออาใจที่แม่มีต่อลูก ที่มีคือน้อง ลุง ป้า น้า อา ปู่ ย่า ตา ยาย มีต่อหลาน
2. เนื้อหาที่ชู้ให้กลัว
3. เนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสภาพสังคมด้านต่าง ๆ
4. เนื้อหาเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์
5. เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และประเพณี

6. เนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ

7. เนื้อหาเกี่ยวกับบรรณคดีและ นิทานท้องถิ่น

นอกจากนี้ เนื้อหาของ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ยังสะท้อนถึงชีวิตความเป็นอยู่ สภาพภูมิศาสตร์ ค่านิยม อารมณ์ขัน และวรรณกรรมที่แพร่หลายในท้องถิ่นภาคใต้ เนื้อเพลงหลายบทได้แสดงถึง การปลุกฝัง โลกทรรศน์ให้แก่บุคคลตั้งแต่ยังเป็นทารก

จาเริญ แสงดวงแข (2523) ได้ประมวลโลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้จากเพลงกล่อมเด็ก สรุปได้ว่า มีลักษณะคล้ายคลึงกับโลกทรรศน์ของชาวไทยภาคอื่นแต่ส่วนที่เน้นออกมาให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน เช่น ชาวไทยภาคใต้มีโลกทรรศน์ว่า สตรีต้องรักนวลสงวนตัวจึงไม่นิยมให้มีธรรมเนียมที่จะให้ชายหญิงได้พบปะพูดคุยกัน คือไม่มีการ "แอ้วสาว" เหมือนภาคเหนือ บุรุษควรเป็นผู้เฒ่าในครอบครัวและสังคม จึงนิยมให้การศึกษาแก่บุตรชายมากกว่าบุตรหญิง ชาวไทยภาคใต้นิยมความเป็นนักเลง และอยู่ร่วมกันแบบสังคมเครือญาติ ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมจุดเล็กๆ ที่เกิดขึ้น จึงมีลักษณะบานปลายในเวลาต่อมา และอีกประการหนึ่ง คือชาวไทยภาคใต้รักถิ่นกำเนิดของตน นิยมกลับไปประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่นเดิมของตน

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ นอกจากจะเป็นวรรณกรรมรวมแนวคิด ซึ่งสามารถวิเคราะห์หาโลกทรรศน์ได้แล้ว ยังเป็นแหล่งรวมภาษาเก่าๆ ขนบธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิม ปลุกฝังคุณธรรม ปกป้องสิทธิหน้าที่อันพึงมีพึงได้ โดยชอบธรรม ปกป้องรักษาปทัสถานของสังคมคือให้อนุรักษวัณชนธรรม ประเพณี และจรรยาโลงศาสนา ตลอดจนให้รู้สภาพหรือเหตุการณ์ของบ้านเมือง สังคม อันอาจจะเกิดจากความประทับใจหรือมีเจตนาจะสื่อสาร โดยตรง และมีเจตนาต่อผู้ร่วมฟังมากกว่าจะมุ่งต่อทารกที่ซบกล่อม

ตัวอย่าง เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

1. สะท้อนค่านิยมของสตรีภาคใต้ว่าต้องขานขานาญในกิจบ้านงาน
เรือน มีกิริยามารยาทงาม เช่น

ลูกสาว เหน
ใช้ให้แกงบอน
ใช้ให้แกงปลาตุก
แกงจันทน์เที่ยง

ลูกสาวชาวบ้านทวนอน
แกงจันทน์เที่ยง
อีคอกทองมันจุกลงทิ้งเงียง
หน้ามันอีเอาผ้า

ลูกสาว เหน
อีเดินอีนั่งแต่ซีกที
ไม่เดินทอดน่องเหมือนนางนก
ลูกแม่ต้องวังกิริยา

ลูกสาวของแม่ผู้ดี
ลูกแม่ต้องวังกิริยา
เดินย้ายกันถกณะลูกหนา
ค่อไปภายหน้าจะได้ดี

เกี่ยวกับเรื่องความรัก หญิงแก่กว่าชาย ไม่ควรแต่งงานกันและ
สตรีต้องไม่ริอ่านเป็นแม่สื่อแม่ชัก เช่น

กล้วยพังลา เหน
ขอหมาอ๋ามีบาบ
เข้า ไปนั่งแค่แค่
เมีย เหมมันแก้อยิ่งหวาผ้า

กล้วยพังลา เจ็ดกาบ
เมีย เหมมันแก้อยิ่งหวาผ้า
แลแล เหมือนแม่บัง เกิดหัว
ขอหมาอ๋ามีบาบ

คันลาพงเหอ	คันลาพงกาหลัก
โคเป็นแม่ชัก	ชักให้ เป็น เพลง
ชัก ไปชักมา	ชัก เข้าวางขาตัวเอง
ชัก ให้ เป็น เพลง	นั่ง เลง ฟัง มา ใหม่

(สรุปจาก วิเชียร ฅ นคร และวิมล ศาสตร์ 2525: 41-59)

2. สะท้อนให้เห็นอาชีพของชาวใต้ เช่น อาชีพหาคะปิ รุกข์
ห่านา ปลุกยาสูบ ฯลฯ เช่น

ลูกสาวเหอ	ลูกช่าวปากนัง
เอวกลมนมคั่ง	นั่งท่าเคยแผ่น
ปั้นให้กลมกลม	ชมให้แบนแบน
นั่งท่าเคยแผ่น	ลูกสาวช่าวปากนัง

พี่เขียดเหอ	พี่เขียดผมขุ่ม
มาแต่รุกข์	นอนหลับนอกชาน
ช่าช่าเขียดเหอ	ไม้ผ้าบิควาน
นอนหลับนอกชาน	ไม้ผ้าบิควาน . . เขียด

เคื่อนสามเหอ	นางงามอีลัง ไปเก็บข้าว
เชิญเก็บเกิดเจ้า	เก็บข้าวที่ชายวัดคูหา
หนทางที่ลง ไป	คันโคโพไทรอยู่ฉาฉา
เก็บข้าวที่ชายวัดคูหา	หัวนอนคันหัวแหละหนาน้อง

ยามเย็นเหอ
 สวาน้อยงามสรรพ
 ถ้ำผี เป็นผน
 ตักน้ำารคยา

เย็นมาร้อยคังย้อยยับ
 ออก ไปตักน้ำมารคยา
 ตกลง ให้นำมลล็กสองท่า
 ให้เย็นทั้งนวล...น้อง

3. สะท้อนให้เห็น โลกทรรศน์เกี่ยวกับค่านศาสนา เช่น เชื่อว่า
 ผู้ทำบุญจะ ได้ขึ้นสวรรค์ทำบาบจะต้องคนรก ประเพณีทำบุญลากพระ ฯลฯ

ขึ้น โหนดเหอ
 หอบพกลงมา
 บาบ ไทรลูกนก
 อย่าให้พ่อแม่เราเห็น

โลกเอาลูกกา
 อย่าให้พ่อแม่เราเห็น
 คกรกทั้ง เป็น
 บาบ ไทรลูกนกลูกกาเหอ

ไปผีเหอ
 ไปซื้อสารเหนียว
 ถูกถูกแพงแพง
 แหงคัมลากพระ

ไปบ้านทวนอนลักเดียว
 แหงคัมลากพระ
 อีแดง ไม่ละ
 อย่าละสักทีเหอเดียว

4. สะท้อนให้เห็นการใช้สัญลักษณ์ ในการเสียดสีสังคม เช่น
 "เรือ" เป็นสัญลักษณ์แทนผู้นำ ผู้ปกครองบ้านเมือง "นกเขียว" เป็น
 สัญลักษณ์แทนลูกที่ยังต้องการพึ่งพ่อแม่

ขึ้นเหนือเหอ
 ปลุกหลาคักบาตร
 กุ้งกั้งแมงดา
 น้ำแห้งเห็นทราย

แลเรือเกยหาด
 น้ำแห้งเห็นทราย
 บินมาพลอยตาย
 พลอยตายด้วยเรือใหญ่

นก เขี้ยวเหอ	เกาะ เรียวไม้พุก
พ่อแม่อยู่หนุก	ลูก ไปใช้นาย
ฝนตกฟ้าร้อง	พ่อแม่อยู่หนุกบาย
ลูก ไปใช้นาย	นั่งกินแต่น้ำตา

5. สะท้อนให้เห็นเรื่องราวในวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่น
เช่น เรื่อง พระรถเมรี และเรื่องนางมโนห์รา

เมรีเหอ	เสียวี่มาเมาสุรา
พระรถถามทอथा	บอกกล่าวเล่ามาแก่พระทอง
ทอ ไทรรุงรังบนหลังคา	ดวงเนตรแม่ช้านางสิบสอง
พระรถถามน้อง	บอกสั้นไม่พรางเลยเหอ

นางเหอ	นางโนรา
เล่นน้ำฉาดดา	เจ็ดคนพี่น้อง
นายพรานเหลียวเห็น	ไปหาบ่วงคล้อง
เจ็ดคนพี่น้อง	คล้องเอาคนสุดท้องเพื่อน

ลมพัดเหอ	พัดมาคึกคึก
เจ้าศรีสุธนไปรบศึก	เอานางโนราไปซาไฟ
นกเขาสีท่าร้อยกรง	อดข้าวอดน้ำจนพอมไป
ยกนางโนราไปซาไฟ	นึกสูกใจเมื่อภายหลัง

(สรุปจาก จาเจริญ แสงดวงแข 2523: 7-123)

สะท้อนเรื่องราวในวรรณคดีมรดกของไทย เช่น จากเรื่อง
พระอภัยมณี และรามเกียรติ์

ลมพัดเทอ	พัดมา ไร ไร
สงสารพระอภัย	ไป เมืองพลี
เรือแตกแยกย้าย	ไร้ที่นำลิก
ไป เมืองพลี	รบศึกท้าวสิงหล
ครีอน้องเทอ	ครีอดันกะบอน
อายุสุกสาคร	ได้ลืบบีกลาย
รูปทรงพมหมอ	ทามีพิศพ่อ เจ้า โฉมฉาย
พ่อทิ้งลูกเสีย ได้	ทำให้ลูกแค้นใจ

(สรุปจาก อุคม หนูทอง 2536: 44-49)

นางนกเหวกเทอ	ครีอนางนกเหวก
บินสูง เขียมเมฆ	กินซีลม เป็นอาหาร
ได้ลูกคนหนึ่ง	ตั้งชื่อเจ้า "หนหมาย"
เหี่ยวกินซีลม เป็นอาหาร	สงสารเจ้านกเหวก

(สรุปจาก ฉันทส ทองช่วย 2536: 309)

6. สะท้อนการปกป้องรักษาทัศนคติของสังคม เช่น มุ่งให้
อนุรักษ์ประเพณีการแต่งงาน ไม่ควรจัดประเพณีอย่างรวบรัดเกินไปจนถึง
กับรวบเอาประเพณีการสู่ขอ การหมั้น และการแต่ง มารวมเป็นประเพณี
เดียวกัน

ชั้นหมากเทอ	ลอมมาสสามชั้น
ชั้นหมากพระจันทร์	โหนดัว โหนด้าย
โหนดั้งชั้นหมากขอ	โหนดั้งชั้นหมาก ไหว้
โหนดัว โหนด้าย	บอกให้้องรู้ค้าย

7. สะทอนให้ เห็นการปกป้องสิทธิและหน้าที่อันพึงมีพึง ได้ เช่น

โปกเบลเทอ	โปกไว้ไค้ย่านอวด
ไค้ยัวเป็นคารวจ	ไม่พักท้อฮายไทร
คัสร้อยให้้องแขวน	คิตแขวนให้้องใส่
ไม่พักท้อฮายไทร	โปกเบลเวฮ้าง้อง

(สรุปจาก สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ 2529: 2537)

จะเห็นได้ว่าเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีเนื้อหาและเรื่องราวที่หลากหลาย สะทอนให้เห็น โลกทรรศน์ วัฒนธรรม ประเพณี หรือ วรรณกรรมท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตของชาวภาคใต้อย่างเด่นชัด ดังนั้น การที่จะศึกษาให้เห็น และเข้าใจคนภาคใต้ ก็อาจศึกษาได้จากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

2.2 เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ หมายถึง บทเพลงกล่อมเด็กที่ประยุกต์จากบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของเก่า วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงคำภาษาถิ่นใต้ให้เป็นภาษาไทยมาตรฐาน ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ สถานการณ์ของสังคมไทยปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากศัพท์และเนื้อหาบทเพลงเก่า บางคาบบางบทยากเกินกว่าประสบการณ์ของคนรุ่นใหม่จะรับรู้ได้ การประยุกต์บทเพลงนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้แต่ง ได้คงรูปแบบฉันทลักษณ์ของบทเพลงเก่า ไว้ให้มากที่สุด เพียงแต่เพิ่ม ลดจำนวนคำภายในวรรค เพิ่มจำนวนบทในแต่ละสัณวนให้มากขึ้น เพื่ออธิบายเนื้อหาให้เป็นเรื่องราวชัดเจนยิ่งขึ้น และแต่ละบทในแต่ละสัณวนมีเนื้อหาที่ต่อเนื่องเกี่ยวโยงกัน โดยคำนึงถึงความเป็นเอกภาพ

หลักเกณฑ์ในการประยุกต์บทเพลง ผู้แต่ง ได้ใช้หลัก 4 ประการคือ

1. คงรูปแบบฉันทลักษณ์ที่ประยุกต์ให้คล้ายคลึงกับฉันทลักษณ์เก่า
2. เนื้อหาให้ความรู้ ความคิด คติเตือนใจและสอดคล้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวในปัจจุบัน
3. เนื้อหามีเอกภาพ
4. ใช้คำ สัณวน ภาษาถิ่น ศัพท์ สัญลักษณ์ เหมาะแก่การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ตัวอย่าง การประยุกต์บทเพลง เช่น

ฝนตกเหอ	ตกมาผลอยผลอย
หยุดไต้ร่มช่อ	คอยท่าศรีหัดนาง โนรา
คอยแล้วคอยเล่า	คอยตั้งแต่ เข้า ไม่ เห็นมา
คอยท่าศรีหัดนาง โนรา	บ้านนี่ยัง ไม่มา ไปรา ไท
	(ของเก่า)

บทเพลงของเก่าบทนี้ มีเนื้อหาที่กล่าวถึง การรอคอยสาวโนราได้
 รมั้ไม่ในวันที่ฝนตกปรอยปรอย ด้วยในใจมีความกังวลสงสัยว่า ผู้หญิงที่ชื่อ
 ศรีหวัค ซึ่งมีอาชีพเป็นนางรำมโนห์รา ตอนนี้ไปร่าอยู่ที่ไหน ซึ่งให้บรรยากาศ
 เจียบเหงา ว่าแห้วแก่คนที่รอคอย คืออุตสาหกรรมตั้งแต่ตอนเช้า นางศรีหวัค
 ก็ยังไม่มาให้เห็นหน้า อาจจะเป็นการนัดหมายพบกันระหว่างหนุ่มคนรักกับนาง
 แต่ด้วยเนื้อหามีเพียงบทเดียว จึง ไม่มีเนื้อหาอะไรมากนัก นอกจากจะให้เห็น
 บรรยากาศของการรอคอย

ผู้แต่ง ได้ประยুক্তบทเพลงนี้ โดยเพิ่มเติมเนื้อหาเรื่องราว ของการ
 แสดงมโนห์ราในปัจจุบัน เข้าไปว่า การแสดงมโนห์ราในปัจจุบันนั้น นอกจาก
 นางรำ จะร่าท่าโบราณ และแสดงละครหรือนิยายสมัยใหม่ ซึ่งเป็นรูปแบบของ
 การแสดงมโนห์ราในสมัยก่อนแล้ว ยังจะต้องมีการแสดงดนตรีเสริมเข้าไป
 ด้วยเช่นเดียวกับวงดนตรีลูกทุ่ง นางรำจะต้องเป็นทั้งนักร้อง นักเต้นประกอบ
 เพลงจึงจะ ได้รับความนิยมจากผู้ชม มโนห์ราคณะใดที่ไม่มีการแสดงวงดนตรี
 ด้วยคนรุ่นใหม่จะไม่ชม และในทางตรงข้าม มโนห์ราคณะใดที่มีเครื่องดนตรี
 ครบชุด มีนักร้องเสียงดี มีนักเต้นสาวสวยมากมายก็จะ ได้รับความนิยมจากผู้ชม
 จนมโนห์ราคณะนั้นมีชื่อเสียงโด่งดัง

บทเพลงประยুক্তนี้ จึงเกี่ยวเนื่องสอดคล้องกับบทเพลงเก่า โดย
 สะท้อนรูปแบบของการแสดงมโนห์ราในปัจจุบัน ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น แต่คงไว้
 บรรยากาศการรอคอยเช่นเดิม เมื่อนักเรียน หรือผู้อ่าน ได้อ่านแล้วจะ ได้เกิด
 การเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่ผู้อ่าน ได้พบเห็นมาแล้ว สามารถพิจารณาตัดสิน
 ข้อความที่อ่านได้ พร้อมทั้ง ได้ความรู้ ความคิดใหม่ตามมาด้วย

ตัวอย่างบทเพลงประยุกต์ "ไม่มีข่าวสาว โнора"

ฝนตก เหนอ
 หยุคได้ร่มช้อย
 คอยแล้วคอยเล่า
 คอยทำศรีหวัคนาง โนรา

ตกมาผลอยผลอย
 คอยทำศรีหวัคนาง โนรา
 คอยตั้งแต่เช้า ไม่เห็นมา
 ป่านนี้ยังไม่มา ไปรา ไท

คอยหาคอยหา ไม่เห็นเงา
 หรือเห็นแววเร่เราอยู่เมืองไกล
 หรือไปเราอยู่ตามคลับตามบาร์
 เปลี่ยนจากนางรา เป็นนางบา เรอ

หงุดหงิดหงอยเหงาในหัวใจ
 หรือราแก้บนแก้ใช้นายอาเภอ
 เปลี่ยนชุก โนรา เป็นมีเบอร์
 บล่อยให้คอยเก็อยู่ปลายนา

โนรา เหนอทุกวันนี้
 เสร็จจากภาคครู โนรา
 ผู้ชมชอบนิยายสมัยใหม่
 ไชว์เต้น ไชว์เพลงกันพร้อมพรัก

ต้องเล่นสลับกับดนตรีสามสี่ซ่า
 ราท่าโบราณ ไม่นานนัก
 แล้วเล่นไฟโชว์ซาทำย้ายยัก
 แพนเพลงต่างหลงรักสาว โนรา

ฝนตก เหนอ
 หยุคได้ร่มช้อยคอยท่า
 วันแล้ววันเล่า
 ไม่พบหน้าเจ้า

ตกลงมาหลายท่า
 เย็นยามา ไม่เห็นเงา
 คอยแล้วคอยเล่า
 ไม่มีข่าวสาว โนรา .

การอ่านบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์อย่างมีวิจารณ์ญาณ

บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จัดเป็นบทร้อยกรองหรือบทกวีสมัยใหม่ ดังนั้นการอ่านบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จะต้องอาศัยหลักการเกี่ยวกับการอ่านบทร้อยกรองหรือกวีนิพนธ์ คือ "ควรเริ่มจากการพิจารณา รูปแบบ เนื้อเรื่อง กลวิธีการแต่ง สำนวน ภาษา แล้วจึงพิจารณาถึงความคิด ความรู้สึกของผู้เขียน และเจตนาในการเขียน ตลอดจนค้นหาสารที่ผู้เขียนส่งมา (วรรณ บัวเกิด 2534: 156)

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2527: 621-629) กล่าวไว้ว่า สำหรับงานที่เป็นร้อยกรอง ผู้อ่านจำเป็นต้องมีพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องสำคัญ 2 เรื่อง คือ

1. ฉันทลักษณ์
2. ศิลปะการประพันธ์ หมายถึง กลวิธีแต่งหรือ วรรณศิลป์ ได้แก่ ความคิด การสรรคำ (diction) การใช้กวีโวหาร แยกเป็น จินตภาพ (image) หมายถึงภาพที่เรานึกเห็นในหัวงนึกของเรา คามที่เราได้มีประสบการณ์มา และภาพพจน์ (figure of speech) หมายถึง ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหาร ไม่กล่าวออกไปตรง ๆ เช่น การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย (simile) การใช้บุคคลิษฐาน (personification) การใช้สัญลักษณ์ (symbol) การกล่าวเกินจริง (hyperbole) และการนำสิ่งที่ขัดแย้งกันมาเข้าคู่กัน (paradox)

จากข้อแนะนำของ วรรณ บัวเกิด และฐะปะนีย์ นาครทรรพ ชี้ให้เห็นว่า การอ่านร้อยกรองต้องพิจารณารูปแบบ เนื้อหา กลวิธีการแต่ง สำนวน ภาษา ความคิด โวหาร ภาพพจน์ สัญลักษณ์ การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย

นอกจากนี้ อลิสา วานิชดี (2534: 752-753) ได้ให้คำแนะนำทั่วไปในการอ่านกวีนิพนธ์ร่วมสมัยไว้ สรุปได้ว่าผู้อ่านควร อ่านทั้งบทให้จบก่อนครั้งหนึ่ง โดยไม่ต้องกังวลกับคำศัพท์ อ่านครั้งที่สอง คูล่าที่ไม่เข้าใจศึกษาความหมายของศัพท์ เมื่ออ่านในใจ พยายามฟังเสียงของบทกวีในความคิดของตนเอง ใช้ประสบการณ์ส่วนตัวเข้าตีความ และถอดความเพื่อพยายามเข้าใจ "สาร" หรือ "แก่นเรื่อง"

จากข้อเสนอแนะในการอ่านบทหรือขกรอง หรือกวีนิพนธ์ข้างต้น สามารถนำมาเป็นหลักการในการอ่านบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ อย่างมีวิจาร์ณญาณได้ เพราะฉันทลักษณ์และเนื้อหา ของบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ มีลักษณะเดียวกับบทหรือขกรองหรือกวีนิพนธ์ร่วมสมัย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในประเทศไทย ได้แก่ งานวิจัยของ ประสิทธิ์ ฤทธิภิรมย์ (2522) เรื่อง "การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง" ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและ ไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างกัน อย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปีต่อมา สุปรียา มาลากาญจน์ (2523) ได้วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช" ผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้แบบฝึกการอ่านอย่างใช้วิจารณญาณแล้ว นักศึกษามีความสามารถในการอ่านต่างจากก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทางที่ดีขึ้น

จากนั้น เขาวนีย์ เกิดเพทางค์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางใหญ่ อำเภอเมืองจังหวัดนนทบุรี" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึก มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแตกต่างจากนักเรียนที่ไม่ได้ใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนกลุ่มที่ใช้แบบฝึก ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้แบบฝึก และ สุวรรณ เล็กวิไล (2526) ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ" พบว่าผลสัมฤทธิ์ทาง

การอ่านของกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยสอดคล้องกับฉวีวรรณ สิทธิปาน (2526) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย" พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.92/81.00 คะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนระหว่างนักเรียนชายกับหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปีต่อมา ปรีศนา พุทธสุวรรณ (2527) ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาสัมฤทธิ์ผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดหนองจอก กรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้แบบฝึกจะมีผลสัมฤทธิ์ ทางด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดย ไม่ใช้แบบฝึก และจากการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

หลังจากนั้น เพ็ญศิริ มีปิ่น (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้วรรณคดี เรื่องสามก๊ก พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์" ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนกับหลังเรียนของนักเรียน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของกลุ่มทดลองที่ใช้แบบฝึก กับกลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้แบบฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เนาวรัตน์ สมร่าง (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้วรรณกรรมร่วมสมัยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ" ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่ม มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากงานวิจัยภายในประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับกำรอ่านอย่างมี
วิจารณ์ญานนั้น จะเห็น ได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง โดยใช่แบบฝึก
กำรอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาน ผลการวิจัยทั้งหมดบรอกฎว่า นักเรียนที่เรียนโดย
กำรใช่แบบฝึก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดย ไม่ใช่
แบบฝึก และค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับเนื้อหาในแบบฝึก จะพบว่าผู้วิจัยดังกล่าว ได้นำเนื้อหาสาระมา
จาก นิทานพื้นบ้าน วรรณคดี ชั่วว บทควม เรื่องสั้น สารคดี การ์ตูน
และนวนิยาย ยังไม่มีนักวิจัยคนใดนำบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มาใช้พัฒนาการ
อ่านอย่างมีวิจารณ์ญานมาก่อน

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
มีผู้วิจัยไว้ดังนี้

เฟอร์ริส (Ferris, 1971) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนเกรด 11 ด้วยวิธีเรียนด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามี 99 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยตนเองและกลุ่มควบคุมใช้ครูสอน ส่วนบทเรียนและสื่อการสอนใช้เรื่องเดียวกันใช้เวลาในการสอน 6 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่าระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์กับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แอลส์ตัน (Alston, 1972) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของครูประจำการที่สอนอยู่ในโรงเรียนระดับต่าง ๆ กัน ทางแถบตะวันออกเฉียงใต้ ในสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูประจำการที่กำลังศึกษารายวิชาการอ่าน ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และมีความแตกต่างกัน ในด้านเหล่านี้คือ อายุ เพศ ประสบการณ์ในการสอน ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีอายุมาก และมีประสบการณ์ในการสอนมานาน มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณน้อย ส่วนครูที่มีอายุและประสบการณ์น้อย มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากกว่า ทั้งนี้เนื่องมาจากครูที่มีอายุน้อย มีโอกาสที่จะได้รับการฝึกอ่านอย่างมีวิจารณญาณมากกว่า ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรต้องมีการปรับปรุงรายวิชาซึ่ง ไม่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

พาราเฮีย (Parahia, 1976) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาที่เรียนวิชาเอก ในสาขาจิตวิทยา และสาขาเศรษฐศาสตร์ สาขาละ 6 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง และมีคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.2 ขึ้นไป ผู้วิจัยทดสอบโดยนำบทความ 2 บทความ มาให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอ่าน ผลการวิจัยพบว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาวิชามาประกอบ

จึงจะช่วยให้สามารถคิดและตัดสินใจได้เป็นอย่างดี กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม
ยอมรับว่าการอ่านอย่างมีวิจารณ์พัฒนา เป็นกระบวนการของการคิดและการ
ให้เหตุผล รวมทั้งการตั้งคำถาม การคาดการณ์ และการทำนาย

มีเนส (Mines, 1980) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการ
ทางสติปัญญา กับทักษะการอ่านเชิงวิจารณ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย โอไฮโอ
ตั้งแต่ปีที่ 1 ถึงปริญญาโท โดยนำคะแนนจากการสัมภาษณ์และคะแนนจากการ
ทำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาที่อยู่ในระดับปริญญาโท
มีความแตกต่างจากนักศึกษานิติ 1 อย่างชัดเจน ในทักษะการตีความ การ
อนุมาน และพบด้วยว่าความสามารถของนักศึกษาชายและหญิง ไม่แตกต่างกัน
ยกเว้นในการพิจารณาคะแนนจากการสัมภาษณ์ พบว่านักศึกษาชายมีความ
สามารถในการตัดสินใจ ได้ดีกว่านักศึกษาหญิง

บอสมาร์ (Bosma, 1981) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้นิทาน
พื้นเมือง เพื่อสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์พัฒนาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
มลรัฐมิชิแกน สหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 99 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม
กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม 50 คน กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม 49 คน ผลการวิจัยพบว่า
กลุ่มทดลองมีความก้าวหน้า โดยคะแนนก่อนและหลังการเรียนแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม นอกจากนี้ยังพบว่า นิทานพื้นเมืองสามารถทำให้นักเรียนสนใจ
วรรณกรรมมากขึ้น

หลายปีต่อมา เออร์วิน (Erwin, 1993) ได้ศึกษาพัฒนาการในการ
อ่านอย่างมีวิจารณ์พัฒนา ของนักศึกษาระดับปีที่ 1 แห่งมหาวิทยาลัยรัฐนิวยอร์ก
เมืองบัฟฟาโล กลุ่มผู้อ่านที่มีทักษะการอ่านค่อนข้างต่ำ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษา
มีสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการอ่านอย่างมีวิจารณ์พัฒนา ได้ดี

ล้าสุค สุไลมาน (Suleiman, 1995) ได้ศึกษาการอ่านอย่างมี
วิจารณ์พัฒนาของผู้ลี้ภัยในซูดาน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการอ่านอย่าง
มีวิจารณ์พัฒนาของผู้ลี้ภัยค่อนข้างต่ำ เพราะผู้ลี้ภัยส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตอยู่กับเรื่อง
ของสงคราม ความปลอดภัย ความอยู่รอดของชีวิต และผู้วิจัยสรุปว่า การสั่งสม

ประสบการณ์ของผู้ศึกษาในชุดาน มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้ศึกษาในสหรัฐอเมริกา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของ
ต่างประเทศ ดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ระดับสติปัญญามีความสัมพันธ์กับการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ วิชาต่างๆ ควรเน้นทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาประกอบ จึง
จะช่วยให้สามารถคิดและตัดสินใจได้เป็นอย่างดี การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็น
กระบวนการของการคิดและการให้เหตุผล รวมทั้งการตั้งคำถาม การคาดการณ์
และการทำนาย นอกจากนี้ยังพบว่า การนำนิทานพื้นเมืองมาใช้ในการฝึก ทำให้
นักเรียนสนใจวรรณกรรมมากขึ้น

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก และเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยเชิงการเก็บรวบรวม จำแนกประเภท และนำมาวิเคราะห์ด้านต่างๆ ในส่วนของเพลงกล่อมเด็กภาคต่างๆ ของประเทศไทย ได้มีผู้ค้นคว้ารวบรวมไว้ค่อนข้างน้อย เท่าที่ค้นพบผลงานที่รวบรวมไว้เป็นระบบคือ ของ สุมาลย์ เรืองเดช (2520) ซึ่งรวบรวมเพลงกล่อมเด็กของภาคต่างๆ ไว้จำนวนหนึ่ง เป็นเพลงกล่อมเด็กภาคกลาง 56 บท ภาคเหนือ 40 บท ภาคอีสาน 15 บทและภาคใต้ 25 บท นำมาศึกษา พบว่าเพลงกล่อมเด็กเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ และการทำมาหากินของชาวบ้านสมัยนั้น ต่อมา เขาวเรศ สิริเกียรติ (2521) ได้จำแนกประเภทและวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาคต่างๆ ของไทย จากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้แล้ว โดยศึกษาในด้านประวัติ ฉันทลักษณ์ ประโยชน์ ประเภท และวิเคราะห์บทเพลง พบว่า เพลงกล่อมเด็กทำให้ทราบเรื่องราว ลักษณะความเป็นอยู่ของสัตว์ ความรักของแม่ที่มีต่อลูก เหล่านี้เป็นต้น

จากงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กของไทย จะพบว่าส่วนใหญ่เป็นการรวบรวม จัดประเภท และศึกษาในด้านประวัติ ฉันทลักษณ์ และประโยชน์ที่ได้จากเพลงกล่อมเด็ก

ในต่างประเทศ โคมินส์ (Comins, 1967) ได้รวบรวมเพลงกล่อมเด็กจากประเทศในทวีปต่างๆ ของโลก เช่น ยุโรป ออฟริกา อเมริกา หมู่เกาะมหาสมุทรแปซิฟิก เอเชีย กระทั่งเพลงกล่อมเด็กของไทย ก็ได้รวบรวมไว้ด้วย โดยได้อธิบายประวัติ ความเป็นมาของเพลงแต่ละเพลง รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับเนื้อเพลงของแต่ละประเทศ พร้อมกับเขียนเป็นโน้ตเพลง โดยเขียนเนื้อเพลงเป็นภาษาอังกฤษ และเป็นภาษาของเจ้าของเนื้อเพลงนั้นด้วย

ต่อมา ลันสตรอม (Lundstrom, 1989) ได้ศึกษาวิเคราะห์ ลักษณะ โครงสร้าง รูปแบบ ประเภท และความไพเราะ ของเพลงกล่อมเด็ก ซึ่งรวบรวมมาจาก 3 หุบเขา จำนวน 154 บทเพลง ในประเทศนอร์เว ว่ามีลักษณะเสียงสูงต่ำ เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า เพลงกล่อมเด็กในแต่ละหุบเขาของนอร์เว ต่างก็มีลักษณะเด่นเฉพาะ มีระดับเสียงสูงต่ำ เป็นแบบฉบับของตนเอง ซึ่งแต่ละหุบเขาไม่เหมือนกัน

ต่อจากนั้น พอล์ฟเวอรินี-เรย์ (Polverini-Rey, 1993) ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างทารกที่ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก ก่อนคลอด กับทารกที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ทารกที่ได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา จะง่ายต่อการปลอบประโลม และมีความผูกพันกับมารดา มากกว่าทารกที่ไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนี้

จากงานวิจัยในต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า เพลงกล่อมเด็ก มีผู้ให้ความสนใจและเห็นความสำคัญมาศึกษาทั้งในเชิงรวบรวม วิเคราะห์ และทดลองใช้ ทั้งเยาวชน และเด็กที่อยู่ในครรภ์ ซึ่งผลการวิจัยก็พบว่า เพลงกล่อมเด็กมีประโยชน์ทั้งต่อเด็กในครรภ์และเยาวชน

งานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

งานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมไว้ ดังนี้

ภิญโญ จิตต์ธรรม (2509) ได้รวบรวมเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ หรือเพลงร้องเรือ โดยเป็นการศึกษาที่ให้ข้อมูลประกอบทางด้านวัฒนธรรม ประเพณี สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนภาคใต้ แต่ไม่ได้อธิบาย หรือวิเคราะห์ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กับเพลงกล่อมเด็ก ต่อมา พิทยา บุขรารัตน์ (2511) ได้ศึกษาโดยการตั้งขอบเขตในแนวจำกัด ด้วยการยกตัวอย่างเพลงกล่อมเด็กมาศึกษาเพียง 5 เพลง และในแต่ละเพลงพยายามศึกษาวิเคราะห์ในแนวต่าง ๆ ทั้งที่มาว่ามาจากท้องถิ่นใดพร้อมคำอธิบายและวิเคราะห์บทเพลงแต่ละเพลง รวมทั้งแสดงแผนผังสัมพันธ์ วิธีร้อง การขึ้นคั่น และการลงท้าย แม้จำนวนเพลงที่นำมาวิเคราะห์จะมีจำนวนน้อย แต่เป็นการศึกษาที่ค่อนข้างละเอียด

ในระยะเวลาไล่เลี่ยกัน สุธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ (2512) ได้รวบรวมคติชาวบ้าน ซึ่งประกอบด้วยภาษาถิ่น เพลงกล่อมเด็ก ภาษิต ปริศนา ความเชื่อ และนิทานชาวบ้าน ในส่วนของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้นั้น ผู้รวบรวมได้อธิบายเนื้อหาของเพลงไว้ 41 บท และสรุปว่า เพลงกล่อมเด็กเป็นเสมือนกระจกเงาสสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมในแง่ต่าง ๆ ให้ความรู้เกี่ยวกับภาษา และด้านอื่น ๆ ตลอดจนเป็นเครื่องอบรมสั่งสอน และ เลิศลักษณ์ บคิษฐพร (2517) ได้รวบรวมแล้ววิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ โดยเน้นทางด้านกาารแต่งคำประพันธ์ และวิธีการร้อง พร้อมทั้งเสนอให้เห็นเนื้อหาสาระที่สะท้อนสังคม วัฒนธรรม ที่ปรากฏในสังคมนั้น

หลังจากนั้น ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษาเพลงกล่อมเด็กมากยิ่งขึ้น จะพบว่าในช่วงปี 2523 - 2525 มีงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ทั้งเพลงกล่อมเด็กของ ไทยพุทธและ ไทยมุสลิม จำนวน 5 เล่ม โดย จาเริญ แสงดวงแข (2523) ได้ศึกษาโลกทรรศน์ของชาว ไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก

จากการศึกษาสรุปได้ว่า เพลงกล่อมเด็กภาคใต้สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ สภาพภูมิศาสตร์ ค่านิยม อารมณ์ขัน และวรรณกรรมที่แพร่หลายในท้องถิ่นภาคใต้ เนื้อหาเพลงหลายบทได้แสดงถึงการบลูฟัง โลกทรรศน์ ให้แก่บุคคลตั้งแต่ยังเป็นทารก ทั้งในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ และมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

มัลลิกา คณานุรักษ์ (2523) ได้ศึกษาเพลงกล่อมเด็ก ไทยมุสลิมของจังหวัดปัตตานี โดยจำแนกประเภทของเพลง และศึกษาวิเคราะห์ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม และสภาพความเป็นอยู่ ของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดปัตตานี

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524) ได้วิเคราะห์สารัตถะเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ของชาวไทยในภาคใต้ที่นับถือศาสนาพุทธ โดยพิจารณาจากบทบาทและหน้าที่ของบทเพลงกลุ่มนี้ ที่มีต่อสังคม และมุ่งพิจารณาเฉพาะสารัตถะ อันเป็นเจตนารมณ์เดิมของผู้แต่งบทเพลงแต่ละบทเป็นหลัก จากการศึกษา ได้จำแนก บทบาทและหน้าที่สำคัญ ได้เป็น 6 ประเภท จำแนกสารัตถะ ได้เป็น 3 ลักษณะ ต่อมา วันเนาวิ ชูเต็น (2525) ได้เขียนถึงศิลปะการแต่งเพลงชาनोंง หรือ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ โดยกล่าวถึง ความหมาย ความเป็นมา ลักษณะเพลง ลักษณะการสัมผัส การใช้คำ การซ้ำความ การใช้คำนำ และ ได้แยกประเภทของเพลงตามลักษณะของเนื้อร้อง ไว้ด้วย

วิเชียร ณ นคร และวิมล คำศรี (2525) ได้ศึกษาวิเคราะห์ ค่านิยมเกี่ยวกับสตรีไทยถิ่นใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมมุขปาฐะ ในส่วนของการวิเคราะห์ ค่านิยมจากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ได้รวบรวม คัดเลือกบทเพลงที่กล่าวถึงสตรีไทยถิ่นใต้มาวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ สรุปได้ เช่น สตรีไทยถิ่นใต้มีค่านิยมรักนวลสงวนตัว รักเดียวใจเดียว ยกย่องสตรีที่หากับข้าวแกง เป็นแม่ศรีเรือน และไม่เกียจงานหนัก เหล่านี้ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2529 สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ สงขลา ได้จัดพิมพ์ "สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้" และได้เขียนถึงเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ทั้งของ ไทยพุทธและ ไทยมุสลิม โดยกล่าวถึง ฉันทลักษณ์

การร้องเกริ่น คำขึ้นต้น เนื้อหาสาระ พร้อมทั้งความคลี่คลายเปลี่ยนแปลงของ เพลงกล่อมเด็ก ในส่วนของเพลงกล่อมเด็ก ไทยมุสลิม ได้พิมพ์ภาษามลายูพร้อม คำแปลไว้ด้วย

หลังจากนั้น สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ (2532) ได้ศึกษาวรรณกรรม ท้องถิ่นภูเก็ต โดยเฉพาะในส่วนของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ที่ผู้ศึกษาเรียกว่า เพลงเบล นั้น เป็นการบันทึกรวบรวมมาจากบุคคลต่างๆ ทั่วจังหวัดภูเก็ต จำนวน 296 บท ได้จัดพิมพ์ทั้งภาษาถิ่นใต้และภาษากลาง เป็นการเปรียบเทียบ

จากงานวิจัยเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นการเก็บรวบรวม และนำมาวิเคราะห์ในแง่มุมต่างๆ เป็นต้นว่า ลักษณะ การแต่ง การร้อง พร้อมทั้งเสนอเนื้อหาของบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ สภาพภูมิศาสตร์ ค่านิยม โลกทรรศน์ วัฒนธรรม ประเพณี แต่ยังไม่มีความใ้ใครได้นำบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอนเป็นกิจจะ-ลักษณะชัดเจน

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งมีวิธีการและเครื่องมือ
ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ ช่วงหาประสิทธิภาพของสื่อ
และช่วงทดลองเปรียบเทียบประสิทธิผลการเรียน ซึ่งใช้สื่อที่สร้างขึ้นกับที่เรียน
โดยไม่ใช้สื่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ใช้ในการหาประสิทธิภาพของสื่อ เป็นนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2538
จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ใช้ในการทดลองหาประสิทธิผล เป็นนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538
จำนวน 2 ห้องเรียน ใช้ทั้งสองห้อง โดยไม่มีการจัดห้องเรียนใหม่ ซึ่งจะใช้วิธี
ทางสถิติเข้าช่วยควบคุมความแตกต่างที่เกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนการทดลอง ห้องที่ 1
จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลอง ห้องที่ 2 จำนวน 28 คน เป็นกลุ่มควบคุม

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยขั้นทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิผลของเครื่องมือในขั้นนี้
ใช้วิธีศึกษากลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง

(Nonrandomized Control - Group Pretest - Posttest Design)

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂
C	T ₁	-	T ₂

(ล้วน-อังกฤษ สาขาศ 2536 : 219)

- E : กลุ่มทดลอง (Experimental group)
 C : กลุ่มควบคุม (Control group)
 T₁ : การสอบก่อนที่จะจัดกระทำทดลอง (Pretest)
 X : การจัดกระทำ (Treatment)
 T₂ : การสอบหลังจากที่จัดกระทำทดลอง (Posttest)

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการสอน ซึ่งแบ่งเป็นการสอนโดยใช้บทเพลง
 กลุ่มเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน กับการสอนโดยไม่ใช้บทเพลง
 กลุ่มเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน

ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่ง ได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีหลักและวิธีดำเนินการดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการสอน

บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ แบบฝึกหรือข้อคำถามจากบทเพลง ซึ่งมีลักษณะดังนี้

แผนการสอน สำหรับใช้สอนนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 แผน ใช้ทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที คาบที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเรียน คาบที่ 12 เป็นการทดสอบหลังเรียน

แผนการสอนนี้ ประกอบด้วย จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ การวัดผลประเมินผล

บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จำนวน 17 ส่วน ความยาว ส่วนละ 3-6 บท ใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 1 ส่วน ใช้สร้างแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 16 ส่วน

แบบฝึก ประกอบด้วย บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ และข้อคำถามแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก บทเพลงส่วนละ 4 ข้อ รวมเป็น 64 ข้อ ใช้เป็นแบบฝึกหลังการสอนทุกครั้ง ครั้งละ 2 ส่วน และข้อคำถามจากบทอ่าน จำนวน 6 เรื่อง เรื่องละ 4 ข้อ รวมเป็น 24 ข้อ รวมข้อคำถามของแบบฝึกทั้งหมด 88 ข้อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ร้อยกรอง ข่าว บทความ เรื่องสั้น และการ์ตูน ข้อคำถามเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบทดสอบและแบบฝึก

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และข้อคำถามของแบบฝึกมีวิธีการตามลำดับขั้นดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล การเขียนข้อสอบภาษาไทย การวิเคราะห์ข้อสอบ การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เทคนิคการวัดผลและประเมินผลทางภาษา การสร้างแบบทดสอบเพื่อการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน

2. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา ท 606 เนื้อหาบทเพลง กลุ่มมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เพื่อกำหนดจำนวนข้อทดสอบให้ตรงกับจุดประสงค์ของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับระดับการศึกษาของนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จุดประสงค์ จากพฤติกรรมของผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักการศึกษาจากต่างประเทศ คือ เกอร์ทรูด (Gertrude, 1959) ดอลแมน (Dallman, 1960) แมคคี (Mckee, 1966) เคอร์ (Durr, 1967) บุชและฮิวเนอร์ (Bush and Huebner, 1970) (อ้างถึงใน ประสิทธิ์ ฤทธาภิรมย์ 2522) ได้จุดประสงค์ที่ใช้วัดการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 ข้อ ดังนี้

1. จับใจความของสารที่อ่านได้
2. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน ได้
3. ตีความค่า ข้อความ สัญลักษณ์ของสารที่อ่านได้
4. วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้
5. บอกแนวคิดหรือแก่น เรื่องของสารที่อ่านได้
6. บอกความสัมพันธ์ของข้อความจากสารที่อ่านได้
7. สรุปเรื่องราวของสารที่อ่านได้
8. ตัดสินข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ได้

9. ประเมินทรศนะและน้ำเสียงของผู้เขียนได้

จากจุดประสงค์การวัดพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ที่วิเคราะห์ได้จำนวน 9 ข้อ เมื่อนำมาเทียบกับการวัดด้านสติปัญญา ของ บลูม (Bloom) จำนวน 6 ชั้นคือ

ชั้นที่ 1 ความรู้ความจำ

ชั้นที่ 2 ความเข้าใจ

ชั้นที่ 3 การประยุกต์ใช้

ชั้นที่ 4 การวิเคราะห์

ชั้นที่ 5 การสังเคราะห์

ชั้นที่ 6 การประเมินค่า

จะพบว่า จุดประสงค์ 1 - 3 เทียบได้กับชั้นที่ 2 คือ ความเข้าใจ

จุดประสงค์ 4 - 6 เทียบได้กับชั้นที่ 4 คือ วิเคราะห์

จุดประสงค์ 7 - 9 เทียบได้กับชั้นที่ 6 คือ ประเมินค่า

การวัดการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ตามแนวของบลูม จะต้องใช้จำนวนข้อทดสอบ ชั้นที่ 1 - 3 ค่อ ชั้นที่ 4 - 6 เท่ากับ 3 : 7

3. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบฝึกซึ่งมีข้อความแบบปรนัย เลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก

4. นำแบบทดสอบและแบบฝึก ไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ครั้งเพื่อการแก้ไขปรับปรุง เมื่อปรับปรุงเสร็จแล้ว จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน ประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง

5. นำแบบทดสอบ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จำนวน 85 คน นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของ อาจหาญ สัตยารักษ์ และ ประยูร วิชา ผลการวิเคราะห์ข้อทดสอบ

จำนวน 50 ข้อ ปรากฏว่ามีจำนวนข้อทดสอบที่มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกมากกว่า .20 จำนวน 41 ข้อ ผู้วิจัยจึงคัดข้อสอบที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ออกไป 9 ข้อ แล้วออกใหม่เพิ่มเติมจนครบ 50 ข้อ จากนั้นจึงนำไปทดลองใช้และตรวจสอบคุณภาพใหม่ พบว่ามีค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกใช้ได้ทุกข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.959

ในส่วนของแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ใช้บทเพลง จำนวน 16 ส่วน ข้อคำถามส่วนละ 4 ข้อ แยกออกเป็นชุด จำนวน 8 ชุด ชุดละ 2 บทเพลง นำไปทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียนโรงเรียนเมือง-นครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามในแบบฝึก ได้ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ในการหา
ประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างจากบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์

บทเพลง	p	r	rtt
ชุดที่ 1 เสียงสังข์ถึงบุญปลูก จากห้างนาสู่ท้องหอ	.39-.89	.20-.59	.66
ชุดที่ 2 นกเหี่ยว กางซิง	.29-.89	.18-.63	.67
ชุดที่ 3 ไม่มีช่าวสาวโนรา ไก่อู	.26-.68	.20-.56	.68
ชุดที่ 4 เดือนสิบวันสารท กงหรา	.28-.76	.20-.56	.54
ชุดที่ 5 ลูกอ่อน กล้วยหังลา	.60-.90	.22-.76	.74
ชุดที่ 6 เกษแห่ง แต่ หนีของประเทศ	.36-.77	.29-.47	.53
ชุดที่ 7 บั๊กซ์ใต้ถ้ำรมเย็น นกเขา	.35-.84	.22-.56	.55
ชุดที่ 8 ราหูกินจันทร์ นกหนูปนาพอฆ่าได้	.41-.75	.20-.45	.57

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ทุกชุด มีค่าความ
ยากง่ายอยู่ในขอบเขต .26-.90 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ในขอบเขต .18-.76
และค่าความเชื่อมั่น .53-.74

การสร้างแผนการสอน

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอน 2 ชุด ชุดละ 10 แผน คือ แผนการสอน กลุ่มทดลอง 10 แผน โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อการสอน อ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ และแผนการสอนกลุ่มควบคุม 10 แผน โดยใช้วิธีสอน บทกวี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการสอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อทราบหลักการ จุดหมาย ของหลักสูตร จุดเน้น จุดประสงค์ของกลุ่มวิชา จุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา
2. ศึกษาเนื้อหาของวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาบังคับ ท 605 ท 606 และวิชาเลือกเสรี 2 รายวิชา คือ วิชาวรรณกรรมท้องถิ่น (ท 035) และวิชาภาษากับวัฒนธรรม (ท 051) เพื่อเลือกเรื่องที่เหมาะสม มาใช้ในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ
3. ศึกษาวิธีเขียนแผนการสอน โดยยึดจุดเน้นของหลักสูตร เกี่ยวกับการใช้กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการ พัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ จากหนังสือ "คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการ วิชาภาษาไทย" ของ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2534) "หนังสือเรียนชุดฝึกพัฒนา ทักษะกระบวนการวิชาภาษาไทย" ของ สิริวรรณ ฉายะเกษมศรี และคณะ (2536) "แผนการสอนที่เน้นกระบวนการวิชาภาษาไทย" ของ ศูนย์พัฒนา วิชาภาษาไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช (2537) "เอกสารประกอบการประชุม สัมมนา การเขียนแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ" ของ โรงเรียนพรหมคีรี-พิทยาคม (2537)
4. สร้างแผนการสอนฉบับร่าง โดยใช้เนื้อหาจากหนังสือเรียน ภาษาไทย ชุดภาษาพิจารณ์ เล่ม 2 ท 606 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2526) นำมาใช้สอนอ่านอย่างมีวิจารณ์-คุณภาพ ทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แต่กลุ่มทดลองจะเพิ่มบทเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ แผนการสอนทั้งสอง

กลุ่มจะประกอบด้วย จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 ครั้งครั้งละ 1 คาบคาบละ 50 นาที (ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 12 เป็นการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)

5. นำแผนการสอนฉบับร่าง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ให้ผู้ ชำนาญการทางด้านการศึกษาเขียนแผนการสอน ซึ่งเป็นวิทยากรของศูนย์พัฒนาวิชา ภาษาไทยจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน และผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน คุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จำนวน 6 คน ตรวจสอบในด้านความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการ- เรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไข

6. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแล้ว ให้คณะกรรมการที่ปรึกษา- วิทยานิพนธ์ ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วปรับปรุงแก้ไข

7. นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้สอนนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 6/1 และ 6/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม

การสร้างบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์

ผู้วิจัย ได้แต่งบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ โดยการศึกษาค้นคว้า จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวกับบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ แล้วใช้ อาศัยรูปแบบของบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของเก่ามาใส่ เนื้อหาใหม่ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับเรื่องราวและเหตุการณ์ในปัจจุบัน จำนวน 30 ส่วน โดย มี หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงที่แต่งขึ้น ดังนี้

1. ด้นลักษณะที่ประยุกต์คล้ายคลึงกับต้นลักษณะเก่า
2. เนื้อหาให้ความรู้ ความคิด คติเตือนใจและสอดคล้องกับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวในปัจจุบัน
3. มีคำ ส่วนวน ภาษาถิ่น ศัพท์ สัญลักษณ์ เหมาะแก่การอ่านอย่างมี

วิจารณ์คุณภาพ

4. เนื้อหามีเอกภาพ

การคัดเลือกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่แต่งขึ้น จำนวน 30 ส่วน ความยาวส่วนละ 3-6 บท เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ ผู้วิจัยได้จัดทำตารางวิเคราะห์พิจารณาคัดเลือกไว้ 17 ส่วน โดยความเห็นชอบของประธานที่ปรึกษา

นำบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ทั้ง 17 ส่วน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนที่จะนำมาใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ทดสอบนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพที่สร้างขึ้น
2. ดำเนินการสอนนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 12 เป็นการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน
3. ทดสอบหลังเรียน นักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้
การหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการทาบแบบฝึก
บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ (\bar{X} และ S.D) และหาประสิทธิภาพของ
แบบฝึก โดยหา E_1/ E_2

การเปรียบเทียบพัฒนาการการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ระหว่าง
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis
of Covariance หรือ ANCOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีทางสถิติในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ
ของเครื่องมือ และผลการวิจัยคือ

1. การวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบและแบบฝึกบทเพลง
กล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นรายชื่อและทั้งฉบับ

1.1 หาค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก เป็นรายชื่อ
คานวนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปที่สร้าง โดย อางหาญ
สัตษารักษ์ และประยูร วิชา

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ Kuder-
Richardson (KR 20) (Anastasi, 1968)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \times \frac{s^2_t - \sum pq}{s^2_t}$$

- r_{ct} = สัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบ
 n = จำนวนข้อคำถามในแบบทดสอบ
 s^2_{ct} = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด
 p = สัดส่วนของผู้ที่ตอบแต่ละข้อถูกต้อง กับจำนวนผู้ตอบแบบทดสอบทั้งหมด
 q = $1 - p$

2. หาประสิทธิภาพของแบบฝึกบทเพลงกลุ่มเด็กภาคใต้ประยุกต์ โดยกำหนดเกณฑ์เป็นร้อยละค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบฝึก (ประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1) ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2) คือ $E_1 / E_2 = 80 / 80$ โดยใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum \bar{X}}{N}}{A} \times 100$$

E_1 = ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum \bar{X}$ = คะแนนเฉลี่ยรวมของแบบฝึก

N = จำนวนนักเรียนที่สอบ

A = คะแนนเต็มของแบบฝึกทุกชุดรวมกัน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum \bar{Y}}{N}}{B} \times 100$$

E_2 = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum \bar{Y}$ = คะแนนเฉลี่ยรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

N = จำนวนนักเรียนที่สอบ

B = คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

3. วิเคราะห์เพื่อหาผลการวิจัย โดยการเปรียบเทียบพัฒนาการทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) และหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน ที่รับแล้วด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน คำนวณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำหรับรูป SPSS/PC+

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพ ของแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้ประยุกต์
2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

1. ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกบท เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์

ผู้วิจัย ได้นำแบบฝึกบท เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช 40 คน จำนวน 12 ครั้ง ในครั้งที่ 1 และครั้งที่ 12 ให้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ส่วนการสอน จากแผนการสอนที่ 1-2 ให้เรียนรู้ หลักการและวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แผนการสอนที่ 3-10 ให้นักเรียนทำแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ แผนการสอนละ 2 ส่วนวน รวมบทเพลงทั้งสิ้น 16 ส่วนวน แบบฝึกส่วนวนละ 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิภาพของแบบฝึก โดยกำหนดเกณฑ์เป็นร้อยละผลเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบฝึก (E_1) ค่าร้อยละของผลการสอบหลังเรียน (E_2) ปรากฏดังตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ 8 ชุด ชุดละ 8 ข้อ

บทเพลง/ชุดที่	\bar{X}	S.D
1. เสียงสิ่งถึงบุญปลูก จากทางนาสู่ห้องหอ	6.30	1.88
2. นกเขี้ยว กางขึง	7.47	1.50
3. ไม่มีข้าวสาวโนรา ไก่อู	5.77	1.50
4. เคือนสิบวันสารท กงหรา	5.60	1.57
5. ลูกอ่อน กล้วยหังลา	7.27	1.31
6. เกษแห่ง แต่ หนี่ของประเทศ	6.57	1.26
7. บั๊กษ์ใต้ถ้ำร่มเย็น นกเขา	7.30	1.24
8. ราหุกินจันทร์ นกหนูบุนาพอซ่าได้	6.57	1.25
รวมคะแนนเฉลี่ย	52.85	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นถึงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน-
มาตรฐานของแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จำนวน 8 ชุด ชุดละ 2
จำนวน บทเพลงที่นักเรียนหาคะแนนได้น้อยคือ ชุดที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 5.6 และ
บทเพลงที่นักเรียนหาคะแนนได้มากที่สุดคือ ชุดที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 7.47
การกระจายของข้อมูลมากที่สุดในชุดที่ 1 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.88
คะแนนเฉลี่ยรวม เท่ากับ 52.85

ผลจากการทำแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จำนวน 64
ข้อ ปรากฏว่า ได้คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 52.85 คิดเป็นร้อยละได้เท่ากับ
82.63 และผลจากการทำแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน
จำนวน 50 ข้อ ได้คะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 41.31 คิดเป็นร้อยละได้เท่ากับ
82.62 ปรากฏผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพของแบบฝึก (E_1/ E_2)

	แบบฝึก คะแนนเต็ม 64	แบบทดสอบ คะแนนเต็ม 50
คะแนนเฉลี่ยรวม	52.85	41.31
คิดเป็นร้อยละ	$E_1 = 82.63$	$E_2 = 82.62$

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของแบบฝึกบทเพลง
กล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เท่ากับ 82.63/82.62 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์
ที่ตั้งไว้คือ 80/80 ซึ่งผลดังกล่าวสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่กล่าวว่า
"สื่อบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนา
การอ่านของนักเรียนได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 80/80"

**ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียน
กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม**

จากคะแนนการสอบวัดก่อนการสอน และคะแนนการสอบวัดหลังการ
สอน ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบพัฒนา-
การในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม
(ANCOVA) ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

แหล่งของความแปรปรวน	SS	df'	MS'	F
ระหว่างกลุ่ม (b)	195.172	1	195.172	41.045
ภายในกลุ่ม (w)	271.054	57	4.755	
รวม (t)	466.226	58		

จากตารางที่ 4 ค่า F ที่คำนวณได้ เท่ากับ 41.045 และค่า F
ที่เบ็ดจากตาราง ที่ $\alpha = .05$, $df_1 = 1$, $df_2 = 57$ ได้ $.05 F_{1, 57}$
 $= 4.02$ ผลปรากฏว่า ค่า F ที่คำนวณได้มากกว่า ค่า F ที่เบ็ดจากตาราง
แสดงว่า การสอนทั้ง 2 วิธีให้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม พบนัยสำคัญของผลหลัก (ผลจากตัวแปรอิสระจัดกระทำ) ซึ่งแสดงว่าการสอน 2 วิธี ให้ผลแตกต่างกัน จึงพิจารณาต่อไปที่ค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่ม โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังการสอนปรับด้วยคะแนนก่อนการสอน ซึ่งปรากฏว่า

ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนที่ปรับแล้วด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนของกลุ่มทดลอง เท่ากับ 20.34 และของกลุ่มควบคุม เท่ากับ 14.88 แสดงว่า กลุ่มทดลองที่สอน โดยการใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่านมีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่สอน โดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า "นักเรียนที่ได้รับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อ มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่านักเรียนที่สอนการอ่าน โดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อ "

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง "การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6" ตามเนื่งการ โดยสรุปดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ สำหรับใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้กับที่ไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน

สมมติฐานในการวิจัย

1. สื่อบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียน ได้ไม่ต่ำกว่าระดับ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อ มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่สอนการอ่าน โดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการวิจัยเป็นชั้น ๆ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของสื่อ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิผลของการสอน โดยใช้สื่อกับ ไม่ใช้สื่อ บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดกรมสามัญศึกษา โดยการเจาะจงเลือกเฉพาะนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต จำนวน 2 ห้องเรียน ห้อง ม. 6/1 จำนวน 28 คน เป็นกลุ่มควบคุม ห้อง ม. 6/2 จำนวน 32 คน เป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่ง ได้เป็น 2 ประเภทคือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย แผนการสอน บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ แบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ในการสร้างเครื่องมือดำเนินการ ดังนี้

1. แผนการสอน ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนแบบเน้นกระบวนการ จำนวน 2 ชุด คือ แผนการสอนของกลุ่มทดลอง 1 ชุดและแผนการสอนของกลุ่มควบคุม 1 ชุด ชุดละจำนวน 10 แผน ใช้เวลาในการสอน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที คาบที่ 1 และคาบที่ 12 เป็นการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ในแผนการสอนแต่ละชุดประกอบด้วย จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล

2. บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ผู้วิจัยได้แต่งขึ้นจำนวน 30 ส่วน ความยาวส่วนละ 3-6 บท โดยอาศัยฉันทลักษณ์บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของเก่า และบางบทอ้างอิงเนื้อหาบทเพลงเก่า แล้วสอดแทรกแนวคิด เรื่องราวและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ส่วนการคัดเลือกบทเพลงที่นำมาใช้สร้างแบบทดสอบและแบบฝึก ได้สร้างหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสม 4 ด้าน คือ ฉันทลักษณ์ เนื้อหา คำ ส่วนวน ภาษา และความเป็นเอกภาพของบทเพลง โดยผู้วิจัยอาศัยคำแนะนำของประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการคัดเลือกบทเพลง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกจำนวน 17 ส่วน

3. แบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ใช้บทเพลงจำนวน 16 ส่วน และข้อความท้ายบทเพลง ส่วนละ 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ และแบบฝึกจากเนื้อหาในบทอ่านอีก 6 เรื่อง เรื่องละ 4 ข้อ รวมเป็น 24 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก รวมแบบฝึกทั้งหมด 88 ข้อ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ใช้เนื้อหาทั้งบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ช่าว บทความ บทกวี เรื่องสั้นและการ์ตูน รวมทั้งสิ้น 50 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่สร้างขึ้น ก่อนจะใช้ในการทดลอง ได้พัฒนาและนำไปหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1. แผนการสอน ได้ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเขียนแผนการสอน ซึ่งเป็นวิทยากรการเขียนแผนการสอนที่เน้นกระบวนการ ประจำศูนย์พัฒนาวิชาภาษาไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน และผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช จำนวน 6 คน รวมทั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ได้ผ่านการตรวจจากนักเขียนกลุ่มนาคร อาจารย์ทางคติชนวิทยาของสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ตามหลักเกณฑ์จากแบบสอบถามความคิดเห็น โดยนำผลการประเมินมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ต่อจากนั้นนำแบบทดสอบไปทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม ปีการศึกษา 2537 เพื่อการพัฒนาจำนวน 3 ครั้ง ส่วนแบบฝึกนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน ปรับปรุงจนได้แบบทดสอบและแบบฝึกอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้กระทำตามลำดับขั้นดังนี้

1. สอบก่อนสอน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 50 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. ทดลองสอน โดยใช้แผนการสอนที่เน้นกระบวนการ จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที ครั้งที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเรียน และครั้งที่ 12 เป็นการทดสอบหลังเรียน

3. ในการสอนแต่ละครั้ง จะให้นักเรียนทำแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ 16 สำนวนและข้อความจากบทอ่าน ข้อคำถามเรื่องละ 4 ข้อ รวมทั้งหมด 88 ข้อ

4. สอบหลังสอน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชุดเดิม กับนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ ตรวจสอบกับเกณฑ์ 80/80
2. วิเคราะห์หาความแตกต่างและพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) หาค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนที่ปรับด้วยคะแนนก่อนเรียน (\bar{Y}') และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SDy')

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่สอน โดย ไม่ใช้แบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการสร้างแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จำนวน 8 ชุด เพื่อใช้พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการทดลองปรากฏว่า แบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.63/82.62 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า สื่อบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการอ่านของนักเรียนได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 80/80

จะเห็นได้ว่า การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์เป็นสื่อในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสม สอดคล้อง และตรงกับจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เน้นให้นักเรียนอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ และเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะในรายวิชา วรรณกรรมท้องถิ่น (ท 035) และวิชาภาษากับวัฒนธรรม (ท 051) ทั้งยังเป็นการปลูกฝังส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกที่รู้สึกห่วงหาอาทรรักชมรมกตัญญูทางภูมิปัญญาของบรรพชนเอาไว้ ดังที่ ชูศรี สุวรรณโชติ (2536) ได้กล่าวถึงจุดเน้นของหลักสูตรที่สำคัญประการหนึ่ง คือ "ส่งเสริมให้ท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตร โดยคำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละท้องถิ่นได้รับประโยชน์ รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรัก และผูกพันกับท้องถิ่นของคนอีกด้วย" ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2536) ที่กล่าวว่า "ชนเหล่าใดที่เคารพความเป็นกลุ่ม หรือชนชาติ หรือประเทศ มาเป็นเวลานานต้องมีภูมิปัญญาของกลุ่ม อันอาจเรียกรวมว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น คนปัญญาอ่อนเคารพชีวิตด้วยตนเอง ไม่ได้ฉันทิ สังคมที่ไม่มีภูมิปัญญาที่ไม่สามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเอง ฉะนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคม ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันและถ่ายทอดกันมาเป็นวัฒนธรรม" และ เดห์น (Dehn, 1984) กล่าวไว้ว่า "ความรู้เกี่ยวกับเรื่องทีอ่านซึ่งผู้อ่านมีอยู่เดิมแล้ว จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องนั้นได้รวดเร็ว และดียิ่งขึ้นกว่าการที่ไม่มี

ความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อนเลย" จากแนวคิดนี้ เชื่อถือได้ว่าเป็นความจริง เพราะจากการทดลองในกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนได้นำความรู้เดิมเกี่ยวกับเพลงกล่อมเด็ก มาใช้ในการพิจารณาตัดสิน และแสดงความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกันอย่างหลากหลายทั้งทางด้านสังคม การเมืองและวัฒนธรรม อีกทั้งนักเรียนยังจำบทเพลงกล่อมเด็กของเก่า และขับร้องได้ แสดงให้เห็นว่า เพลงกล่อมเด็กซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น นักเรียนยังเห็นความสำคัญ และให้ความสนใจที่จะเรียนรู้

2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่วางไว้ว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน มีพัฒนาการในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่สอนโดยใช้สื่อหรือแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของ เซาวนี่ เกิดเพทางค์ (2524) สุภวรรณ เล็กวิไล (2526) บริศนา พุทธสุวรรณ (2527) เพ็ญศิริ มีปิ่น (2534) และ เนาวรัตน์ สมร่วง (2536) ซึ่งผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึก ค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และการใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับประสบการณ์เดิม (สันทนา มันเศรษฐวิทย์ 2537: 128) หมายความว่าเมื่อนักเรียนได้อ่านบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์แล้วจะพยายามโยงเข้าสู่ประสบการณ์เดิม คือการได้ฟัง การรับรู้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้มาตั้งแต่เล็การวมกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เคยรับรู้มาทั้งทางสังคม การเมืองและวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจ และสอดคล้องกับทฤษฎีทางโครงสร้างความรู้ของ ออซูเบล (Ausubel, 1969 อ้างถึงใน กัญหาทิพย์ สิงหะเนติ 2537: 25-26) ที่ว่า "ข้อมูลใหม่ที่ผู้เรียนได้รับจะต้องมีความเกี่ยวโยงกันกับความรู้

ที่ผู้เรียนมีอยู่แล้ว และผู้เรียนจะต้องตั้งใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการโยง
 กิจกรรมนั้นเข้ากับสิ่งที่รับรู้อยู่แล้วอย่างมีความหมาย" และจากทฤษฎีการอ่านที่
 เน้นพฤติกรรมการเรียนรู้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล 2527: 108-110) กล่าวว่า
 "การเสริมแรงที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น" ซึ่งสอดคล้องกับ
 กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่งผล และหลักการเสริมกำลังใจ (สุจริต เพียรชอบ
 2530: 137-145) ที่กล่าวว่า "สิ่งใดที่มีการฝึกหัดบ่อยๆ จะทำให้เกิดความ
 ชำนาญ เมื่อให้ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนทันที จะเป็นการสร้างความ
 พอใจให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะได้ทราบที่ถูกที่ผิดและแก้ไขข้อบกพร่องได้ และเมื่อ
 ผู้เรียนได้รับการเสริมกำลังใจทางบวก จะมีความมั่นใจ และจะประสบความสำเร็จ
 ในการทำงาน" ด้วยจากการวิจัยครั้งนี้ โดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกใน
 ทุกครั้งที่สอน และมีการเฉลยทันที พร้อมกับให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น
 ส่งผลให้การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณประสบความสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
 คือ นักเรียนสามารถทำแบบฝึกบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ได้คะแนนรวม
 เฉลี่ยถึงร้อยละ 82.63 แสดงว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะต้องอาศัยแรง
 เสริมและการฝึกหัดบ่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ กุทธาภิรมย์
 (2522) ที่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของชาวบ้าน
 ในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน โดยไม่มีการเรียนการสอน
 หรือการฝึกหัดบ่อยๆ และไม่มีการเสริมแรง ผลปรากฏว่า ความสามารถในการ
 อ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลที่พบไปใช้

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการสอนการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ โดยใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เป็นสื่อในการสอนอ่าน
 ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนให้สูงขึ้น และ
 เน้นให้ผู้เรียนรู้จักการอ่านจับใจความสำคัญ การตีความค่า ข้อความ สัญลักษณ์
 การหาแนวคิดจุดประสงค์ของผู้เขียน การวิเคราะห์ และประเมินค่าของเรื่อง
 รวบรวมที่อ่านได้ เป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไป
 ใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษา ดังนั้น จึงควรมีการสร้างแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ เพื่อใช้สอนนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพราะการอ่านชั้นใช้
 วิจารณ์ญาณเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในระดับนี้

1.2 บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ แบบทดสอบ แบบฝึกที่สร้าง
 ขึ้นสามารถนำไปใช้สอนฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณกับนักเรียนระดับชั้นมัธยม
 ศึกษปีที่ 6 ของโรงเรียนอื่นๆ ในภาคใต้ที่มีสภาพทางสังคม วัฒนธรรม คล้าย-
 คลึงกับจังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยเนื้อหาและการใช้ภาษาที่ประยุกต์ มีความ
 สอดคล้องกับประสบการณ์เดิมของนักเรียนในภาคใต้แทบทุกจังหวัด ยกเว้นบาง
 โรงเรียนที่มีนักเรียนนับถือศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ เพราะบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
 ที่นำมาประยุกต์นั้น เลือกลงมาเฉพาะบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ของผู้ที่นับถือศาสนา
 พุทธเท่านั้น

1.3 ครูที่ใช้แบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ควรสอนเนื้อหา
 วิชาที่เรียนในภาคการศึกษานั้นควบคู่ไปด้วย ทั้งนี้ เพราะเป็นการส่งเสริมให้
 นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เรียนเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่ได้
 เข้าใจยิ่งขึ้น และในการฝึกแต่ละครั้งไม่ควรใช้เวลาอันเกินไป ควรจะเป็น
 ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที อีกทั้งครูควรเตรียมสื่อหรืออุปกรณ์อื่น ๆ ให้
 พร้อม เพื่อการฝึกจะได้เป็น ไปตามลำดับขั้นตอน และเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกแต่ละ

ครึ่งเสร็จแล้วควรเฉลยผลให้ทราบทันที เพื่อนักเรียนจะได้เกิดการเรียนรู้ และมีโอกาสร่วมอภิปรายซักถาม หรือแสดงความคิดเห็น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เนื้อหาที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ เช่น นิทานพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย สำนวน คำพังเพย สุภาษิต เพลงพื้นบ้านต่าง ๆ เป็นต้นว่า เพลงบอก เพลงเรือ เพลงนา เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงโคราช ฯลฯ เพราะนักเรียนซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ เมื่อได้เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้แล้วเกิดความรู้สึกรัก ห่วงแหน อยากรักษาให้กว้างขวาง และละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนเอาไว้ให้คงอยู่สืบไป หรือจะเลือกเนื้อหาที่นักเรียนกำลังเรียนในระดับชั้นนั้นๆ หรือเนื้อหาอื่น ๆ จากสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น บทความ ข่าว สารคดี เรื่องสั้น บทร้อยกรอง การ์ตูน เพื่อจะได้มีแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่หลากหลาย

2.2 ควรจะได้มีการเปรียบเทียบพัฒนาการหรือผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน โดยใช้แบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ หรืออุปกรณ์การสอนอื่น ๆ

2.3 การใช้แบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน เช่น เพศ อายุ ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพของบิดามารดา หรือสภาพแวดล้อมทั้งทางบ้าน โรงเรียน ชุมชนนั้นๆ ด้วย

บรรณานุกรม

- กัณฑ์พิศม์ สิงหะเนติ "ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางภาษา หน่วยที่ 5"
ใน ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาทักษะทางภาษา นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- การศึกษาแห่งชาติ, คณะกรรมการ "แนวทางการพัฒนาการศึกษาในอนาคต"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 28 ฉบับที่ 3 กุมภาพันธ์-มีนาคม
2537
- โกชัย สาริกบุตร การอ่านขั้นใช้วิจารณ์ กรุงเทพมหานคร สายรุ้ง
การพิมพ์ 2521
- ครรรชิต มาลัยวงศ์ ศิลปะการอ่านหนังสือ กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
2528
- จินตนา ไบกาชูยี "ความสำคัญของการอ่าน" เอกสารเพื่อการพัฒนาหนังสือ
อันดับ 2 หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน ศูนย์พัฒนาหนังสือ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2534
- จาเริญ แสงดวงแข โลกวรรณคดีชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก
กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครการพิมพ์ 2523
- ฉวีวรรณ สิทธิปาน "การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย"
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526
- ฉันทส ทองช่วย ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ กรุงเทพมหานคร
โอเคียนส์ไตร์ 2536
- ชวน เพชรแก้ว ร้อยกรองสมัยใหม่ กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร 2523
- ชูศรี วงศ์รัตน์ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 6
กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2537

ชูศรี สุวรรณโชติ หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร กรุงเทพมหานคร

ดาวัณพ์ลิขซึ่ง 2536

เชาวนี เกิดเพทางค์ "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

โดยใช้แบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบางใหญ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524

ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ "การอ่านวิเคราะห์และวิจารณ์ หน่วยที่ 8 " ใน

เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 5 การอ่าน กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2527

ถนอมวงศ์ ล้ำยอกมรรคผล การอ่านให้เก่ง พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร

สำนักพิมพ์กระต๊ากสา 2535

เดกิง พันธุ์เดกิงอมร การอ่านทั่วไป นครศรีธรรมราช วิทยาลัยครู

นครศรีธรรมราช 2525 อัดสำเนา

ทักษิณคดีศึกษา, สถาบัน โลกทรรศน์ไทยภาคใต้ พิมพ์ครั้งที่ 2

กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครพิมพ์ 2527

พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พุทธศักราช 2525 พิมพ์ครั้งที่ 3

สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

2530

สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 สถาบันทักษิณคดีศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2529

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ "การพัฒนาแนวคิดกรม

เสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม-

ศึกษาคอนปลาย" ปรินุฎยานิพนธ์การศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529 กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิสิริธร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ 2534

- ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ "วิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูด หน่วยที่ 12" ใน
ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาทักษะทางภาษา นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- ธิดา โมสิกรัตน์ และนภลัย สุวรรณธาดา "การอ่าน หน่วยที่ 9" ใน
ภาษาไทย 1 พิมพ์ครั้งที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช 2531
- นภลัย สุวรรณธาดา "การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง
 ทิโตปเทศฉากลอน สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524 อัดสำเนา
- _____ ดอกไม้ใกล้หมอน พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์คันทันอ้อ
 2533
- นาคร, กลุ่ม สองร้อยปีกาลิเลโอเสกสา กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์คันทันหมากร
 2526
- _____ วรรณกรรมเพื่อชีวิตไทย ก้าวเดินที่ลับสนและแสงหา พัทลุง
 2528 166 หน้า อัดสำเนา
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ "การศึกษาเชิงเทคนิค" มติชน ปีที่ 17 ฉบับที่ 6086
 7 พฤศจิกายน 2537 หน้า 32
- นิธิ เอียวศรีวงศ์ ศรีศักร วัลลิโภคม และเอกวิทย์ ณ ถลาง
มองอนาคต บทวิเคราะห์เพื่อปรับเปลี่ยนทิศทางการสังคมไทย
 กรุงเทพมหานคร มูลนิธิภูมิปัญญา 2536
- เนาวรัตน์ สมร่าง "การใช้วรรณกรรมร่วมสมัยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิต-
 บางแก้ว จังหวัดสมุทรปราการ" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2536
- บันลือ พดกษะวัน ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่
 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2534

- บุญเกิด รัตนแสง วรรณกรรมท้องถิ่น ท 035 กรุงเทพมหานคร
โอเดียนสโตร์ 2536
- บุญพักษ์ จาตุมาระ ข่าวสด ปีที่ 4 ฉบับที่ 1438 7 พฤศจิกายน 2537
หน้า 6
- บุญเรียง ขจรศิลป์ สถิติวิจัย 1 พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2533
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. วิเคราะห์สุวรรณคดีไทย กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช 2517
- ประเทิน มหาจันทร์ การสอนอ่านเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
2530
- ประภาศรี สีหอำไพ วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช 2524
- ประเวศ วะสี "การศึกษาของชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น" ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร อมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป
2536
- ประสิทธิ์ กาพย์กลอน และนิพนธ์ อินสิน หนังสือเรียนภาษาไทย ท 051
ภาษากับวัฒนธรรม พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร
ไทยวัฒนาพานิช 2534
- ประสิทธิ์ ถุทธาภิรมย์ "การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจาร์ญาณของชาวบ้านในหมู่บ้านที่มีและไม่มีที่อ่านหนังสือพิมพ์
ประจำหมู่บ้านในอำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง" ปริญยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2522 123 หน้า อักสาเนา

- ปรีศนา พุทธสุวรรณ "การศึกษาสัมฤทธิ์ผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองจอก
กรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2527
- ปรีชา วิทลโค "พัฒนาการและปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา หน่วยที่ 5"
ใน ประมวลสาระชุดวิชา สัมมนาการมัธยมศึกษา นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- ปรีชา หิรัญประคิษฐ์ การใช้ภาษาไทยในวงราชการ พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร โอเคียนสโตร์ 2532
- เปลื้อง ฌ นคร ศิลปะแห่งการอ่าน กรุงเทพมหานคร ข้าวฟ่าง 2538
- พิสิฐ นาคราไพ "ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : การพัฒนา
ส่วนย่อยเพื่อแก้ปัญหาส่วนใหญ่" วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่า
ด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ เมษายน - มิถุนายน 2538
หน้า 23 - 31
- เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์ "การพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ
สำหรับนักศึกษาครู" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาจิตวิทยา
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2537
- เพ็ญศิริ มีปิ่น "การใช้วรรณคดีเรื่องสามก๊ก พัฒนาทักษะในการอ่าน
อย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพิชัย
จังหวัดอุดรธานี" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา-
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534
- ภิญโญ จิตต์ธรรม เพลงพื้นเมืองภาคใต้ "ร้องเรือ" สงขลา
โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูสงขลา 2509
- มัลลิกา คณานุรักษ์ "เพลงกล่อมเด็ก ไทยมุสลิม จังหวัดปัตตานี"
ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2523 370 หน้า อักสาเนา

- เขาวเรศ สิริเกียรติ เพลงกล่อมเด็กของไทย ปรินญาณีพนธ์การศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521
 216 หน้า อักษรานา
- ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
 กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์ 2525
- ล้วน สายยศ "ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย หน่วยที่ 4 "
 ใน ประมวลสาระชุกวิชา การวิจัยหลักสูตรและกระบวนการเรียน
 การสอน นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2536
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา
 พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ 2536
- เลิศลักษณ์ ปดิษฐพร "เพลงร้องเรือ" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต
 (โบราณคดี) มหาวิทยาลัยศิลปากร 2517
- วรรณภา บัวเกิด "การเลือกหนังสืออ่านสำหรับวัยรุ่น หน่วยที่ 14 "
 ใน เอกสารการสอนชุกวิชา ภาษาไทย 5 การอ่าน
 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2534
- วิญญา วิศาลาภรณ์ การสร้างแบบทดสอบเพื่อการวิจัยและพัฒนาการเรียน
 การสอน กรุงเทพมหานคร ทิพย์วิสุทธ์ 2533
- วันเนาวิ ยูเด็น เพลงชาनोंง กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
 2525
- วิเชียร ณ นคร และวิมล คำศรี การศึกษาวิเคราะห์ค่านิยมเกี่ยวกับ
 สตรีไทยถิ่นใต้ ที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทมุขปาฐะ
 พิมพ์ครั้งที่ 2 ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช
 2525
- วิชัย คันศิริ "แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์"
วารสารข้าราชการครู ธันวาคม - มกราคม 2538
 หน้า 41 - 46

- วิมล ศาสรี "รู้จักเมืองนครศรีธรรมราชจากเพลงกล่อมเด็ก" ใน
เดือนสิบ 24 จังหวัดนครศรีธรรมราช 2524
- _____ "การสอนคติชนวิทยาในวิทยาลัยครูภาคใต้" วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522 อัดสำเนา
 วิทยากร เชียงกุล "วิกฤติทางการศึกษาและวัฒนธรรม" ฐานสัจพจน์วิจารณ์
 9 - 15 สิงหาคม 2538 หน้า 56
- ศิริวรรณ ฉายะเกษกริน และคณะ หนังสือเรียน ชุดฝึกพัฒนาทักษะกระบวนการ-
การ ท 306 กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2536
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
 ครูสภาลาดพร้าว 2535
- ศุภวรรณ เล็กวิไล "การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ "
 วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526
- สมใจ สมคิด วิทยุสุนทรีย์ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์อาทิตย์ 2527
- _____ มรสุมและรอยเท้า พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
 นาค 2538
- สมศักดิ์ ภูวิภาคารวรรณ เทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
 พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2536
- สมหมาย บันพุทธศิลป์ วรรณกรรมท้องถิ่นภูเก็ต ภูเก็ต ศูนย์วัฒนธรรมภูเก็ต
 2532 841 หน้า อัดสำเนา
- สนิท คังทวี การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร โอเคียนส์โตร์
 2529
- สุจรีต เพียรชอบ การพัฒนาการสอนภาษาไทย ภาควิชามัธยมศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530

- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรษ์ วิธีสอนภาษาไทยระดับ
มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช 2523
- สุคาพร ลักษณะียนาวิน "การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 2"
ใน ประมวลสารະษุควิชา การพัฒนาทักษะทางภาษา นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- สุธิวรงค์ พงศ์ไพบูลย์ คติชาวบ้านบักย์ใต้ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
ก้าวหน้า 2512
-
- รายงานการวิจัย วิเคราะห์สาร์ตอะเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
ฝ่ายวิจัยสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สงขลา 2524
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ "วิธีสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน หน่วยที่ 13 "
ใน ประมวลสารະษุควิชา การพัฒนาทักษะทางภาษา นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- สุปรียา มาลากาญจน์ "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่าง ใช้
วิจารณ์ญาณก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านอย่าง ใช้
วิจารณ์ญาณในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง วิทยาลัย
ครุนครศรีธรรมราช" วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2523 154 หน้า อัดสำเนา
- สุทัศน์ สุกมลสันต์ "การพัฒนาทักษะการอ่าน หน่วยที่ 9 " ใน ประมวล
สารະษุควิชา การพัฒนาทักษะทางภาษา นนทบุรี มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2537
- สุมาลย์ เรื่องเคช เพลงกล่อมเด็กของไทย กรุงเทพมหานคร
วิทยาลัยครูพระนคร จัดพิมพ์เนื่องในวันครบรอบการสถาปนา
วิทยาลัยครูพระนคร ปีที่ 85 12 ตุลาคม 2520 62 หน้า
- สุมิตรา อังวัฒนกุล "ทฤษฎีและแนวคิดทางมนุษยวิทยา หน่วยที่ 2"
ใน ประมวลสารະษุควิชา สาร์ตอะและวิทยวิธีทางภาษาไทย
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2537

- สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต และเสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต ศัพท์เทคโนโลยีทางการศึกษา
กรุงเทพมหานคร ดวงกมล 2535
- อลิสวา วานิชคี "การอ่านกวีนิพนธ์ หน่วยที่ 12" ใน การอ่านภาษาไทย
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2534
- อุคม หนูทอง วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทนิทานประโลมโลก สงขลา
ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2521
- อุคม เขยแก้วศ์, วิมล จิโรจน์พันธ์ และกฤตย์ สุกุณะพัฒน์ การอ่านและ
พิจารณาหนังสือ กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ 2534
- เอกชัย บุษะคี "การสร้างหนังสือการ์ตูนเรื่อง สังข์ศิลป์ชัย เพื่อให้เป็น
หนังสืออ่านประกอบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 "
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2534
- เอนก นาวิกมูล เพลงนอกศตวรรษ กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์การเวก
2521

Alston, Doris N. "An Investigation of the Critical
Reading Ability of Classroom Teachers in
Relation to Selected Background Factor".
Educational Leadership 1972

Anastasi, Anne. Psychological Testing 3 rd.ed;
London, Macmillan 1968

A.S. Hornby. Oxford Advanced Learner's Dictionary
of Current English Sixth Impression,
Oxford University Press London 1991

- Bosma, B.A. "An Experimental Study to Determine the Feasibility of Using Folk Literature to Teach Select Critical Skills to Sixth Graders". Dissertation Abstracts International 1981
- Comins, Dorothy Berliner. Lullabies of the world New York Random House 1967
- Dehn, N. "An. Al Pesspective on Reading Comprehension" in J. Flood (ed) Understanding Reading Comprehension . Delaware : International Reading Association 1984
- Ebel, Robert L. Essentials of Educational Measurement Englewood Cliffs : Prentice - Hall 1972
- Erwin, Robin Winfred, JR. "Rrowth in Critical Reading and Evaluation of Arguments Among Non-Proficient College Readers". Dissertation Abstracts 1993
- Ferguson, George A. Statistical Anglysis in Psychology and Education New York, McGraw - Hill 1966
- Ferris, Francis Xavier. "Improvement of Critical Reading Skills at the Secondary Level by Self-Instruction". Dissertation Abstracts International 1971
- G.& C. Merriam Company Webster's School Dictionary New York 1980

- Lundstrom, Elbjorg Keyn. "The Melodic Structure and form of Norwegian Lullabies from the Valleys of Valdres, Gudbrandsdalen, and Osterdalen. Dissertation Abstracts 1989
- Mines, Robert A. "Levels of Intellectual Development and Associated Critical Thinking Skills in Young Adults". Dissertation Abstracts International 1980
- Parahia, Pauline Julie. "Critical Reading Patterns of College Students Majoring in Economics and Psychology". Dissertation Abstracts International 1976
- Polverini-Rey, Roberta A. "The Soothing Effect on Newborns of a Lullaby Learned Prenatally". Dissertation Abstracts 1993
- Smith, Nila Banton. "Reading Research : Some Notable Findings". Elementary English 1973
- Suleiman, Nahid Muhammad Ma Ahmad. "A Critical Reading into the Power Structure, State, and Society in the Sudan. Dissertation Abstracts 1995

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

สำนักหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

สำนักหนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น

การคัดเลือกบทเพลง

ที่ ทม 1307/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วยนายสมใจ สมคิด นักศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
แขนงหลักสูตรและการสอน ได้รับการอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " การใช้
บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6" ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือ
ที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความหมายครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขา
วิชาฯ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยทาง
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุง
เครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ เพิ่มเติม
นักศึกษานี้จะนำมาเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะคงได้รับความอนุเคราะห์จาก
ท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรยุทธ เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร. 5032121-4 ต่อ 3524-6

ที่-ทม 1307/ว 048

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

15 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม

เนื่องด้วย นายสมใจ สมคิด นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของ
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง " การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ พัฒนาการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

ในการนี้ จำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดย
ทดลองสอนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนพรหมศิริพิทยาคม ทั้งนี้จะมีให้
เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็น
ประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้
นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตามวันเวลาและรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมา
พร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

โทร 5032121-4 ต่อ 3818

เกณฑ์ประเมินคุณภาพ

แบบสอบถามเกี่ยวกับ " การใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์
พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6"

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

ผู้ประเมิน	เกณฑ์ประเมิน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. รูปแบบของบทเพลง					
1.1 ฉันทลักษณ์ที่ประยุกต์มีความเหมาะสม สอดคล้องกับฉันทลักษณ์ของบทเพลงเก่า					
1.2 การตั้งชื่อบทเพลงเหมาะสมกับเนื้อหา					
1.3 การเลือกใช้คำ สำนวนภาษา เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					
1.4 การใช้ภาษาถิ่น ศัพท์มีปริมาณ และความยากง่ายเหมาะสม					
1.5 การใช้สัญลักษณ์ ข้อความ เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					

	เกณฑ์ประเมิน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. เนื้อหาของบทเพลง					
2.1 เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในปัจจุบันและสัมพันธ์กับอดีต					
2.2 ในแต่ละบทเพลงเนื้อหามีเอกภาพ					
2.3 เนื้อหาให้แนวคิด ความรู้ และส่งเสริมสติปัญญา					
2.4 เนื้อหาให้อารมณ์					
2.5 เนื้อหาสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี โลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้					
2.6 เนื้อหา มีปริมาณและความยาก-ง่าย เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					

	เกณฑ์ประเมิน				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. แบบทดสอบ					
3.1 โจทย์และตัวเลือกเหมาะสม					
3.2 ความยาก-ง่ายเหมาะสม					
3.3 วัตถุประสงค์					
3.4 จำนวนข้อทดสอบเหมาะสมกับเนื้อหา					
4. แบบฝึก					
4.1 เนื้อหามีจำนวนมากน้อยความยาวและยากง่ายพอเหมาะสม					
4.2 เนื้อหาที่น่าสนใจเหมาะกับการใช้ฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					
4.3 ข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์					
4.4 ข้อคำถามมีความยาก-ง่ายพอเหมาะสม					
4.5 จำนวนข้อเหมาะกับเนื้อหา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ด้านรูปแบบของบทเพลง

.....
.....
.....

2. ด้านเนื้อหาของบทเพลง

.....
.....
.....

3. ด้านบททดสอบ

.....
.....
.....

4. ด้านแบบฝึก

.....
.....
.....

5. ด้านอื่น ๆ

.....
.....
.....

การสร้างแบบสอบถามตามความคิดเห็น สำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพ

1. สร้างแบบประเมินคุณภาพของบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
ประยุกต์ และแบบฝึก โดยใช้มาตราลิเคิร์ต (Likert' scaling) อาศัย
แนวทาง

1.1 "การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่องทีโคบเทศ
คากลอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น" ของ นภาลักษณ์ สุวรรณธาดา
(2524)

1.2 "การสร้างหนังสือการ์ตูน เรื่องสังข์ศิลป์ชัย เพื่อใช้เป็น
หนังสืออ่านประกอบสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" ของ เอกชัย บุษะติ
(2534)

2. การใช้ประเมินคุณภาพ ประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน
ที่สุ่มแบบเจาะจง เป็นครู-อาจารย์สอน ในระดับอุดมศึกษา 3 คน ระดับมัธยม
ศึกษา 2 คน และระดับประถมศึกษา 1 คน ซึ่งเลือกโดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญ
ทั้งทางด้านร้อยกรอง คติชนวิทยา บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ การวัดผล การวิจัย
และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังรายชื่อดังต่อไปนี้

1. รศ.ชวัน เพชรแก้ว	สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
2. ผศ.ประสิทธิ์ ฤทธิภิรมย์	สถาบันราชภัฏสงขลา
3. อาจารย์ส่งศรี ชมภูวงศ์	สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
4. อาจารย์อารมย์ ชลสิทธิ์	โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม
5. อาจารย์อรอนงค์ บุญคล่อง	โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม
6. อาจารย์ทัศนัย นวลวิไลย์	โรงเรียนวัดสระประคิษฐ์

ในการพบปะผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัย ได้ติดต่อเป็นการส่วนตัว ไว้ก่อนแล้ว และจะนำเครื่องมือ พร้อมแบบประเมิน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยใช้เวลา ท่านละ 1 - 3 สัปดาห์ และผู้วิจัยจะ ไปรับแบบประเมินด้วยตนเอง

3. เกณฑ์การประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้น ได้กำหนดคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	เท่ากับ	5
มาก	เท่ากับ	4
ปานกลาง	เท่ากับ	3
น้อย	เท่ากับ	2
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1

4. คะแนนที่ได้ จะนำมาหาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	=	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	=	จำนวนคน

5. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดไว้ดังนี้

4.56 - 5.00	=	มากที่สุด
3.56 - 4.55	=	มาก
2.56 - 3.55	=	ปานกลาง
1.56 - 2.55	=	น้อย
1.00 - 1.55	=	น้อยที่สุด

6. เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพ แบ่งเป็น 4 หมวดคือ

- 6.1 คุณภาพด้านรูปแบบของบทเพลง
- 6.2 คุณภาพด้านเนื้อหาของบทเพลง
- 6.3 คุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
- 6.6 คุณภาพของข้อคำถามในแบบฝึก

7. การวิเคราะห์แบบสอบถาม

7.1 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เป็นรายชื่อ จะนำมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

7.2 แบบสอบถามความคิดเห็นชนิดปลายเปิด หากการวิเคราะห์โดยรวมเป็นหมวดหมู่แบบความเรียง

การคัดเลือกบทเพลง

บทเพลงกลุ่มมดึกภาคใต้ประยุกต์ ผู้วิจัย ได้แต่งขึ้นจำนวน 30
 ส่วน ความยาวส่วนละ 3 - 6 บท โดยอาศัยฉันทลักษณ์ บทเพลง
 กลุ่มมดึกภาคใต้ของเก่า และบางบทอ้างอิงเนื้อหาบทเพลงเก่า โดย
 สอดแทรกแนวคิด เรื่องราวและเหตุการณ์ในปัจจุบัน ดังต่อไปนี้.-

1. ไก่เถื่อน	16. นกเขี้ยว
2. ไก่ทอง	17. นก หนู บุนาพม่าได้
3. ไก่อุ	18. นายเกา
4. กงหรา	19. บัณฑิต์ถ้ำร่มเย็น
5. กางซิง	20. ไม่มีช่าวสาวโนรา
6. กล้วยพังลา	21. มุคสัง
7. เกษแห้ง	22. ราหูกินจันทร์
8. ความถึก	23. ลมว่าว
9. จากห้างนาสู่ท้องหอ	24. ลาป่า
10. แต่...หนีของประเทศ	25. ลูกอ่อน
11. ใต้ผัวตำรวจ	26. สาวงามเมือง
12. เดือนสิบวันสารท	27. สาวปากพั่ง
13. คั่นขอ	28. เสียงสั่งถึงบุญปลูก
14. หุ่นางคอย	29. หูนี้จะคาไว้ให้ใคร
15. นกเขา	30. หน้าแพรก

จากบทเพลงจำนวน 30 สำนวน ได้พิจารณาคัดเลือกไว้ 17 สำนวน โดยผู้วิจัยและความเห็นชอบของ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคือ

1. ด้นลักษณะที่ประยুক্তคล้ายคลึงกับด้นลักษณะเก่า
2. เนื้อหาให้ความรู้ ความคิด คติเตือนใจและสอดคล้องกับ เหตุการณ์หรือเรื่องราวในปัจจุบัน
3. มีคำ สำนวน ภาษาถิ่น ศัพท์ สัญลักษณ์ เหมาะแก่การอ่าน อย่างมีวิจารณ์ญาณ
4. เนื้อหามีเอกภาพ

ตารางวิเคราะห์

บทเพลง	ด้นลักษณะ	เนื้อหา	ภาษา	เอกภาพ	รวม
1. ไก่เถื่อน	4	4	4	4	16
2. ไก่ทอง	4	4	4	4	16
3. ไก่อุ	5	4	5	5	19
4. กงหรา	5	5	4	5	19
5. กางชิง	5	4	4	5	18
6. กล้วยพังลา	5	5	4	5	19
7. เกษแห่ง	5	4	5	5	19
8. ควายถึก	5	5	5	5	20
9. จากห้างนาสู่ห้องหอ	5	4	4	5	18
10. แด่ หนี่ของประเทศ	5	4	4	4	17
11. ได้ผ้าตัวราว	4	4	4	4	16
12. เคือนสิบวันสารท	5	5	5	5	20
13. คั้นขอ	4	3	4	4	15

ตารางวิเคราะห์บทเพลง (ต่อ)

บทเพลง	ฉันทลักษณ์	เนื้อหา	ภาษา	เอกภาพ	รวม
14. ท่องนางคอย	3	4	4	4	15
15. นกเขา	5	5	5	5	20
16. นกเขี้ยว	5	5	5	5	20
17. นก หนู บุนาพอส่าไค้	5	5	5	5	20
18. นายเกา	4	4	4	4	16
19. บัณฑิตถ้ำถ้ำมเย็น	5	5	5	5	20
20. ไม่มีช่าวสาวโนรา	5	5	5	5	20
21. มุคสัง	5	4	3	4	16
22. ราหูกินจันทร์	5	5	5	5	20
23. ลมว่าว	4	4	3	4	15
24. ลาป่า	4	4	3	4	15
25. ลูกอ่อน	5	5	5	5	20
26. สาวงามเมือง	5	3	3	5	16
27. สาวปากพั่ง	5	3	3	5	16
28. เสียงสั่งถึงบุญปลุก	5	5	5	5	20
29. หุكنี่จะคาไว้ให้ใคร	4	5	4	4	17
30. ทัพ้าแพรก	4	4	3	5	16

การวิเคราะห์บทเพลง เพื่อใช้ในการทำแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ได้จำนวน 16 ส่วนและเพื่อสร้างแบบทดสอบ 1 ส่วน คือ

- 1 เสียงสั่งถึงบุญปลุก
 - 2 ไม่มีข่าวสาวโนรา
 - 3 ลูกอ่อน
 - 4 นกเขียว
 - 5 เคียนสิบวันสารท
 - 6 ไก่
 - 7 กงหรา
 - 8 กางซิง
 - 9 กล้วยพังลา
 - 10 เกษแห้ง
 - 11 จากห้วงนาสู่ห้องหอ
 - 12 แค่นี้ของประเทศ
 - 13 นกเขา
 - 14 นก หนู บุนาพอฆ่าได้
 - 15 บัณฑิตไถ่ถรณ์เขียน
 - 16 ราหูกินจันทร์
-
- 17 ควายถึก

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ก่อนเรียนและหลังเรียน 1 ชุด จำนวน 50 ข้อ

ตารางวิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบความจุกประสงค์
เพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จุกประสงค์

1. จับใจความสำคัญของสารที่อ่าน ได้
2. บอกจุกประสงค์ของผู้เขียน ได้
3. ตีความคำ, ข้อความ และสัญลักษณ์ของสารที่อ่าน ได้
4. วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน ได้
5. บอกแนวคิดหรือแก่น เรื่องของสารที่อ่าน ได้
6. บอกความสัมพันธ์ของข้อความจากสารที่อ่าน ได้
7. สรุปเรื่องราวของสารที่อ่าน ได้
8. ตัดสินข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ได้
9. ประเมินทัศนคติและน้ำเสียงของผู้เขียน ได้

จุกประสงค์	1	2	3	4	5	6	7	8	9
จำนวนข้อ	2	4	9	8	7	6	4	4	6
รวมทั้งสิ้น	50 ข้อ								

อัตราส่วนของจำนวนข้อความจุกประสงค์ 1-3 : 4-9 = 3:7 = 15:35

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

คำชี้แจง : แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมี-
 วิจารณญาณ คือความสามารถในการอ่านระดับสูง เป็นข้อสอบ
 ปรนัยแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำสั่ง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
 แล้วกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่าง :

(0) บุคคลในข้อใดสามารถ โน้มน้าวใจประชาชน เพื่อประ โยชน์ตน
 ได้ดีที่สุด

- ก. พ่อค้า
- ข. นักบวช
- ค. นักแสดง
- ง. นักการเมือง

คำตอบที่ถูกต้องที่สุด คือ พ่อค้า ฉะนั้นจึงทำเครื่องหมาย X ให้ตรงกับข้อ ก.

1. ข้อความในข้อใดมีลักษณะเชิงอ่อนวอนขอร้อง

- ก. บิดประคูดิ
- ข. อ๋่าบอแม่เนะ
- ค. หยิบเสื่อให้หน่อยเถอะ
- ง. เชอต้องหาการบ้านเคียวนี้

2. เหตุใดคนไทยจึง ไม่นิยม ปลุกคั้นล้มทม ไว้ในบ้าน

- ก. ถ้าปลุกแล้วทำให้เกิดความระทม
- ข. เพราะเชื่อก็ดูมาตั้งแต่สมัยโบราณ
- ค. ยังไม่รู้จักแบ่งแยกระหว่างคำกับสัญลักษณ์
- ง. เป็นเพราะอิทธิพลของภาษาที่ให้มนุษย์เชื่อก็ดู

3. ข้อใดใช้เป็นสัญลักษณ์แทนความเจริญรุ่งเรือง

- ก. มะลิ
- ข. กุหลาบ
- ค. ดาวเรือง
- ง. บานไม่รู้โรย

4. "เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง นกบินเฉียง ไบทั้งหมู่
 คิวเคียวมาพลัดคู่ เหมือนพ็อยผู้เคียวคาย"
 บทประพันธ์ตอนนี้ให้ความรู้สึกอย่างไร

- ก. ว่าแห่ว
- ข. เสียใจ
- ค. ซาบซึ้ง
- ง. เบิกบานใจ

5. "ฟัง ไม่ได้ศัพท์ จับ ไปกระเดียด" ตรงกับข้อความใดในวรรณากาลามสูตร

- ก. ถือโดยนึกเหตุเตาเอา
- ข. ถือโดยนัยคือคาดคะเน
- ค. ถือโดยลำดับสืบ ๆ กันมา
- ง. ถือโดยความตื่นว่า ได้ยินอย่างนั้นอย่างนี้

6. "พทหนักกว่าพท่น" ตรงกับข้อความใดในวรรณากาลามสูตร

- ก. อย่างถือ โดยอ้างคารา
- ข. อย่างถือ โดยฟังตามกันมา
- ค. อย่างถือ โดยเหตุนึกเตาเอา
- ง. อย่างถือ โดยตรึกตามอาการ

7. ศีรลักษณ์ อ่านคำพยากรณ์ชะตาว่า "ระยะ 7 วันนี้ห้ามเดินทางเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุร้ายแรง" ศีรลักษณ์จึงงดการเดินทางทั้งหมด เหตุการณ์นี้สนับสนุนให้เห็นว่ามนุษย์มีความสัมพันธ์กับภาษาในแง่ใด

- ก. ภาษามีทั้งคุณและโทษ
- ข. ภาษามีอิทธิพลต่อมนุษย์
- ค. ภาษามีทั้งข้อเท็จจริงและข้อจริง
- ง. ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดอนาคต

8. ผู้คนหลัง ไหลไปหา "หลวงพ่อกุณ" ให้เคาะศีรษะเพื่อเป็นการป้องกันโรค ได้ชื่อว่า เชื่อตามข้อใด

- ก. ถือโดยฟังตามกันมา
- ข. ถือโดยเหตุนึกเตาเอา
- ค. ถือโดยลำดับสืบ ๆ กันมา
- ง. ถือโดยตื่นว่า ได้ยินอย่างนั้นอย่างนี้

9. "กรมประมงกร้าว แก่ปัญหาประมงนอกน่านน้ำ ต้องชุกถึงรากถึงโคน"
ชุกถึงรากถึง โคน ตรงกับข้อใด

- ก. เปิดเผยความลับ
- ข. ทำลายจนสิ้นซาก
- ค. แสดงหลายบทบาท
- ง. บ่าวประกาศให้คนอื่นรู้

10. "บางทีจดหมายฉบับนี้ ฉันจะเขียนฝัง ไปสักหน่อยถ้า เป็นคนอื่นอาจถูก
หัวเราะตาย" คำว่า "ฝัง" ในที่นี้ตรงกับข้อใด

- ก. เย็นเยื่อ
- ข. เพ้อเจ้อ
- ค. ความสบาย
- ง. เลอะเลือน

11. "ขึ้นอยู่กับบ้านเฉย ๆ อีก ไม่ก็มีความรู้ที่ เรียนมาก็ เป็นสนิมหมด"
คำว่า "เป็นสนิมหมด" ในที่นี้ตรงกับข้อใด

- ก. ลืม
- ข. เก๋า
- ค. ล้าสมัย
- ง. ใช้การไม่ได้ดี

12. "เห็นแจ้ง ๗ สิ่งดี พระอริยสังข์อัน
อาจนามนุษย์ฝัน ทิระข้ามทะเลวน"
คำว่า "ทะเลวน" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. อนิจจัง
- ข. มหันตภัย
- ค. ไตรลักษณ์
- ง. วัฏสงสาร

13. "ทุกวันนี้คนอย่างพวกเราอีกทั้งประเทศ กำลังอดอยากยากแค้น
พอร้องเพลง ขึ้นมากลับถูกปราบปราม"
 คำว่า "พอร้องเพลง" ตรงกับข้อใด
- วิววน
 - ประท้วง
 - เริ่มร้อง
 - เคียดแค้น
14. "การศึกษาวรรณคดี เป็นการศึกษาชีวิตทางลัด" ข้อความนี้ตรงกับข้อใด
- วรรณคดีสอนวัฒนธรรม
 - วรรณคดีประกาศวัฒนธรรม
 - วรรณคดีแสดงประวัติของชนชาติ
 - วรรณคดีแสดงการดำรงชีวิตแบบต่าง ๆ
15. "สิบปากว่า ไม่เท่าตาเห็น สิบตาเห็น ไม่เท่ามือคลำ" ข้อความนี้ เป็นการ
 แนะนำให้แสวงหาความรู้โดยวิธีใด
- อ่านมากฟังมาก
 - สอบถามจากผู้รู้
 - อ้างอิงจากตำรา
 - เรียนรู้จากของจริง
16. ข้อใดเป็นการอนุมาน จากผลลัพธ์ ไปหาสาเหตุ
- เธอมาโรงเรียนสาย จึงต้องเข้าห้องเรียนช้า
 - เธอมาโรงเรียนสาย เธอคงต้องไปพบฝ่ายปกครอง
 - เธอมาโรงเรียนสาย เธอคงต้องช่วยแม่ทำงานบ้าน
 - เธอมาโรงเรียนสาย เพราะเลยเวลาเข้าเรียนไปแล้ว

17. "เขียนหมกจนหยดสุดท้าย"
ข้อใดแสดงลักษณะเด่นของบทโฆษณานี้

- ก. ใช้คำเกินจริง
- ข. ใช้คำที่ให้ภาพพจน์
- ค. ใช้คำแสดงจุดเด่นของสินค้า
- ง. ใช้คำสั้น ๆ สะกดหูสะกดตา

ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ 18-20

"ทุกวันนี้ศึก ไกลยังไม่ห่าง แต่วันทรวงศึก ใกล้ใกล้ข่มเหง
ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง จะร้องเพลงชาติไทย ให้ใครฟัง"

18. จุดประสงค์ของผู้เขียนคำประพันธ์นี้น่าจะตรงกับข้อใด

- ก. เขียนด้วยความสะใจ
- ข. เขียนเพื่อจะเตือนใจ
- ค. เขียนเพราะความเสียใจ
- ง. เรียกร้องให้เกิดความเห็นใจ

19. ความรู้สึกของผู้เขียนน่าจะตรงกับสำนวนใด

- ก. ก่ายหน้าผาก
- ข. ก้างขวางคอ
- ค. กรวดน้ำคว่ำขัน
- ง. แกว่งเท้าหาเสี้ยน

20. คำประพันธ์นี้ใช้กลวิธี โนม่น้าวใจอย่างไร

- ก. การแสดงให้ เห็นถึงความน่ากลัว
- ข. การแสดง ให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกของผู้เขียน
- ค. การแสดงให้ เห็นทาง เลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย
- ง. การแสดงให้ประจักษ์ตามกระบวนการของเหตุผล

ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ 21-25

ตำนานผีเสื้อปีกเสี้ยว

ผีเสื้อสีสวยปีกเสี้ยวสิ้น โบยบินโคกเคียวมาเคียวตาย	ประแป้งแสงตะวันอันเจิดฉาย ไร้จุดหมายว่าย้ามาอ่อนแอ
ลมลุ่มมไล้ต้องหลบหลีก ผีผลบอกความหมายถึงพ่ายแพ้	ด้วยอ่อนปีกปีกชาคมีบาดแผล ชี้เหตุหนทางแก่นั้นอัปจน
ปีกแห้วแกว่งว่าย้ามาชับชาน เป็นตำนานการต่อสู้ที่คั่นรณ	เล่าตำนานการตกอับที่สับสน ว่า-ทุกหนล้วนมากเล่ห์เพทุบาย
ว่า-ที่ไหนมีกตขี้มีข่มขู่ ว่า-ทุกทางหนามขวากยิ่งมากมาย	ว่า-ที่นั่นการต่อสู้ยอมชชาย ว่า-ทางสบายได้มาเมื่อกระทำ
ว่า-ชัยชนะมิใช่การร้องขอ ว่า-แผลเก่าอาจถูกพาดถูกฟันซ้ำ	ว่า-บาดแผลที่เกิดคือถูกย้า คือบันทึกความทรงจำเป็นตำนาน
ตำนานของผีเสื้อปีกเหลือสิ้น บทเพลงอดีตแห่งวันวาน	อาบน้ายาแสงตะวันพร้อมชับชาน เพื่อสร้างสานเพลงบทใหม่ให้ก้องฟ้า

21. "ผีเสื้อ" จากบทประพันธ์นี้เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใด

- ก. ความเจ็บปวด
- ข. ความเศร้าโศก
- ค. ความทุกข์ทรมาน
- ง. ความอ่อนแอและพ่ายแพ้

22. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. ผีเสื้อปีกสีขาวสั้น
- ข. โบบินมาเคียวคายน
- ค. ปีกฉีกขาดมีบาดแผล
- ง. ไร้จุดหมายว่ายพ้าม่าอ่อนแอ

23. ข้อความตอนใดแสดงให้เห็นว่า ผีเสื้อ เป็นนักต่อสู้ที่แท้จริง

- ก. ว่า-ที่ไหนมีกตซีมีข่มขู่
- ข. ว่า-ที่นั่นการต่อสู้ยอมชขาย
- ค. ว่า-ทางสบายได้มาเมื่อกระทำ
- ง. เพื่อสร้างสานเพลงบทใหม่ให้กองทัพ

24. ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดใด

- ก. ชีวิตที่อ่อนแอ
- ข. ชีวิตของผีเสื้อ
- ค. ชีวิตอย่างยอมจำนน
- ง. บันทึกของผู้ที่พ่ายแพ้

25. คาบระพันธ์ที่นี้จัดอยู่ในลักษณะใด

- ก. ยั่วยุ
- ข. ร้องทุกข์
- ค. บลอบใจ
- ง. ประชดประชัน

ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ 26-31

ความถึก

เจ้าควายถึกเหอ
ชวานากีหลงรัก
เข้าครู่อยู่ในนา
กันเหลือบขงรันไร

คราคไถพอใจงานหนัก
หาผักอ่อนถอนหญ้าให้
คำมานอนแปลงผิงไฟ
มาคอมไต่กักกิน

เสร็จจากนามาลากเกวียน
เขาเจ้าแหลมชวิตแซมดิน
ผีไม้ลายเจ้าตี
ฝูงชนต่างสุขสันต์

เจ้าพากเพียรไม่รู้สิ้น
ไปต่างถิ่นฝึกชนกัน
พอรุ่งบ่ชนพนัน
ชมเจ้านั้นพันชวิตไป

ผลัดกันยกคกลงกลิ้ง
ชวานาพาคีใจ
ชนหลายครั้งยังชนะ
จนแก่เฒ่าเดินตัวเมี่ยม

ตัวแพ้วังเจ้าตามไล่
จึงยกให้เป็นยอดเยี่ยม
สคยากจะหาใดเทียม
ตัวใหม่เอี่ยมชวิตเจ้าแพ้ว

ชวานาพาโกรธแค้น
น้ำใจคนประเสริฐแท้
...คือ เจ้าควายถึกเหอ
ทำงานให้ยังไม่พอ

มัดเจ้าแน่นเชือกคอกแล
ร้องอ้อแอ้น้ำตาคลอ
โง่เชื่อเวรกรรมข้าหนอ
ถูกล่อเป็นลูกขึ้นเหอ

26. "น้ำใจคนประเสริฐแท้" ข้อความนี้สะท้อนน้ำเสียงตามข้อใด

- ก. เสียสดี
- ข. ยกย่อง
- ค. วิงวอน
- ง. เห็นใจ

27. ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น
- ก. ชนหลายครั้งยังชนะ
 - ข. เจ้าพากเพียรไม่รู้สิ้น
 - ค. จนแก่เล่าเดินตัวมเดียว
 - ง. เสร็จจากนามาลากเกวียน
28. อะไรน่าจะเป็นสาเหตุสำคัญของเรื่องนี้
- ก. การพนัน
 - ข. การแข่งขัน
 - ค. ความโหดร้าย
 - ง. การเสียศักดิ์ศรี
29. ในบทเพลงนี้ ข้อใดน่าจะมีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด
- ก. ความแค้น กับ ลูกขึ้น
 - ข. ความแค้น กับ ชาวนา
 - ค. ความดีกับ กับ นักมวย
 - ง. ความดีกับ กับ การพนัน
30. แนวคิดหลักของบทเพลงนี้คือข้อใด
- ก. ความแค้นเป็นสัตว์ที่น่าสงสาร
 - ข. ชาวนาเป็นผู้ที่ไม่น่าไว้วางใจ
 - ค. เมื่อหมดพระโยชน์ก็หมดค่า
 - ง. ชาวนากับความแค้นสัมพันธ์กัน

31. ความยากในบทเพลงนี้ เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใด

- ก. ความขยัน , ความโง่
- ข. ความโง่ , ความโหดร้าย
- ค. ความโหดร้าย , ความมั่งง่าย
- ง. ความมั่งง่าย , ความซื่อสัตย์

ข้อความข้างล่างนี้ตอบคำถามข้อ 32-34

"น้ำท่วมใหญ่คราวนี้ หลายหมู่บ้านแถบ บางกรวย , เมืองนนท์ , รังสิต เอามือก่ายหน้าผากกันเป็นแถว ที่जू ๆ มีลากูนอนอยู่ในบ้านกันถ้วนหน้าไม่ว่าจะเป็น ทาวน์เฮาส์ หรือบ้านเดี่ยว ฝ่ายเจ้าของโครงการก็พลอยถูกกลืนหลังรับไปเต็ม ๆ กับงานนี้กันแบบไม่น้อยหน้าเช่นกัน อย่างเช่น โครงการ..... ที่เพิ่งยัง โฆษณาบุปผาคามหน้าหนังสือพิมพ์ ก็เหมือนกับละลายเงินทั้งน้ำทันที เพราะ บางบัวทองท่วมเป็นเว็งอย่างนั้น จ้างก็ไม่มีใครเข้า ไปดูโครงการ เพราะเข้า ไปแล้วไม่แน่ใจว่า ต้องเสียเงินซ่อมรถอีกเท่าไร แต่ก็ยังมีบางเจ้าไหวตัวทัน ให้นำท่วมเป็นจุดขายเช่นกัน"

32. เหตุการณ์น้ำท่วมจากข้อความนี้ ส่งผลกระทบต่อถึงอะไร

- ก. โครงการ
- ข. เมืองหลวง
- ค. การโฆษณา
- ง. หมู่บ้านจัดสรร

33. ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. น้ำท่วมใหญ่คราวนี้
- ข. เพราะบางบัวทองท่วมเป็นเว็ง
- ค. จ้างก็ไม่มีใครเข้า ไปดูโครงการ
- ง. ไม่ว่าจะเป็ททาวน์เฮาส์หรือบ้านเดี่ยว

34. "แต่ก็มีบางเจ้า ไหวตัวหันใช้น้ำท่วม เป็นจุดขายเช่นกัน"
จุดขายที่ว่าข้างต้นน่าจะตรงกับข้อความใดในโฆษณา

- ก. ที่น้ำไม่ท่วม
- ข. มีเรือบริการถึงบ้าน
- ค. ที่ทะเลกรุงเทพฯ
- ง. ลดครึ่งราคาเพื่อถลอนน้ำท่วม

ใช้ข้อความนี้ตอบคำถามข้อ 35-37

"เมื่อพูดถึงกิจกรรมในบ้านคิดกันแต่เวลาของแม่บ้าน เวลาของพ่อบ้าน ลูกบ้าน ไปอยู่ที่ไหน น่าจะนำมารวมเข้าหันทัน เป็นกองใหญ่แล้วแจกจ่าย ให้ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวม ให้สมกับที่อยู่รวมกันเป็นครอบครัว เงินยังแจกจ่ายใช้ให้ได้ตามความเหมาะสม ควรจะทำอย่างเดียวกันนั้น ได้กับเวลา เวลามองไม่เห็น แต่ปรากฏออกมาได้ที่กิจกรรม ตอนแม่บ้านทำอาหารเข้า พ่อบ้านลูกบ้านทำอะไร ที่จะเป็นการแบ่งเบาภาระของแม่บ้าน"

35. ข้อความที่ว่า "เมื่อพูดถึงกิจกรรมในบ้าน คิดกันแต่เวลาของแม่บ้าน" หมายความว่าอย่างไร

- ก. แม่บ้านต้องรู้จักใช้เวลาทำกิจกรรมในบ้าน
- ข. กิจกรรมในบ้านย่อมเกี่ยวข้องกับเวลาที่แม่บ้านใช้
- ค. เชื่อกันว่ากิจกรรมในบ้าน เป็นงานของแม่บ้านผู้เดียว
- ง. เชื่อกันว่ากิจกรรมในบ้าน แม่บ้านต้องเป็นบุคคลสำคัญที่สุด

36. ข้อความข้างต้นทั้งหมดแสดงความประสงค์ของผู้เขียนตามข้อใด

- ก. เน้นให้เห็นถึงความสำคัญของแม่บ้าน
- ข. เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับชีวิตครอบครัวในปัจจุบัน
- ค. สนับสนุนให้ทำงานต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญแก่เวลา
- ง. โน้มน้าวใจ ให้เปลี่ยนค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานบ้าน

37. ข้อความข้างต้น "เวลา" เปรียบได้กับสิ่งใด

- ก. เงิน
- ข. แม่บ้าน
- ค. กิจกรรม
- ง. สิ่งที่ยังมองไม่เห็น

38. "ครั้นเข้าใกล้แล้วจึงหัน ถวายอภิวันท์
แต่องค์สมเด็จพระศพล แล้วขึ้นที่ควรคากล เสี่ยงมเจียมคน
แสดงเคารพพนพธีร์"

คาบระพันธ์นี้แสดงให้ เห็นว่าบุคคลผู้นี้ เป็นคน เช่น ไร

- ก. ซื่อาย
- ข. ชอบหลบ ๆ ซ่อน ๆ
- ค. มีความเจียมตัว มีบมค้อย
- ง. มีสัมมาคารวะ มีจรรยา มารยาทงาม

39. เมื่อใกล้สอบ ควรจะถือประพคคคน เช่น ไร จึงจะ เป็นสิริมงคลแก่ตนเอง

- ก. ให้อาน
- ข. ว่าง่าย
- ค. บำเพ็ญตบะ
- ง. วาจา เป็นสุภามิต

40. พฤติกรรมในข้อใดแสดงให้ เห็นว่า ไม่มีศกถือปฏิบัติคนตามมงคลสูตร

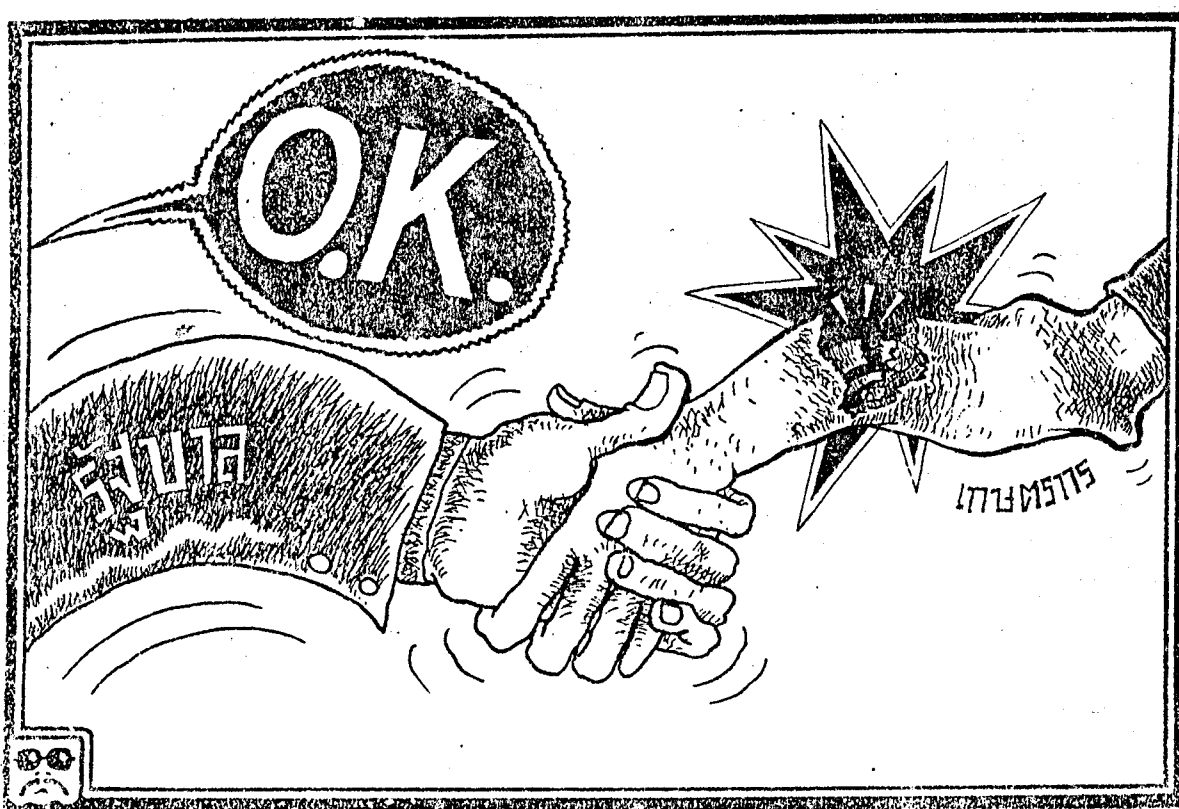
- ก. ซ้ำมถนนด้วยความระมัดระวัง
- ข. รับจ้างล้างรถ เพื่อหาเงินเรียนหนังสือ
- ค. บำรุงเลี้ยงคูมิตามารดา เมื่อท่านแก่เฒ่า
- ง. เพื่อนชักชวนให้ดื่มเหล้าก็ ไม่ควรปฏิเสธ

จากภาพตอบคำถามข้อ 41-43

41. ภาพนี้ ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกอย่างไร
- กลัว
 - น่าขัน
 - ตื่นเต้น
 - ปฏิบัติตาม
42. ภาพนี้น่าจะตรงกับเหตุการณ์ข้อใด
- การหาเสียง
 - การแถลงนโยบาย
 - การเข้าร่วมรัฐบาล
 - การปฏิรูปการเมือง
43. ข้อความจากภาพนี้ สรุปลได้ตามข้อใด
- น่าเชื่อถือ
 - ไม่มั่นใจ
 - โกหกคำโต
 - ปากว่าตาขยิบ

จากภาพตอบคำถามข้อ 44-45

44. จุดประสงค์ของผู้เขียนภาพนี้คือข้อใด

- ก. วิจาร์ณรัฐบาล
- ข. ให้เกิดอารมณ์ขัน
- ค. ประชดประชันเกษตรกร
- ง. กระแทนะกระแทนรัฐบาล

45. จากภาพนี้สะท้อนแนวคิคิดใด

- ก. เกษตรกรอ่อนแอ
- ข. ความมั่นสัญญาว่า เชื้อคือ
- ค. รัฐบาลของประชาชน
- ง. ความไม่จริงใจของรัฐบาล

อ่านเรื่องสั้น เรื่องนี้แล้วตอบคำถามข้อ 46-50

ชื่อเรื่อง : พลโลกยุคสุดท้าย

"หอมกลิ่นอะไรนี่แม่" เขาถามขึ้นเมื่อเปิดประตูเข้าไปภายในบ้าน

"จุมูกก็จริงนะพ่อ ลองทายดูซิว่ากลิ่นอะไร" หล่อนตอบขณะเดินออกมาจากในครัว

"ใครจะไปตรัสรู้ละ" เขาพูดหัวงว

"แหม พ่อก็ ทำเป็นอารมณ์เสียอีกแล้ว คิมน้ำก่อนเถอะ" หล่อนส่งแก้วน้ำเย็นให้ เขารับมาถือไว้แล้วนั่งลงที่โซฟา ทาจมูกย่น ๆ เหมือนตรวจสอบกลิ่น

"พ่อถามว่ากลิ่นอะไร"

"ก็กลิ่นยาฉีดแมลงสาบไง รุ่นใหม่ล่าสุดเลย" หล่อนตอบอย่างมั่นใจในสรรพคุณของสินค้า

"ฉีดแมลงสาบอีกแล้ว พ่อเคยพูดก็ครั้งก็หนแล้วว่ามันอันตรายแม่เอง ก็รู้อยู่แต่ใจคิดว่าฆ่าแมลงทุกชนิดมันอันตรายขนาดไหน มันฆ่าสัตว์เล็ก ๆ ตายได้ มันก็สามารถฆ่าสัตว์ใหญ่ ๆ อย่างคนเรากายได้เหมือนกัน สักแต่ว่ามัน ไม่ตายหันตาเห็น" เขาพูดเสียงดังแล้วลุกขึ้นเดินตรงไปเปิดตู้เย็นหยิบขวดเบียร์พร้อมแก้วแล้วเดินกลับมาที่นั่งที่เดิม

"พ่อก็... นาน ๆ ครั้งนะ วันนี้ลูกก็ไม่อยู่ ยายมารับไปนอนที่บ้าน จึงได้คิดจิตใจผิด แม่เองก็ระมัดระวังอยู่แล้ว" หล่อนพยายามพูดเสียงเบาเพื่อเอาอกเอาใจ เพราะหล่อนรู้ว่าเขาเห็นคเหน้อยกับงานมาทั้งวัน

"นาน ๆ ครั้งก็เถอะ พิชยามันสะสมในร่างกาย แม่ก็เห็นแล้วว่าคนไข้ที่โรงพยาบาลมักมีโรคแปลก ๆ อยู่เรื่อย หลายโรคไม่มียารักษา แถมบางโรครักษาอย่างไรก็ไม่ยอมหาย โรคมันพัฒนาเร็วกว่าหมอเสียอีก" เขารินเบียร์ใส่แก้วแล้วยกขึ้นดื่มรวดเดียวจนหมด ใช้มือซ้ายลูบพองเบียร์ที่คคหนวค

"พ่อหุคอะ ไรก็ ไม่รู้ กังวลอะ ไรหนักหนาเล่า"

"กัน ไว้มันศึกว่าแก่ แม่ก็รู้ว่าประเทศกำลังพัฒนาอย่างเรา ๆ มันคก เป็นเหยื่อของการโฆษณาอยู่วันยันค่ำ ไม่ว่าจะวงการ ไทน์ แม่เห็นตัวอย่างแล้ว ไม่ใช่ หรือ ขาแก้ปวดที่กินกันเมื่อก่อนตอนนี้ห้ามแล้ว บอกว่าอันตรายปล่อยไว้กินกัน ไปเท่าไร? เกิดโรคเจ็บคายนั่น ไปกินแล้ว ไช้ยาฉีกกันขง ฉีดแมลงสาบนี้ก็เหมือนกัน เมื่อก่อนรัฐส่งเสริมฉีคฟรี ฉีคนี้ยาติดไว้ เป็นคราบขาวตามฝาเรือน เพดาน ใต้ถุน เต็มไปทุกซอกทุกมุมบ้านแล้ว ใจ ตอนนี้เพิ่งห้ามว่ามันมีสารตกค้างที่ทำให้คน เป็น โรคมะเร็ง เรา เคยคิดทบทวนกันบ้างหรือเปล่า เราชอบแก้กันที่ปลายเหตุอยู่เรื่อย ทุกวันนี้ก็เถอะ ทั้ง ๆ ที่รู้กันว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้อันตราย ก็ยังส่งเสริมให้มีการ โฆษณาหลอกลวงชาวบ้านอยู่ ใต้คิบัติ ขาฆ่าแมลงขิง โฆษณา เปลี่ยนแปลงอยู่บ่อย มีควัน ไม่มีควัน กลิ่นเหม็น กลิ่นหอม เขอะแยะ แม่เอง เป็นถึงพยาบาล เสียเปล่า"

พ่อถูกสามีเอ่ยถึงอาชีพของหล่อน-หล่อนถึงกับใจเต้นระทึก เขา ไม่เคยว่าหล่อนอย่างนี้มาก่อนเลย เพียงแค่ห้ามปรามไม่กี่คำก็นั่งเงิบ ไป ส่วนหล่อนจะทาคามหรือ ไม่ เขา ไม่ค่อยติดคามสนใจ แต่วันนี้เหมือน เขามีอารมณ์ ค้างกลับมาระบายกับหล่อน หล่อนคิคอยากจะได้ออกมาคัง ๆ บ้าง แต่คิค ได้ว่าคนใจร้อนให้เอาน้ำเย็น เข้าลูป

"ที่พ่อหุคมาแม่เห็นด้วยทุกสิ่ง แต่พ่อลองคิคคุชิ แมลงสาบมันร้ายกาจขนาด ไทน์ มุง หมอน เสื้อผ้า กุงเท้าของลูก ของพ่อเองก็ถูกมาเท่าไรแล้ว สุ่ม ในห้องน้ำก็กิน กระคาศทชชูก็กิน วันก่อนเอกสารสำคัญที่พ่อคัง ไว้แค่คินเดียว ถูกมันกัดเสียหายนี หนูว่าร้ายก็ยังไม่เท่า แล้วพ่อจะให้จัดการอย่างไร"

หล่อนหุค เหมือนกับระบายสิ่งที่เก็บคคเอาไว้นาน

เขานั่งนิ่ง เสมือนถูกมนต์สะกด

"ไปอาบน้ำเถอะ" หล่อนหุค เพื่อหมายให้ เขาหยุดกังวล

"ถ้าบาคจริง ๆ สังคมสมัยนี้ ไช้สิ่งที่ไม่มีอันตรายมันก็ไม่ให้ทาออกมา"

เขาหุคเหมือนบ่น พร้อมกับถอดเสื้อออกพาคหนักพิง

"เครื่องปราบแบบ ไทน์ที่พ่อว่า ไม่อันตราย"

"พ่อ ไป เห็นที่บ้านเพื่อนมาวันก่อน มัน เป็นเครื่องส่งคลื่นเสียงพอเปิดแล้ว ในรัศมีที่คลื่นเสียง ไปถึง ยุง แมลงสาบ และหนู จะอยู่ไม่ได้บริเวณนั้น โดย เฉพาะยุงแล้วแก้วหูจะแตก "

"แล้วคน ไม่ทนากหูรพื่อ " หล่อนชักสนใจ

"ไม่หรอก เป็นเครื่องเสียงพิเศษ หูคนจะ ไม่ได้ยินคลื่นเสียงนี้ แต่สัตว์ เล็ก ๆ พวกนั้นมันได้ยิน "

"ราคาแพง ไหมพ่อ "

"โอ้ราคามัน ไม่แพงหรอก แต่เขาทำมหาขายแล้ว ก็ ใ้อบริษัทที่ผลิตยา พวกนี้แหละ ชาวว่ามันซื้อลิขสิทธิ์ เสียหลายล้าน ไม่ให้ผลิตออกขายนี้แหละ สักคมเรา " เบียร์แก้วสุดท้ายจากขวดถูกกรอกลงคอจนหมดเกลี้ยง

"น่า เสียตายนะพ่อนะ หนักใจจริงกับแมลงสาบนี้ มันช่างตายยากเหลือ เกิน มันเข้าไปอยู่ใต้ตุ๋นได้สบาย ๆ วันก่อนแม่โมโหจับมันได้ ยัดใส่ช่องแข็ง พอรุ่งเช้าเปิดตู้ก็ยังไม่ตาย "

"เออจริงซี เพิ่งนึก ได้ พ่อเคยอ่านพบในหนังสือพิมพ์ เขาบอกว่าแมลง สาบมันออกอาหาร ได้เป็นเดือน ๆ มันจะเป็นพล โลกยุคสุดท้าย เป็นสัตว์โลกชนิด เดียวที่จะอยู่รอดในโลกนี้ แม่อนาคตของ โลกจะเลวร้ายเต็ม ไปด้วยดินเสีย น้ำ เสีย อากาศเสีย มลพิษเต็ม ไปทั้ง โลก แม้แต่อาหารการกินก็ ไม่มี เมื่อนั้นแหละ สัตว์จำพวกแมลงจะเหลืออยู่ เป็นกลุ่มสุดท้าย และในบรรดาแมลง เป็นแสนชนิด ใ้อแมลงสาบจะอยู่รอด ได้ดีที่สุด "

"น่า จะจริงนะพ่อ อาบน้ำเถอะเตี้ยว ได้ทานข้าว " หล่อนลุกขึ้นหยิบ เสื้อของเขา ไปใส่ในเครื่องซักผ้า ส่วนสามีเดิน เข้าห้อง พ่อเขาเปิดประตูตู้เสื้อ ผ้าออก เขาดึงกับคอกใจ

"แม่ ๆ เร็ว ๆ เอายามาฉีกเร็ว แมลงสาบมันมาซ่อนอยู่ในตู้ เต็ม ไปหมด "

46. แนวคิดสำคัญของเรื่องนี้คือข้อใด
- ภรรยาคือข้างเท้าหลัง
 - แมลงสาบเป็นสัตว์อันตราย
 - ยาเท่านั้นที่ฆ่าแมลงสาบได้
 - ยาทุกชนิดมีทั้งคุณ และ โทษ
47. น้ำเสียงของผู้เขียนในเรื่องนี้คือข้อใด
- ยั่วแหย่
 - หยิ่งยะโส
 - ง่าม ๆ ทื่อ ๆ
 - ประชดประชัน
48. ครอบครัวนี้สามีน่าจะประกอบอาชีพอะไร
- แพทย์
 - นักธุรกิจ
 - นักการเมือง
 - นักหนังสือพิมพ์
49. การกระทำของสามีในเรื่องนี้ตรงกับสำนวนข้อใด
- เอาข้างเข้ากู
 - ตักน้ำรดหัวคอ
 - ว่าแต่เขาอิเหนาเป็นเอง
 - ทุงข้าวประชิดหมาบึงปลาประชิดแมว
50. การปฏิบัติตนของภรรยาต่อสามีในเรื่องนี้ตรงกับข้อใด
- หวานอมขมกลืน
 - กลัวเหมือนหนูกลิ้วแมว
 - เรียบร้อยเหมือนผ้าหีบไว้
 - น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาทาย

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

1.	ค	26.	ก
2.	ง	27.	ข
3.	ค	28.	ก
4.	ก	29.	ค
5.	ก	30.	ค
6.	ข	31.	ก
7.	ข	32.	ง
8.	ง	33.	ค
9.	ข	34.	ก
10.	ข	35.	ค
11.	ง	36.	ง
12.	ง	37.	ก
13.	ข	38.	ง
14.	ง	39.	ค
15.	ง	40.	ง
16.	ค	41.	ข
17.	ค	42.	ก
18.	ข	43.	ข
19.	ก	44.	ง
20.	ข	45.	ง
21.	ง	46.	ง
22.	ง	47.	ง
23.	ง	48.	ข
24.	ค	49.	ค
25.	ค	50.	ง

ภาคผนวก ค

คำชี้แจงการใช้แผนการสอน

แผนการสอน กลุ่มทดลอง จำนวน 10 แผน

คำชี้แจงการใช้แผนการสอน

แผนการสอนทั้ง 2 ชุด เป็นแผนการสอนที่ใช้สอนในจุดประสงค์ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ประกอบด้วยจุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง เนื้อหา กิจกรรมการ-เรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล

กิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่เน้นกระบวนการ ซึ่งหมายถึง มุ่งสอนเพื่อเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียน ได้ลองปฏิบัติ และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2533

เนื้อหาประกอบด้วยเนื้อเรื่อง ในหนังสือเรียน ท 606 ของ กรมวิชาการ และใบความรู้เกี่ยวกับหลักการ วิธีการ ขั้นตอน ข้อปฏิบัติ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แผนการสอนกลุ่มทดลอง เป็นแผนการสอนที่ใช้บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์และข้อคำถาม เป็นแบบฝึกพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพิ่มเติม

แผนการสอนกลุ่มควบคุม เป็นแผนการสอนที่คล้ายคลึงกับกลุ่มทดลอง แต่ไม่มีบทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ จึงเป็นแผนการสอนที่ใช้สอนแบบปกติ ตามแนวคู่มือครูวิชาภาษาไทย ของกรมวิชาการ

คาบที่ 1 ใช้ทดสอบก่อนเรียน คาบที่ 12 ใช้ทดสอบหลังเรียน คาบที่ 3,4 ใช้แผนการสอนที่ 1,2 เหมือนกันทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตั้งแต่แผนการสอนที่ 3-10 มุ่งสอนฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนั้น จึงระบุเฉพาะจุดประสงค์ปลายทางเพียงอย่างเดียว

แผนการสอนครั้งที่ 1

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกหลักการ และข้อปฏิบัติในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกหลักการอ่านจับใจความและข้อปฏิบัติในการอ่านในใจ ได้
2. บอกลำดับขั้นของการอ่าน ได้
3. บอกความหมายและข้อปฏิบัติในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้
4. บอกขั้นตอนวิธีหาแนวคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

1. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับการอ่านหนังสือในชีวิตประจำวัน ว่านักเรียนมีวิธีการอ่านอย่างไร จึงจะ ได้ใจความสำคัญ (5 นาที)
2. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียง เรื่อง หลักการอ่านจับใจความสำคัญ และข้อปฏิบัติในการอ่านในใจ (3 นาที)
3. นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ลำดับขั้นของการอ่าน (3 นาที)

4. ครูซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับฟังจากแถบบันทึกและเรื่องที่อ่านเป็นการทบทวนอีกครั้ง
(5 นาที)
5. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จบแล้วครูอธิบายเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติม
(10 นาที)
6. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ข้อปฏิบัติในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ขั้นตอนวิธีหาแนวคิด, การหาจุดประสงค์ของผู้เขียน
(8 นาที)
7. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างแนวคิด และจุดประสงค์ของผู้เขียนจากนิทาน นวนิยาย เรื่องสั้นหรือบทกวี ที่นักเรียนเคยเรียนมา
(10 นาที)
8. ครูซักถามนักเรียนให้ช่วยกันตอบเรื่องราวที่ได้ฟังจากแถบบันทึกเสียง และที่อ่านจากใบความรู้ครูสรุปเรื่องราวทั้งหมดอีกครั้ง
(6 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียง เรื่อง หลักการอ่านจับใจความ, ข้อควรปฏิบัติในการอ่านในใจ, และ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. ใบความรู้ เรื่อง ลำดับขั้นของการอ่าน, ข้อปฏิบัติของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ขั้นตอนวิธีหาแนวคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน

การวัดผลประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและการปฏิบัติขณะอ่านในใจ

หลักการอ่านจับใจความ

1. ควรรู้จักมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งว่า ต้องการอะไร จากเรื่องที่อ่าน
2. อ่านข้อความให้จบอย่างคร่าว ๆ เพื่อรู้ว่าเรื่องที่อ่านเป็น เรื่องเกี่ยวกับอะไร
3. อ่านโดยละเอียดให้ตลอดเรื่อง เพื่อทำความเข้าใจกับ เนื้อเรื่องและความเกี่ยวโยงของความคิดต่าง ๆ
4. พยายามตั้งคำถามในใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่อง เกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร ในการเสนอเรื่องนี้
5. ควรฝึกอ่านจับใจความอยู่เสมอ ๆ จะช่วยให้อ่านหนังสือ ได้เร็วและจับใจความได้ดี

ข้อควรปฏิบัติในการอ่านในใจ

1. ไม่เอียงคอ หรีดตา หรือส่ายหน้าตามบรรทัด
2. กวาดสายตาเปลี่ยนบรรทัด ได้เร็ว และไม่อ่านข้อความย้อนกลับบ่อย ๆ
3. ไม่เปล่งเสียงหรือทำปากขมุบขมิบ
4. ไม่ใช้นิ้วชี้ตามตัวอักษร
5. มีสมาธิในการอ่าน

ลำดับขั้นของการอ่าน

1. รู้-จำ ความหมายของคำ ประโยค ข้อความ เนื้อเรื่อง
บอกเหตุการณ์ได้ถูกต้อง
2. เข้าใจ บอกลำดับเหตุการณ์ได้ ย่อเรื่องได้ เล่าเรื่อง
ด้วยคำพูดของตนเองได้
3. ประยุกต์ นำเหตุการณ์หรือประ โยชน์ที่ได้จากการอ่านไป
แก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันได้
4. วิเคราะห์ แยกมโนทัศน์ย่อย บอกความเกี่ยวข้องหรือไม่
เกี่ยวข้องระหว่างมโนทัศน์ย่อยได้ บอกคุณลักษณะพิเศษ
ที่ได้จากการอ่านเรื่อง มีจินตนาการจากเรื่องที่อ่าน
5. สังเคราะห์ นำเรื่องที่อ่านไปสร้างสถานการณ์ใหม่
นำเรื่องที่อ่านไปเปรียบเทียบกับสถานการณ์อื่น ๆ หรือ
เปรียบเทียบกับคติ สุภาษิต หรืออุดมการณ์ที่เกี่ยวข้อง
6. ประเมินค่า พิจารณาข้อเท็จจริง หรือข้อคิดเห็น
ว่าเรื่องนี้เป็น ไป ได้หรือไม่ และคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง

ระดับขั้นที่ 1-3 เป็นขั้นพื้นฐานของขั้นที่ 4-6 ซึ่งนักเรียนควรจะฝึกฝนให้
อยู่ในระดับขั้นที่ 4-6

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างวิจารณ์ญาณ คือ การอ่านที่ต้อง ใช้ความคิด ไตร่ตรอง ไตร่ตรวน พิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน ทั้งด้านความถูกต้องของภาษา ความต่อเนื่องของประโยค ความต่อเนื่องของความหมาย คุณความสัมพันธ์ของ หลักการและตัวอย่าง จับใจความสำคัญ จุดประสงค์ของผู้เขียน ที่ความคำ ข้อความ สัญลักษณ์ แนวคิด คัดลีนข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และ ประเมินทรศนะ น้ำเสียงของผู้เขียนได้

ข้อปฏิบัติในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

1. ทราบผู้เขียน จะต้องรู้ว่าเรื่องที่อ่านนั้นใครเขียน
2. ทราบความมุ่งหมายในการเขียน จะต้องเขาได้ว่าผู้เขียนเขียนเพื่อจุดประสงค์ใด เพื่อชูง เพื่อให้เกิดผลฝ่ายตรงข้าม หรือเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง
3. ทราบความคิดเห็นของผู้เขียน จะต้องประเมินได้ว่า ความคิดเห็นที่แสดง ไว้ นั้นเป็น ไปอย่างมีเหตุผลหรือไม่
4. ทราบข้อมูลที่ใช้อ้างอิง จะต้องทราบว่เรื่องราว นั้น ๆ มีข้อมูลที่เป็นหลักฐานยืนยันจนเป็นที่ เชื่อถือ ได้หรือไม่
5. ทราบเรื่องราวที่อ่านนั้น ว่าเป็นโฆษณาชวนเชื่อหรือไม่
6. ทราบวิธีการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ หลังจากทีอ่านเรื่องราว นั้น
7. มีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้น ๆ ว่าดี ไม่ดี ถูกต้องหรือไม่เพียงใด ควรปรับปรุงแก้ไขเพียงใดหรือไม่

ขั้นตอนวิธีหาแนวคิดจากเรื่องที่อ่าน

1. หาความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านให้แจ่มแจ้ง
2. สรุปประเด็นสำคัญให้ได้ว่า ความคิดหลักคืออะไร
3. พยายามคิดต่อไปอีกว่า การที่ผู้เขียนมีความคิดเช่นนั้น ผู้เขียนมีพื้นฐานของความเชื่อ หรือมีเหตุผลอย่างไรที่คิดเช่นนั้น
4. เราเองคิดอย่างไรจากการที่ได้อ่าน เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับความคิดนั้น และเรามีเหตุผลอย่างไรที่คิดเช่นนั้น
5. จากการวิเคราะห์ความคิดนี้เอง เราก็สามารถสรุปเป็นข้อคิดได้และข้อคิดที่สรุปได้ด้วยตนเอง เราสามารถจะนำไปใช้ได้อย่างแท้จริง

การหาจุดประสงค์ของผู้เขียน

การหาจุดประสงค์หรือเจตนา ของผู้เขียน จำเป็นจะต้องวิเคราะห์ หรือตีความ ให้ถูกต้อง ซึ่งในงานเขียนทุกประเภทจะแสดงไว้ 2 กรณี คือ

1. แสดงไว้ชัดเจน คือ ใช้คำตรงไปตรงมา อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที
2. ซ่อนเร้นไว้ คือ ไม่บอกตรง ๆ กล่าวถึงเรื่องหนึ่ง แต่อาจ

หมายถึงอีกเรื่องหนึ่งก็ได้

ตัวอย่าง

อย่าเอื้อมเด็ดดอกฟ้า	มาดนมอม
สูงสูดมือมักคร่อม	อก ไซ้
เด็ดแต่ดอกพยอม	ยามชาก ชมนา
สูงก็สอยด้วยไม้	อาจเอื้อมเอาถึง
	(โคลง โลกนิติ)

ถอดความ - ไม่ควร ไปเอื้อมเด็ดดอกฟ้า ซึ่งเป็นดอกไม้ที่อยู่สูงเกิน ไปมา เขยชม เพราะอาจต้องตรมคร่อมใจด้วยความผิดหวัง แต่ควรเลือกเด็ดเอาดอกพยอม ที่อยู่ต่ำ ๆ มาเขยชมในยามชากแคลนจะดีกว่า ถ้าอยู่สูง ไปหน่อย ก็อาจเอาไม้ สอยลงมาได้ ไม่ยากนัก

ตีความ - ผู้เขียนมีเจตนามุ่งเตือนใจ เตือนสติให้รู้จักประมาณคนในการเลือกคู่ครอง ไม่ให้สูงจนเกินไป เกินฐานะของตัวเอง เพราะถ้าผิดพลาดหลังไป ตนเอง นั้นแหละจะเป็นฝ่ายรับความผิดหวัง และหนทุกข์ ควรจะเลือกคนที่คู่ควรเสมอกัน จะดีกว่า ถึงจะมีอุปสรรคขัดขวางบ้างก็อาจหาวิธีแก้ไขปัญหา ไม่ยาก และจะ ประสบความสำเร็จ ในที่สุด

แผนการสอนครั้งที่ 2

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

นักเรียนสามารถบอกวิธีการต่าง ๆ ของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้

จุดประสงค์นำทาง

1. บอกวิธีการอ่านตีความได้
2. บอกวิธีการหาความสัมพันธ์ของข้อความจากสารที่อ่านได้
3. บอกวิธีการหาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากสารที่อ่านได้
4. บอกวิธีการประเมินทัศนคติและน้ำเสียงของผู้เขียนได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเรื่อง "ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการตีความ"
(5 นาที)
2. นักเรียนช่วยกันวิจารณ์เรื่องราวที่ได้จากการฟัง
ครูจุดเหตุผลที่นักเรียนเสนอไว้บนกระดานดำ
(5 นาที)
3. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องวิธีการหาความสัมพันธ์ของข้อความ
การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น, การประเมินค่าทัศนคติและ
น้ำเสียงของผู้เขียน
(20 นาที)

4. นักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการและข้อปฏิบัติที่ได้จากการฟังและการอ่าน
(15 นาที)
5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการอ่าน วิธีปฏิบัติ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียง เรื่อง ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านตีความ
2. ใบความรู้ เรื่อง วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อความ, การแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น, การประเมินทรรศนะและน้ำเสียงของผู้เขียน

การวัดผลประเมินผล

สังเกตจากการช่วยกันวิจารณ์ เรื่องที่ได้จากการฟังและจากการอ่าน

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการตีความ

1. อ่านเรื่องที่จะตีความนั้นให้ละเอียด แล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้
 2. ขณะที่อ่าน ต้องพยายามคิดหาเหตุผล และใคร่ครวญอย่างรอบคอบนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่าข้อความหรือเรื่องนั้น ๆ มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งใด
 3. พยายามทำความเข้าใจกับถ้อยคำที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ และจะต้องไปตรวจดู บริบท คำว่า บริบทหรือสิ่งแวดล้อมนั้น ได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร
 4. ต้องระลึกไว้เสมอว่า การตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์การถอดคำประพันธ์หมายถึง การเก็บความหมายของบทประพันธ์คอนั้น ๆ มาเรียบเรียงเป็นร้อยแก้วให้ครบทั้งคำทั้งข้อความ แต่การตีความนั้น เป็นการจับเอาแต่ใจความสำคัญคงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิมไม่ได้ ถ้าข้อความนั้นเป็นสรรพนามจะต้องเปลี่ยนสรรพนามเป็นบุรุษที่ 3 ทันที
 5. การเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้มาจากการตีความนั้น จะต้องให้มีความหมายชัดเจน
 6. ต้องไม่ลืมว่า การตีความนั้น ไม่ว่าจะเป็นการตีความเกี่ยวกับเนื้อหาหรือเกี่ยวกับน้ำเสียงก็ตาม ทั้งสองอย่างนี้เป็นตีความตามความรู้ และความคิดของเราเอง คนอื่นไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับความคิดของเราก็ได้ แต่เราอาจพิจารณากันที่การให้เหตุผลเป็นประการสำคัญ
- ตัวอย่าง เห็นช้างขี่ อย่าขี่ตามช้าง (สุภาษิต)
- ตีความค่านเนื้อหา ได้ความว่า "จะทำอะไรก็ควรดูฐานะของคนเสียก่อนไม่ควรเอาอย่างคนอื่นที่เขามีฐานะดีกว่าเรา"
- ตีความค่านน้ำเสียง ได้ความว่า "ให้เป็นผู้รู้จักประมาณตน"

วิธีการหาความสัมพันธ์ของข้อความ

การหาความสัมพันธ์ของข้อความมีวิธีพิจารณาดังนี้

1. ข้อความที่คล้ายคลึงกัน

อุปมา คือ การเอาสองสิ่งมาเทียบกัน เช่น

- * บุคคลผู้ยิ่งใหญ่ก็เหมือนกับขุนเขา

อุปลักษณ์ คือ การนำไปเทียบในลักษณะของภาพพจน์ เช่น

- * เราไม่อาจเพาะครุฑจากวิทยาลัยครูที่ไร้คุณภาพ
(เพาะ - ใช้กับการเพาะต้นไม้ แต่拿來ใช้กับครู)

คำพังเพย เช่น ราไม่ตีโทษบีโทษกลอง

2. ข้อความที่แตกต่างกัน มักใช้คำตรงข้าม เช่น

- * ลูกคือบิดาของผู้ใหญ่
- * หนังสือบางเล่มก็ควรเพียงซิม บางเล่มก็ควรกลืน
มืออยู่ไม่กี่เล่ม ที่ควรเคี้ยวและย่อย

3. ข้อความที่สัมพันธ์กัน เช่น

- * ปากกามีอิทธิพลว่าคาบ
- * พระจันทร์ลอยเส้าอยู่บนฟ้า
- * นักเขียนที่จะได้รับความสำเร็จคือ เขียน เขียน เขียน
- * วึ่งนักมักล้ม ก้มทักมักชอน

ข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ในการเขียนข้อความทั่วไป ผู้เขียนมักแสดงข้อเท็จจริง และเสนอข้อคิดเห็นควบคู่กันไป ข้อเท็จจริงคือ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือลักษณะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามที่เป็นจริง สามารถพิสูจน์ได้เสมอว่าเป็นจริงเพียงใด ส่วนข้อคิดเห็น เป็นความเห็นส่วนตัวของผู้เขียนซึ่ง ไม่อาจพิสูจน์ได้

ตัวอย่าง ข้อเท็จจริงและวิธีพิสูจน์

ข้อเท็จจริง	วิธีพิสูจน์
วันนี้อากาศร้อนกว่าเมื่อวาน	ดูรายงานอากาศของกรมอุตุนิยมวิทยา
น้ำประกอบด้วย ไฮโดรเจน	ใช้เครื่องทดลองแยกองค์ประกอบของน้ำและออกซิเจน
อุทก แปลว่า น้ำ	ค้นจากพจนานุกรม

ตัวอย่างเปรียบเทียบระหว่างข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น

ข้อเท็จจริง	ข้อคิดเห็น
กวาง เป็นนักเรียนที่มีความสูงที่สุดในชั้น	กวาง เป็นนักเรียนที่หล่อที่สุดในชั้น
วิชาภาษาไทย มีจำนวนหน่วยการเรียนรู้มากกว่าวิชาอื่น	วิชาภาษาไทยยากกว่าวิชาอื่น

ทรรศนะ

ทรรศนะ หรือ ทศนะ หมายถึง ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล ซึ่งถึงแม้จะแตกต่างหรือ ชัดแย้งกันก็นับว่ามีประโยชน์ เพราะจะเป็นแนวทางให้ผู้อื่น ได้มีโอกาสใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ เลือกวิถีทางแก้ปัญหา ได้หลายทางด้วยความสุขุม รอบคอบขึ้น

โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ

มีด้วยกัน 3 ส่วน คือ

1. ที่มา หมายถึง ต้นเหตุที่ทำให้เกิดการแสดงทรรศนะ
2. ข้อสนับสนุน หมายถึง เหตุผล ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริง หลักการ
3. ข้อสรุป อาจเป็นข้อเสนอแนะ ข้อวินิจฉัย ข้อเสนอพื้นฐาน

การประเมินค่าทรรศนะ

การประเมินดังนี้

1. ประโยชน์และลักษณะสร้างสรรค์ ทรรศนะที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งค่อนส่วนน้อยและส่วนใหญ่ และก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่
2. ความสมเหตุสมผล มีข้อสนับสนุนที่มีน้ำหนัก
3. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ คือแสดงแก่ผู้ใด โอกาสใด เพื่อจะประเมินได้ว่าเหมาะสมหรือไม่
4. การใช้ภาษา มีความแจ่มแจ้งชัดเจน ตรงตามจุดประสงค์ ที่ต้องการหรือไม่

น้ำเสียงของผู้เขียน

ความหมาย

คำว่า น้ำเสียง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Tone ในภาษาไทยมีใช้หลายคำ คือ ทางเสียง ท่าที อารมณ์ ความรู้สึก เจตนา

การพิจารณาน้ำเสียง

อ่านข้อความระหว่างบรรทัด คือ อ่านทุกคำ ทุกประโยค และทุกหน้า

วิธีแสดงน้ำเสียงในงานเขียน

วิภา กงกะนันทน์ ให้ความเห็นว่าผู้เขียนมีวิธีแสดงน้ำเสียงของงาน

4 วิธีคือ

1. น้ำเสียงประชด
2. น้ำเสียงถากถาง
3. น้ำเสียงรื่นเริง
4. น้ำเสียงเคร่งเครียด

ชลธิรา สัตยหาพัฒนา ได้แบ่งการแสดงน้ำเสียง ดังนี้

1. ท่าทีเคร่งขรึม จริงจัง เป็นการเป็นงาน
2. ท่าทีเรียบ ๆ ง่าย ๆ ชื่อ ๆ ครง ไปครงมา
3. ท่าทีอิสระ ไม่แยแสต่อผู้ใด
4. ท่าทีแข็งกร้าว ไม่ถนอมน้ำใจใคร
5. ท่าทีโอหัง หยิ่งยะโส อวดดี
6. ท่าทีเสียดสี ประชดประชัน แดกดัน

สรุปน้ำเสียง

1. ประชด 2. ถากถาง 3. รื่นเริง 4. เคร่งเครียด
5. เตือนสติ 6. ยั่วแหย่ 7. มีอารมณ์ขัน 8. เย้ยหยัน 9. แสดงชั้นเชิง

แผนการสอน ครั้งที่ 3

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา"
บทเพลง "เสียงสิ่งถึงบุญปลุก" และ "จากห่างนาสู่ท้องหอ"
แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนความรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนคู่วิเคราะห์ การขับร้องเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
(10 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลีลา ทานอง เนื้อหาและประโยชน์
ของเพลงกล่อมเด็กภาค ใต้ที่ได้จากการชมวิดิทัศน์
(5 นาที)
3. นักเรียนช่วยกันบอกหลักการข้อปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ
(5 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา"
แล้วช่วยกันตอบคำถามจากแผ่นใส ดังนี้
 - 4.1 ภาษามีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง
 - 4.2 ภาษาช่วยธำรงสังคมได้อย่างไร
 - 4.3 ภาษาที่มีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง
 (10 นาที)

5. นักเรียนอ่านบทเพลงฯ "เสียงสังข์ถึงบุญปลุก" และ "จากห่างนา
สู่ห้องหอ" แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาที่มีต่อ
ความเชื่อ ค่านิยม แนวคิด ที่ปรากฏในบทเพลง
(10 นาที)
6. นักเรียนทำแบบฝึก แล้วครูเฉลยคำตอบพร้อมอธิบายเพิ่มเติม
(10 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดิทัศน์เรื่อง "ขับร้องเพลงกล่อมเด็กภาคใต้"
2. บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษาค่อมมนุษย์"
3. บทเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ประยุกต์ เรื่อง "เสียงสังข์ถึงบุญปลุก"
"จากห่างนาสู่ห้องหอ"
4. แผ่นใส ข้อคำถาม
5. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน
2. ตรวจแบบฝึก

ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา

ภาษาเป็นสิ่งที่มียู่คู่กับมนุษย์มานานแล้ว นานจนไม่มีใครทราบว่าภาษาเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มนุษย์ตั้งแต่โบราณมาต่างก็พยายามค้นหาคำตอบเกี่ยวกับกำเนิดของภาษา มีตำนานและนิทานมากมายเล่าว่า มีผู้สร้างภาษาขึ้น นักคิด ได้คิดค้นทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับกำเนิดของภาษามานานนับเป็นศตวรรษ แต่เรื่องเกี่ยวกับกำเนิดของภาษาก็ยังเป็นความลับอยู่

มนุษย์มีความเชื่อเกี่ยวกับกำเนิดของภาษาแตกต่างกัน ศาสนาหลายศาสนามีเรื่องราวเล่าว่า พระเจ้าเป็นผู้สร้างภาษาขึ้น ในพระคัมภีร์ของคริสต์ศาสนากล่าวว่า พระเจ้าทรงให้อาถอมแก่อาดัมให้ตั้งชื่อสิ่งต่าง ๆ อาถอม ตั้งชื่อสิ่งใดว่าอะไร สิ่งนั้นก็มิชื่ออย่างนั้น ชาวอียิปต์เชื่อว่าผู้สร้างภาษาคือเทพ ชื่อ ธอท ชาวบาบิโลเนียนเชื่อว่า ผู้ให้กำเนิดภาษาเป็นเทพชื่อ นาบู ส่วนชาวฮินดูเชื่อว่าผู้ให้กำเนิดภาษาคือพระศรีสวตี มเหสีของพระพรหมซึ่งเป็นผู้สร้างโลก

ต่อมามีผู้เชื่อว่า ผู้สร้างภาษาคือมนุษย์ ไม่ใช่พระเจ้า แต่ก็ยังมีความเห็นแตกต่างกันว่ามนุษย์สร้างภาษาขึ้นได้อย่างไร บางคนเชื่อว่าภาษากำเนิดขึ้นได้ เพราะมนุษย์เลียนเสียงในธรรมชาติ บางคนเชื่อว่ากำเนิดขึ้นได้ เพราะมนุษย์เปล่งเสียงเมื่อเกิดความรู้สึกต่าง ๆ แต่บางคนก็เชื่อว่าภาษาเกิดขึ้น เพราะมนุษย์ส่งเสียงร้องเป็นจังหวะเมื่อทำงานร่วมกัน

ในปัจจุบัน นักภาษาศาสตร์จำนวนมากเชื่อว่า ภาษาเป็นสิ่งที่พัฒนาไปพร้อมกับมนุษย์ ไม่ใช่พระเจ้าทรงมอบให้ หรือมนุษย์คนหนึ่งคนใดสร้างขึ้น มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการเรียนภาษามาแต่กำเนิด เมื่อมีมนุษย์ ก็มีภาษา และภาษาเป็นสมบัติเฉพาะของมนุษย์ อย่างไรก็ตามก็ยังคงมีนักภาษาศาสตร์บางคนเชื่อว่าสัตว์ ก็สามารถจะเรียนภาษาได้เหมือนมนุษย์ แต่ไม่ว่าภาษาจะเป็นสมบัติเฉพาะของมนุษย์หรือไม่ และภาษามีกำเนิดมา

อย่างไร เราทุกคนก็คงต้องยอมรับว่าภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ และมีความใกล้ชิดกับมนุษย์อย่างยิ่ง

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับภาษา ๒ แห่งคือ

๑. ประโยชน์ของภาษาต่อมนุษย์
๒. อิทธิพลของภาษาต่อมนุษย์

ประโยชน์ของภาษาต่อมนุษย์

ภาษามีประโยชน์ต่อมนุษย์มากเกินที่จะพรรณนาได้ มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันเป็นสังคมมีความเจริญในด้านต่าง ๆ มีความรู้เกี่ยวกับโลก และชีวิตอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ก็ด้วยภาษา

ในที่นี้จะกล่าวถึงประโยชน์ของภาษาเพียง ๕ ประการ

๑. ภาษาช่วยธำรงสังคม
๒. ภาษาช่วยแสดงเอกลักษณ์ภาพของบุคคล
๓. ภาษาช่วยพัฒนามนุษย์
๔. ภาษาช่วยกำหนดอนาคต
๕. ภาษาช่วยให้ขึ้นบาน

อิทธิพลของภาษาต่อมนุษย์

มนุษย์ เป็นผู้ใช้ภาษา แต่มนุษย์ก็มักจะตกอยู่ใต้อิทธิพลของภาษา
ทั้งนี้ เพราะมนุษย์ ไม่ได้คำนึงว่าภาษา เป็นเพียงสัญลักษณ์ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ
เท่านั้น

ตั้งแต่ โบราณมาจนถึงปัจจุบันมนุษย์จำนวน ไม่น้อย เชื่อว่ามีคำศักดิ์
สิทธิ์ ซึ่งสามารถจะคลั้นแคลสิ่งต่าง ๆ ในตำนาน นิทาน นิยายหลายเรื่อง
มีการเล่าถึงผู้ที่กล่าวคำเพียงไม่กี่คำก็ทำให้ประตูฟ้าเปิดได้ หรือหายตัวได้
หรือ ได้ทรัพย์สินสมบัติข้าวของมากมาย

ในปัจจุบัน บุคคลบางคนก็ยังท่องมนคาถาด้วยเชื่อว่าจะทำให้
รอดพ้นจากอุบัติเหตุร้าย โรคภัยไข้เจ็บ ไข้ ภัย มีโชค มีความเจริญ บุคคล
บางคนนิยมพูดคำบางคำวันละหลาย ๆ ทนเพื่อให้เกิดมงคลและไม่ยอมพูด
คำบางคำ เพราะเกรงว่าจะทำให้เกิดอัปมงคล

สิ่งบางสิ่งมีชื่อห้องหรือใกล้ เคียงกับชื่อสิ่งที่มีค่า มีมงคลมนุษย์ก็
พลอยถือว่าสิ่งนั้นมีค่า มีมงคลไปด้วย เช่น ใบเงิน ใบทอง ดอกรัก ดอก
บานไม่รู้โรย นิยมใช้ในงานพิธีโดยเฉพาะ พิธีแต่งงาน เพราะชื่อห้องกับ
เงิน ทอง ความรัก ความไม่รู้โรย ซึ่งเป็นสิ่งที่ใคร ๆ บรรารณา ต้นขนุน
ต้นมะยม นิยมปลูกกันตามบ้านเพราะเชื่อว่า ผู้ปลูกจะมีคนอุทิศและนิยม
ห้องกับชื่อต้นไม้ แต่ต้นพุทรา ค้อนล้มหม ไม่นิยมปลูกเพราะเกรงว่า ผู้ปลูก
จะต้อง ซา และระทมดังชื่อต้นไม้เช่นกัน

ความเชื่อเหล่านี้เกิดขึ้นได้ก็ เพราะ ไม่มีการแบ่งแยกระหว่างคำ
กับสิ่งที่คำนั้นแทน ใบเงิน และเงินเป็นคนละสิ่ง แม้จะมีชื่อคล้ายกันทานอง
เดียวกับที่ต้นล้มหม และความระทม เป็นคนละสิ่งแม้คำที่ใช้ เรียกจะมีเสียง
คล้ายกัน

คำที่ใช้เรียกสิ่งต่าง ๆ นั้น มนุษย์ถือว่ามีความสำคัญไม่เพียงแต่ว่ามนุษย์จะชื่นชมหรือรังเกียจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะมีชื่อคล้ายคลึงกับสิ่งที่คนนิยมหรือรังเกียจ ชื่อบางชื่อก็แฝงความหมายแสดงคุณสมบัติของสิ่งที่ถูกเรียก สิ่งเดียวกัน นั้นเอง เมื่อเรียกชื่อต่างกันไป ชื่อหนึ่งอาจแสดงคุณสมบัติอันไม่เป็นที่ชอบใจ ตัวอย่าง เช่น

ผู้ที่ทำงานรับจ้างตามบ้านบางคน ไม่ชอบให้ เรียกว่า คนใช้ แต่พอใจให้ เรียกว่า ลูกจ้าง เพราะถือ ได้ว่าลูกจ้าง เป็นแค่ เพียงผู้รับจ้าง ไม่ใช่ผู้รับใช้

ผู้ที่ทำงานใช้แรงกายแลกเงินตราบางคน ไม่ชอบให้ เรียกว่า กรรมกร แต่พอใจให้ เรียกว่า ผู้ใช้แรงงาน เพราะคำว่า กรรมกร ชาวไร่รู้สึกว่าเป็นชนชั้นต่ำค้ำอช

ผู้ที่อยู่ในประเทศที่ยัง ไม่เจริญรุดหน้าบางคน ไม่ชอบให้ เรียกประเทศของตนว่าประเทศด้อยพัฒนา แต่พอใจให้ เรียกว่าประเทศกำลังพัฒนาซึ่งฟังดีกว่าเป็นอันมาก

ผู้ที่อยู่ในติกแถว เนื้อที่จำกัดบางแห่งชอบให้ เรียกตึกที่ตนอยู่ว่า ทาวน์เฮาส์ ไม่ให้ เรียกว่า ตึกแถว เพราะถือว่าทาวน์เฮาส์มีการตกแต่งทันสมัยและหรูหรากว่าตึกแถว

อันที่จริงแล้วชื่อก็คือชื่อ แต่มนุษย์ก็ตกอยู่ใต้อิทธิพลของชื่อต่าง ๆ ชื่อ แต่ละชื่อชวนให้นึกว่าสิ่งที่มีชื่อ เช่นนั้นมีคุณสมบัติอย่างนั้น ๆ มนุษย์ชวนชวายให้ ได้ชื่อที่ตนต้องการ เพื่อว่าคนอื่นจะได้คิดว่า คนหรือของของตนมีคุณสมบัติ ดังที่คิดกันว่า สิ่งที่มีชื่อเช่นนั้นจะต้องมี ซึ่งที่จริงแล้วสิ่งที่มีชื่ออย่างเดียวกันอาจมิ ได้มีคุณสมบัติเหมือนกันเสมอไป

จะเห็นได้ว่าภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์ ถ้ามนุษย์รู้จัก ใช้ภาษา ก็จะให้ประโยชน์แก่ถ้ามนุษย์ ไม่ได้คำนึงว่าภาษา เป็นแค่ เพียงสัญลักษณ์ ภาษา ก็จะมีอิทธิพลเหนือมนุษย์ทำให้มนุษย์หลงผิด ไป ได้

คำถามจากเรื่อง ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา

1. ข้อใด มิใช่ ภาษาเพื่อนาคค

- ก. คำวิจารณ์
- ข. คำมันส์ญา
- ค. คำพิพากษา
- ง. คำพยากรณ์

2. "ไปไหนมาสามวาสองศอก" เป็นสำนวนที่แสดงเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การเดินทาง
- ข. การแสดงความยินดี
- ค. การหักทนายบราศรัย
- ง. การต้อนรับผู้มาเยือน

3. เมื่อมีผู้หักทนายว่า "จะลงเรือด่วนหรือ"

ข้อใดควรจะเป็นคำตอบเพื่อเป็นการสมานไมตรี

- ก. ยิ้มแทนการโต้ตอบ
- ข. ก็เห็นอยู่แล้ว จะถามทำไม
- ค. อยู่ที่ท่าเรือจะให้ขึ้นรถหรือไง
- ง. ก็ไม่มีรถยนต์ส่วนตัวเหมือนเธอ

4. "เมื่อสิ้นอำนาจวาสนา ความผิดที่เคยทำไว้ก็ปรากฏ"

ข้อความนี้ตรงกับสำนวนใด

- ก. น้ำลดตอผุด
- ข. ผักชีโรยหน้า
- ค. ช้างตายทั้งตัวเอาใบัวมาปิด
- ง. ขามบุญมากากาไ้กลายเป็นหงส์

เสียงสั่งถึงบุญปลูก

บุญปลูกเหอ
 พักวีบ้อนข้าว
 พ่อแม่ค้องทำงาน
 หวังให้ลูก ได้มีสุข

ใครจะรักลูก เหมือนแม่เล่า
 ให้เจ้าได้ เป็นสุข
 กล้ากร้านหนทุกซึ
 พ่อแม่นั้นทุกซึมาแต่ เด็กเด็ก

ผนคกเหอ
 บลาช้อนตัวเล็ก
 น้ำฝนลงมา
 เข้ามาตีแปลง

คกมา เส็ก เส็ก
 เข้ามาตีแปลง
 ผุงบลามีแรง
 ตัวแดงคั่งข้อมครึ่ง
 (ของเก่า)

หังก่อนเหอ
 เมื่อได้คือย่าลิมหลัง
 น้ำเหงื่อเจื่อน้ำแรง
 ออย่าเป็นวีวลิมดินนะบุญปลูก

พ่อจะสอนแม่จะสั่ง
 คิดถึงมั่งพ่อบุญปลูก
 เป็นข้าวแกง ได้บ้อนลูก
 เพื่อนบ้านของลูกยัง เสคสา

พอผนเหอคก
 อีเขียคมันถอนกกล้า
 หอยข้าวหอยโข่ง
 บุนาแม่ช่วยค้ำ

ให้คิดถึงคางคกที่ไถนา
 บุนามาช่วยค้ำ
 ยืนโคง โคงวันยันค้ำ
 ค้ำส่งนมลูก .

เสคสา = ลาบากมาก

จากห่างนาสู่ห้องหอ

งูสายพานเหอ
ไฉ่เต๋าหัวหงอก
แลเหอแลคู้
อวคตัวอี่เลี้ยงเมียสาว

น้องสาวเหอ
ไปกรุงโคนหลอก
ผิวเคยคลุกโคลนคม
เพื่อนบ้านเล่าลือว่า "บ้ำลวย"

หอสิ้นความสาว
รับแขกเคลียคลอ
สาวต้องขึ้นชม
เสียชื่อครอบครัว

นิจจาสาวเอ๊ย
คากฝนคากฟ้า
จากพ่อจากแม่
กลับต้องค้าโลกีย์

ยานขึ้นแม่คอก
อวคตัวอี่เลี้ยงเมียสาว
ไฉ่เต๋าหัวงูมันทาบ่าว
เต๋าแล้วไม่คิด...หงอก
(ของเก่า)

น้องสาวบ้านนอก
เพื่อนบ้านมันบอกว่าร่ารวย
ไปอบบ่มแสงไฟเสียจนสวย
ได้พั้วรวยคนเต๋าคราวพ่อ

ย้ายเข้าห้องหอ
สาวต้องขายตัว
สังคมนินทาว่าชั่ว
มีพั้วทั้งพารา

ก่อนเคยทานา
กลับค้าโลกีย์
หวังแค่หาเงินปลคหนี้
คลุกขีวอยู่ในเมืองกาม

อี่ = จะ

บ้ำลวย = เหนือการแต่งตัวให้สวย

แค่ = เพียง

คำถาม บทเพลง เสียงสั่งถึงบุญปลุก

1. บทเพลงนี้ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. เพื่อเอ่ยอ้างบุญคุณของพ่อแม่
- ข. ต้องการสะท้อนให้เห็นชีวิตชาวนา
- ค. ต้องการสั่งสอนลูกอย่าให้เป็นคนลืมหืมตา
- ง. เพื่อให้เห็นสภาพท้องทุ่งที่ยังคงมีปลาชุกชุม

2. ผู้เขียนใช้สัญลักษณ์ของสัตว์แทนสิ่งใด

- ก. การปลุกข้าว
- ข. การให้นมลูก
- ค. ความเป็นอยู่ของชาวนา
- ง. ชีวิตของสัตว์ในท้องนายามหน้าฝน

3. "อย่าเป็นวัวลืมหืมตา" หมายถึงข้อใด

- ก. อย่าหลงตัวเอง
- ข. อย่าเป็นคนลืมหืมตา
- ค. อย่าเป็นคนลืมหืมตา
- ง. อย่าลืมหืมตาเนคของคน

4. ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริง

- ก. หวังให้ลูก ได้มีสุข
- ข. เมื่อได้คืออย่าลืมหืมตา
- ค. ให้คิดถึงคางคกที่ไถนา
- ง. ปลาช่อนตัวเล็กเข้ามาตีแปลง

คำถาม บทเพลงจากทางนาสู่ท้องหอ

1. สาเหตุของเรื่องราวในบทเพลงนี้มาจากสิ่งใด
 - ก. การเลือกสามีแก่
 - ข. การหางานทำของสาวบ้านนอก
 - ค. การเลือกงานที่สบายคือขายตัว
 - ง. การหนีให้พ้นจากการเป็นชาวนา

2. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดในการเขียนบทเพลงนี้
 - ก. คุถูกสาวชานาที่ไปขายตัว
 - ข. เสียชีวิตคนแก่ที่ต้องการมีเมียสาว
 - ค. ชี้ให้เห็นว่าสังคมนี้ยังมีการค้าประเวณี
 - ง. เคียดใจสาวบ้านนอกที่ไปหางานทำในเมืองกรุง

3. สาวที่เขาถือว่าเป็นชิว ในบทเพลงนี้ ยังมีคุณธรรมตามข้อใด
 - ก. ความยากจนบังคับให้ขายตัว
 - ข. ขอมขายตัวเพื่อหาเงินปลดหนี้
 - ค. รู้จักเลือกสามีโดยไม่รังเกียจคนแก่
 - ง. ความเป็นมนุษย์ที่รู้จักละอายต่อบาป

4. บทเพลงนี้สะท้อนให้เห็นค่านิยมในเรื่องใด
 - ก. การคลุมถุงชน
 - ข. สาวชานาชอบการขายตัว
 - ค. คนในสังคมไม่มีความจริงใจต่อกัน
 - ง. การหลั่งไหลเข้าไปหางานทำในเมืองกรุง

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 3

บทอ่าน "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษา"

1. ค
2. ค
3. ก
4. ก

บทเพลง "เสียงสั่งถึงบุญปลุก"

1. ค
2. ค
3. ง
4. ง

บทเพลง "จากห้างนาสู่ท้องนา"

1. ง
2. ง
3. ข
4. ง

แผนการสอน ครั้งที่ 4

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"
 บทเพลง "นกเขี้ยว" และ "กางซิง"
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์คุณภาพได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนภาษา)

1. แจกหนังสือ "ภาพอธิบายสุภาษิตไทย ของ สุมล พันนาค"
 ให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม เพื่อศึกษาภาพการ์ตูนอธิบายสุภาษิต
 (10 นาที)
2. ครูอธิบายเกี่ยวกับ ส่วนวน คำพังเพย สุภาษิต
 และการเปรียบเทียบ การใช้สัญลักษณ์
 (5 นาที)
3. นักเรียนอ่าน บทอ่านเรื่อง "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"
 (8 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทเพลงฯ "นกเขี้ยว" และ "กางซิง" แล้วให้
 นักเรียนช่วยกันหาสัญลักษณ์ ส่วนวนโวหาร ที่มีอยู่ในบทเพลงแล้ว
 ทำแบบฝึก
 (12 นาที)
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากแผ่นใส แล้วนำเสนอ
 หน้าชั้น ดังนี้

- 5.1 ในการสื่อสารทั่วไป นักเรียนสังเกตว่ามีการใช้เสียงสัมผัส
ในกรณีใดบ้าง ยกมากลุ่มละ 2 กรณี พร้อมด้วยตัวอย่าง
- 5.2 ภาษาในร้อยกรอง มีลักษณะเด่นอะไรบ้าง ที่ทำให้เกิด
ความงาม อธิบาย โดยสังเขป และยกตัวอย่างประกอบ
(10 นาที)
6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปคำตอบจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือภาพอธิบายสุภาษิตไทย ของ สุมล พันนาค
2. บทอ่านเรื่อง "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"
3. บทเพลงๆ "นกเขี้ยว", "กางเขิง"
4. แผ่นใส ข้อคำถาม
5. หนังสือเรียน ท 606

การประเมินผล

1. สังเกตการรายงานของตัวแทนกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบแฟ้มทัศน

การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย

การเปรียบเทียบนี้ ทำได้ ๒ วิธี คือ

วิธีที่ ๑ เปรียบสิ่งหนึ่งว่าเหมือนอีสิ่งหนึ่ง ในการเปรียบเทียบนี้ จะมีคำแสดงความหมายอย่างเดียวกับคำว่า " เหมือน " ปรากฏอยู่ด้วย ได้แก่คำเปรียบเหมือน เสมือน คู่ ประคู่ เปรียบคู่ คึง คู่คึง ปูน เพียง ราว คึงตัวอย่าง

กวีเปรียบพระยศของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ว่าเสมือนดวงเดือนที่ลอยเด่นอยู่ในฟากฟ้า แสงเดือนเป็นแสงสีเหลืองนวล มองดูเย็นตา เย็นใจจึงเป็นที่พึงของประชาชน ทำให้เกิดความรักเย็นเป็นสุข คึงคำประพันธ์ที่ว่า

เสร็จเสวยศวรรยเสศอ้าง	ไอศูรย์ สรวงกา
เย็นพระยศบุณเดือน	เด่นฟ้า
เกษมสุขส่องสมบุรณ์	บานทวีป
สว่างทุกข์ทุกข์เรศหล้า	แหล่งล้วนสรรเสริญ

การเปรียบเทียบพระคุณของบุพการี กับความกว้างใหญ่ไพศาลของพื้นดินและพื้นนภากาศนี้ ในประชุมโคลงโลกนิติ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้กล่าวไว้ในทานองเดียวกัน คือ

คุณแม่หนาหนักเพียง	พสุธา
คุณบิดรคจจา	กาศกว้าง
คุณพี่ห่างศิขรา	เมรุมาศ
คุณพระอาจารย์อ้าง	อาจสู้สาคร

ขอให้นักเรียนสังเกตการเปรียบเทียบอีกตัวอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

ความรู้ประจวบ- ไม่ควรถูกหักล้าง	ริจะมา ณ ทิศทาง กลก่อกทานบกัณ
------------------------------------	----------------------------------

ในฉันทบทนี้ เปรียบความรู้เหมือนกระแสน้ำ และเปรียบเทียบ
สะกัตกั้นความรู้เหมือน การก่อกทานบกัณน้ำ

ในวรรณกรรมร้อยแก้วก็มีการใช้สำนวนโวหารเปรียบเทียบทำ
นองเดียวกันนี้เช่นกัน ดังตัวอย่าง

" ดอกไม้ย่อมมีหลายหลาก คือ ทุม แยม บาน และร่วงหล่น
คู่ก่อน กุมารและกุมารีทั้งหลาย ชีวิตก็เปรียบเหมือนดอกไม้ นั้น ผู้ใคร่รู้ ผู้นั้น
เป็นบัณฑิต "

(จาก นันทะ-บชาบดี ของ สุชีพ ปุญญานุภาพ)

...คนมีสัมมาคารวะ มีความอ่อนโยน เป็นคนมีเสน่ห์ ที่จะ
ถ่ายทอดเอาความดีจากคนอื่น ได้อยู่โดยลำพังตัวแล้ว เหมือนต้นไม้เป็น คุณ
น้ำคุณบุษยามาหล่อเลี้ยงลำต้น ได้เอง นอกจากนั้นแล้ว ยังมีผู้ที่อยากจะช่วย
เหลือเติมเต็มคุณความดีลงไปในตัวของเขาก็คด้วย เพราะเขารู้ว่า ผู้มี
สัมมาคารวะเป็นผู้รับความดีความเจริญได้...

(จาก มงคลชีวิต ของ พันเอกปิ่น มุทุกันต์)

วิธีที่ ๒ เปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง บางตำราเรียกว่า
อุปลักษณ์ ในการเปรียบเช่นนี้ ไม่มีคำว่า "เหมือน" บปรากฏอยู่ เป็นการ
กล่าวเปรียบเทียบโดยตรงว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

พ่อตายคือฉัตรกัน	หายหัก
แม่ดับคุดจกรจักร	จากค้ำย
ลูกตายบ่วายรัก	แรงร่ำ
เมียมิ่งตายวายม้วย	มีคคลุ้มแค้น ไตร

(จาก โคลง โลกนิติ)

ราชาธิราชน้อม	ในสัจย์
อำมาตย์เป็นบรรทัด	ถ่องแท้
ฝูงราษฎรอยู่สวัสดิ์	ทุกเมื่อ
เมืองคังนี้เลิศแล้	ไพร่ฟ้าเปรมปรีดิ์

(จาก โคลง โลกนิติ)

สมมุติสิ่งต่าง ๆ ให้มีกิริยาอาการเหมือนมนุษย์

การสมมุติสิ่งต่าง ๆ ให้มีกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ จัดเป็น
ภาพพจน์แบบหนึ่งแยกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ ๑ สิ่งต่าง ๆ ที่มีใช้คน แต่ทำกิริยาอาการเหมือนคน
คังคัวอย่างต่อไปนี้

น้ำเซาะหินรินรินหลาก ไหล	ไม่หลับเลยชั่วฟ้าดินหาย
สรรพสัตว์พ้อพื่นก็วอควาย	สลายซากเป็นกากผงธุลี

(จาก ลานาฎกระดิ่ง ของ อังคาร กัลยาณพงศ์)

ลักษณะที่ ๒ การนำสัตว์ในนิทานหรือนิยาย ไปเทียบกับมนุษย์ โดยชี้
คติธรรมบางอย่างเพื่อเตือนใจ เช่น กบเลือกนาย หมากับเงา ลากับจิ้งหรีด

การใช้สัญลักษณ์ หรือสิ่งแทน สัญลักษณ์ หมายถึง สิ่งหนึ่งที่ใช้แทน
อีกสิ่งหนึ่งสัญลักษณ์อาจเป็นคำเดียว หรือ เป็นข้อความ หรือเป็นบุคคลใน
เรื่องหรืออาจเป็นเรื่องก็ได้ และสัญลักษณ์ในลักษณะของภาพพจน์นั้น อาจ
เป็นการเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้สุดแต่ผู้ประพันธ์จะเลือกวิธีใด
มาใช้ คังคัวอย่าง

อันมือ ไกวเบล ไซร์แต่ไรมา คือหัตถาคารองพิภพบสากล

(จาก คำประพันธ์ของพระราชธรรมนิเทศ)

ข้อความ "มือ ไกวเบล" เป็นสัญลักษณ์แทน แม่

ข้อความ "หัตถาคารองพิภพ" เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงผู้มีอำนาจครอง

โลก

แม่น้ำ เป็นบัวคว่ำที่เป็นกุมรา เขยพกา โกลุ่สมประทุมทอง

บัว เป็นสัญลักษณ์แทนผู้หญิง กุมรา เป็นสัญลักษณ์ แทนผู้ชาย

สัญลักษณ์ที่นิยมใช้กันมีอีกมาก แต่จะยกมาเฉพาะที่เด่น ๆ

ดังต่อไปนี้

สีขาว	หมายถึง	ความบริสุทธิ์ ความไว้เคียงสา
สีดำ	"	ความตาย ความโศกเศร้า ความชั่วร้าย
สีแดง	"	ความเข้มแข็ง เลือด
สีเขียว	"	ความสดชื่น ความอุดมสมบูรณ์
มะลิ	"	ความบริสุทธิ์
ดาวเรือง	"	ความเจริญรุ่งเรือง
บานไม่รู้โรย	"	มั่นคง ยืนยงตลอดไป
หญ้าแพรก	"	ความเจริญงอกงามทางสติปัญญา
กุหลาบ	"	ความรัก ความสดชื่น
ผึ้ง มด	"	ความขยันขันแข็ง
สิง โคน สิงห์	"	ผู้มีอำนาจ
นกขมิ้น	"	คนร้อนรุ่มเนจร
เมฆ หมอก	"	อุปสรรค ความเศร้า
ฝน	"	ความเมตตากรุณา ความสดชื่น ความชุ่มฉ่ำ
รุ่งอรุณ	"	การเริ่มต้น
แขนขวา	"	กำลังสำคัญ
ระฆัง	"	ความมีเกียรติ มีชื่อเสียง

ในวรรณกรรมร้อยแก้ว ก็มีการใช้สัญลักษณ์ เช่นเดียวกัน ดังจะ
เห็นได้จากนิทานเรื่อง เรื่องของมด ของ สุนอมร ที่จะคัดมาให้พิจารณา
สักตอนหนึ่ง ดังต่อไปนี้

"ข้อเสนอและการปฏิบัติงานของสัตว์ทั้งหลาย บางครั้งตกลงร่วม
กันทำได้แต่บางครั้งขัดแย้งกัน ต่างฝ่ายต่างก็คิดว่าตนมีบุญคุณต่อประชาสัตว์
ทั้งหลายในบ้านนี้

มีข่ามินาน มคคา มคแดง มคว่าม มคตะนอย ผึ้ง แมลงภู่ ฯลฯ
ก็ตั้งกลุ่มตั้งศูนย์ของตัวเองขึ้นมาใหม่ ต่างพวกต่างอยู่ ต่างขัดคอกัน โจมตีกันจน
เมื่อเดินมาพบกันก็ไม่ทักทายกันดังเคย

วันหนึ่ง เกิดฝนตกหนัก และมีพายุใหญ่ ต้นไม้หักล้มระเนระนาด
และน้ำท่วมเป็นที่น่าหวาดกลัว พวกมดทั้งหลายหลบหนีไปอยู่ที่คอน แต่ก็หนีไม่
พ้น น้ำพัดลอยเป็นแพไปทุกทิศทุกทาง

แมลงหวี่และแมลงวันริบระคมพรรคพวกมาช่วยเหลือสุดความสามารถเมื่อเกิดภัยพิบัติ สัตว์ทั้งหลายก็เลิกถือพวกถือเหล่า สัตว์ใหญ่ ๆ
ต่างช่วยกันหักกิ่งไม้เอามาช่วยพวกมด สัตว์เล็ก ๆ ช่วยกันขนลูกอ่อนและ
หารังชั่วคราว พวกแมลงที่บินได้ก็ออกไปหาอาหารมาช่วยเหลือ

น้ำลดลงแล้ว ฝนหยุดตก บ่าทั้งบ่ามีแต่ความสดชื่นอีกครั้งหนึ่ง
พวกมดและแมลงเริ่มช่วยกันหารังและสะสมอาหารกันใหม่ มัน
เริ่มเรียนรู้ว่า ไม่มีผู้ใดเลยที่เก่งที่สุด

พวกที่เก่งวันนี้ อาจมีเหตุการณ์ที่ทำให้อ่อนแอ ได้ในวันหนึ่ง
ข้างหน้า

ข้อสังเกต

นิทานเรื่องมคนี้ เป็นสัญลักษณ์ทั้งเรื่อง กล่าวถึงมคและแมลงทั้งหลาย ที่ตั้งกลุ่มตั้งศูนย์ของตัวแล้วเกิดแตกแยกกัน เพราะผลประโยชน์ขัดกัน แมลงต่าง ๆ ก็คือและเหตุการณ์สำคัญคือ "น้ำท่วม" ก็ดี ล้วนเป็นสัญลักษณ์ทั้งสิ้น การที่น้ำท่วมนี้เองทำให้มค และแมลงทั้งหลายกลับมาร่วมมือกันอีกวาระหนึ่ง ด้วยความสำนึกว่า การช่วยเหลือและร่วมมือกันเท่านั้น ที่จะรวมเป็นพลัง สามารถแก้ความเดือดร้อนได้

การกล่าวเกินจริง การกล่าวเกินจริงนี้มีปรากฏอยู่ในชีวิตตามปกติ เช่นเมื่อเราต้องการจะเน้นความรู้สึกบางอย่าง เราก็กล่าวว่า "เหนื่อยสาวยตัวจะขาด" หรือ "ร้อนแทบสุก" หรือพูดเป็นสำนวนว่า "อกไหม้ไส้ขม" การกล่าวเกินจริง ทำให้เกิดความแปลก และเรียกถึงความสนใจได้ดี ดังตัวอย่าง

ก้อยกั๋งบรุ้งประทีน
รศทิพย์หทัยมา ไพรย

วางถึงสิ้นคั้นแค โขษ
ถาจักเทียบเบรียบมือนาง

(จาก เหมสมเครื่องควาหวาน พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

เรียมรำน้าเนตรถ่ม
พาหุ่สัตว์จ่อมจม
พระสุเมรุ เบื้อยเป็นคม
หากอกนิษฐ์พรหมด้วย

ถึงพรหม
ชีพม้วย
ทบท่าว ลงนา
ชีพไว้จึงคง

(จาก คำนานศรีปราชญ์)

ตราบนครินทร์	ชาติสลาข แลแม่
รักบ่หายตราบหาย	หกฟ้า
สุริยจันทร์ชจาย	จาก โลก ไบดา
ไฟแล่นล้างสีหล้า	ท่อนล้างอาลัย

(จาก นิราศนรินทร์)

การกล่าวน้อยแต่กินความมาก ภาพพจน์ประเภทนี้ มีลักษณะตรงข้ามกับการกล่าวอย่างกระชับ เจาะจงเฉพาะสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่มีเจตนาจะให้สื่อความหมายคลุมกว้างขวางออกไปยิ่งกว่าที่กล่าวไว้ นั้น เช่น กวีอาจกล่าวว่า

รักกันอยู่ชอบฟ้า	เขา เขียว
เสมือนอยู่หอแห่งเดียว	ร่วมห้อง
ซังกันบ่แล เหลียว	คาต่อ กันนา
เหมือนชอบฟ้ามาบ้อง	ป่า ไม้มาบัง

คำ แล เหลียว เป็นเพียงอาการของการหันหน้ามองเท่านั้นแต่เจตนาที่แท้จริงน่าจะคลุมไปถึงการติดต่อสัมพันธ์กัน ระหว่างบุคคลอันแสดงออกเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งกว้างขวางยิ่งกว่าการหันหน้ามองเท่านั้น

คำถามจากเรื่อง การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย

1. ข้อใดคือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความมีเกียรติ มีชื่อเสียง
 - ก. ฝน
 - ข. เมฆ
 - ค. ระฆัง
 - ง. หน้าแพรก

2. "ออกแอกแอกออกคอกไก่ ไหว่ ไล่ไล่ไล่ล่าคลอง
คาบประพันธ์นี้ กวีกล่าวเปรียบเทียบถึงเครื่องดนตรีชนิดใด
 - ก. เสียงซอ
 - ข. เสียงขลุ่ย
 - ค. เสียงกลอง
 - ง. เสียงระฆัง

3. ส่วนวนในข้อใดทำหน้าที่แทนคำกริยาได้
 - ก. บ่าคองหงพี
 - ข. หมูเห็ดเปิดไก่อ
 - ค. เก็บหอมรอมริบ
 - ง. เลือดเนื้อเชื้อไข

4. ความในข้อใดที่กวีใช้คำกล่าวเกินจริง
 - ก. ราชาธิราชน้อมใจสัจย์
 - ข. พ่อตายคือฉัตรกัน หายหัก
 - ค. ช้างกันบ่แลเหลียว คาค่อกันนา
 - ง. เอียงอกเทออกอ้าง อวคองค์อรเอษ

นกเขี้ยว

นกเขี้ยวเทอ
 ผลิตรงผลิตถันมา
 บิน ไค้ลมขมิว
 ทากินถัน ไค้ล

นกเขี้ยวเทอ
 อาหารเลวที่ใส่ปาก
 เข้าอยู่ในกรง
 แลกเหงื่อแลกแรง

กากอาหารวันละนิด
 อยู่กรงบ้านเศรษฐี
 ทั่งวันทั้งคืนต้องเผ้าบ้าน
 ถูกข่ายี้และทารุณ

นกเขี้ยวเทอ
 เจ้านายเขาอยู่สนุก
 ผนคกฟ้าร้อง
 นกเขี้ยวจับไ้

ไม้พุก = ไม้ผุ

บินเขี้ยวหลงฟ้า
 ทาเหยื่อทากินถัน ไค้ล
 ใจหวีปีกสั้นห้วน ไทว
 นกใหม่ทาเหยื่อขาก

เขี้ยวมา เขี้ยว ไปทิวอซาก
 ไค้จากแลกเหงื่อแลกแรง
 หลงหักพูดภาษาแปลง
 ไร้อิสระเสรี

ประหังชีวิตให้พอมี
 ถูกเจ้านายข่ายี้และทารุณ
 ถูกใช้งานจนหัวหมุน
 วุ่นวายไม่คลายทุกข์

เกาะเรือวไม้พุก
 นกเขี้ยวคอยรับไ้
 เจ้านายเขาสนุกสบาย
 กินแต่น้ำตา .

กางขึง

ฝนตกเหอ
เอาขึงไปรับแม่
แม่คนนั้นเขากางร่ม
แม่เหอแม่มากกลางฝน

ฝนตกเหอ
อย่าให้มากเกิน
แม่ไปคานา
พ่อคราคบึงเช่า

คานาแม่เหอ
ฝนตกพราพรา
เบียดชกทั้งตัว
กลางฝนกลางแดดร้อน

หวันตกเขาเหอ
ฝนเทอยู่นาน
สงสารแม่แก่เบียดชก
กางขึงเดินคู้ตะแดง

ตกมาแต่รั้แต่รั้
แม่เหอแก่มากกลางฝน
แม่เรากางขึงใบมน
ตกหล่นหลงทางเดิน

อย่าตกให้เพลิน
ท่วมกล้าท่วมข้าว
ปักกล้าแต่เช้า
ให้แม่แก่ตา

คางจนมืดค่า
แม่ไม่พักผ่อน
แม่ไม่กลัวไม่หยุดหย่อน
แม่ไม่ทอนเกียจคร้าน

ฟ้าทึมเทาไปทุกด้าน
ไม่มีท่าว่าจะแล้ง
หนาวสันสะทกจนคางแข็ง
ฝนแกล้งแม่เราเหล่าชาวนา

ขึง = ไม้ชนิดหนึ่งใบคล้ายใบตาล

บึงเช่า = แปลงใหญ่

ท่อน = เศษ

หวัน = ตะวัน

คำถาม บทเพลงนกเขี้ยว

1. เศรษฐีผู้เป็นเจ้าของบ้านเปรียบได้กับข้อใด
 - ก. ผู้ตีดินแดง
 - ข. น้าหนัง ไหลลึก
 - ค. บลาใหญ่กินปลาเล็ก
 - ง. ช้างนอกสุกใสช้างในเป็นโพรง

2. "นกเขี้ยว" ในบทเพลงนี้เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใด
 - ก. เด็กลูกจ้าง
 - ข. เด็กยากจน
 - ค. เด็กบ้านนอก
 - ง. เด็กที่พ่อแม่ทิ้ง

3. "ไม้พุก หรือ ไม้ผุ" ในบทเพลงนี้ หมายถึงข้อใด
 - ก. คนชั่วเปรียบเหมือนไม้ผุ
 - ข. สังคมไทยปัจจุบันเปรียบเหมือนไม้ผุ
 - ค. คนที่หน้าตาองอาจและร่ำรวยที่แท้คือไม้ผุ
 - ง. สิ่งที่ไม่มีความมั่นคงและอาจก่อให้เกิดอันตราย

4. บทเพลงนี้ สะท้อนถึงจิตใจของผู้เขียนในแง่ใด
 - ก. เกลียดพ่อแม่ที่ปล่อยให้ลูกไปทำงาน
 - ข. เกลียดนายทุนเศรษฐีที่ขูดรีดคนอื่น
 - ค. เห็นอกเห็นใจเด็ก ๆ ที่ต้องทำงานหนัก
 - ง. เห็นใจพ่อแม่ที่ยากจนจำใจต้องให้ลูกไปทำงาน

คำถาม บทเพลงกางซิง

1. ข้อความ "แม่คนนั้นเขากางร่ม แม่เรากางซิง ไบมน" สะท้อนให้เห็นความรู้สึกอย่างไร
 - ก. แค้นใจ
 - ข. เสียใจ
 - ค. น้อยใจ
 - ง. เศร้าใจ

2. ข้อความใด เป็นข้อคิดเห็น
 - ก. ผนตกเหอ ออย่าตกให้เพลิน
 - ข. แม่ไปคานา บักกล้าแต่เข้า
 - ค. ผนตกพราพรา แม่ไม่พักผ่อน
 - ง. ตะวันตก เขา ฟ้ำทิมเทา ไปทุกด้าน

3. ท่านคิดว่า ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรต่อชาวนา
 - ก. พอใจ
 - ข. ชื่นชม
 - ค. เห็นใจ
 - ง. ภูมิใจ

4. บทเพลงนี้ "แม่" ต้องตกอยู่ในสภาพเช่นนี้เพราะเหตุใด
 - ก. เพราะเป็นลูกผน
 - ข. เพราะต้องกางซิง
 - ค. เพราะเป็นชาวนา
 - ง. เพราะขยันทำงาน

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 4

บทอ่าน "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"

1. ค
2. ก
3. ค
4. ข

บทเพลง "นกเขี้ยว"

1. ง
2. ก
3. ง
4. ค

บทเพลง "กางเขิง"

1. ค
2. ก
3. ค
4. ค

แผนการสอน ครั้งที่ 5

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล"
 "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน"
 และบทเพลง "ไม่มีข้าวสาวโนรา" "ไก่อุ"
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนความรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับการแสดงเหตุผล รายการ
 เนชั่นนิวส์ทอล์ค เรื่อง "การสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น"
 (10 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงเหตุผลที่ได้รับชม
 จากวีดิทัศน์
 (5 นาที)
3. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล"
 และเรื่อง "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน"
 (10 นาที)
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ช่วยกันตอบคำถามเรื่องที่
 อ่านจากแผ่นใส แล้วนำเสนอหน้าชั้น ดังนี้

- 4.1 ความสามารถในการใช้เหตุผลมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
- 4.2 จงให้เหตุผลสนับสนุนจากหัวข้อต่อไปนี้อย่างน้อย 3 ประการ
- * การยิงนกตกปลาเพื่อความสนุกสนานควรเลิกเสียที
 - * ชายไทยทุกคนต้องรับราชการทหาร
- (10 นาที)
5. นักเรียนอ่านบทเพลงฯ "ไก่อู" และ "ไม่มีข้าวสาวโนรา"
- แล้วร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับข้อความที่เป็นเหตุผล การอนุมาน
- แล้วทำแบบฝึก
- (10 นาที)
6. ครูเฉลยแบบฝึกพร้อมอธิบายเพิ่มเติม
- (5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิกิทัศน์รายการเนชั่นนิวส์ทอล์ค ตอน การสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น
2. บทอ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล"
- และ "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน"
3. บทเพลงฯ "ไม่มีข้าวสาวโนรา", "ไก่อู"
4. แผ่นใสข้อคำถาม
5. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการรายงานของตัวแทนกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
3. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

โครงสร้างของการแสดงเหตุผลและภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล

ในการแสดงเหตุผลนั้น ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เอง ถ้าเราจะแสดง ออกไปแต่เฉพาะตัวเหตุผลอย่างเดียว จะไม่สามารถสื่อความหมาย ได้ชัดเจน เป็นต้องแสดงข้อสรุปที่เหตุผลนั้นสนับสนุนด้วย จึงจะทำให้เกิดการสื่อสารขึ้น ได้โดยสมบูรณ์ และถ้าแสดงแต่เฉพาะข้อสรุปก็เท่ากับ เป็นการกล่าวออกไป โดยไม่มีข้อสนับสนุน ความน่าเชื่อถือก็จะลดน้อยลงมากหรืออาจจะ ไม่ได้รับความเชื่อถือเลยก็ได้ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

๑. โดยที่ข้าพเจ้า ได้ใช้ความพยายามมอหลายครั้งหลายหนแล้วที่ จะเอาชนะอุปสรรคนี้ให้จง ได้

๒. เราจึงตัดสินใจว่า ในฤดูร้อนที่จะมาถึงนี้ เราจะพักอยู่กับบ้าน เห็นจะดีกว่า

จะรู้สึกว่ามันที่ว่า ความในข้อ ๑ ยัง ไม่อาจสื่อความหมาย ได้โดย สมบูรณ์ น่าจะต้องมีข้อสรุปอะไรสักอย่างหนึ่งตามมา ส่วนในข้อ ๒ นั้น จะ ต้องมีข้อความช่วงแรกขาดหายไป

จึงกล่าวได้ว่า โครงสร้างของการแสดงเหตุผล จะต้องประกอบด้วย

- ก. ตัวเหตุผล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่ง ได้ว่า ข้อสนับสนุน
- ข. ข้อสรุป

อาจแสดง ได้ โดยภาพดังนี้

โครงสร้างของการแสดงเหตุผลและภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล

ในการแสดงเหตุผลนั้น ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เอง ถ้าเราจะแสดง ออกไปแต่เฉพาะตัวเหตุผลอย่างเดียว จะไม่สามารถสื่อความหมาย ได้ชัดเจน เป็นต้องแสดงข้อสรุปที่เหตุผลนั้นสนับสนุนด้วย จึงจะทำให้เกิดการสื่อสารขึ้น ได้โดยสมบูรณ์ และถ้าแสดงแต่เฉพาะข้อสรุปก็เท่ากับ เป็นการกล่าวออกไป โดยไม่มีข้อสนับสนุน ความน่าเชื่อถือก็จะลดน้อยลงมากหรืออาจจะ ไม่ได้รับความเชื่อถือเลยก็ได้ ขอให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

๑. โดยที่ข้าพเจ้า ได้ใช้ความพยายามมอหลายครั้งหลายหนแล้วที่ จะเอาชนะอุปสรรคนี้ให้จง ได้
๒. เราจึงตัดสินใจว่า ในฤดูร้อนที่จะมาถึงนี้ เราจะพักอยู่กับบ้าน เห็นจะดีกว่า

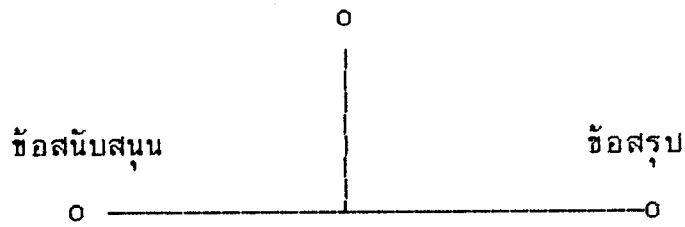
จะรู้สึกว่ามันที่ว่า ความในข้อ ๑ ยัง ไม่อาจสื่อความหมาย ได้โดย สมบูรณ์ น่าจะต้องมีข้อสรุปอะไรสักอย่างหนึ่งตามมา ส่วนในข้อ ๒ นั้น จะ ต้องมีข้อความช่วงแรกขาดหายไป

จึงกล่าวได้ว่า โครงสร้างของการแสดงเหตุผล จะต้องประกอบ ด้วย

- ก. ตัวเหตุผล หรือเรียกอีกอย่างหนึ่ง ได้ว่า ข้อสนับสนุน
- ข. ข้อสรุป

อาจแสดง ได้โดยภาพดังนี้

การแสดงเหตุผล

การแสดงเหตุผลของมนุษย์นั้น เมื่อปรากฏออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรแล้ว ก็กลายเป็นทรัพย์สินของบุคคลนั่นเอง

สิ่งสำคัญต่อไปที่เราจะพิจารณาก็คือ ภาษาที่ใช้ในการแสดง เหตุผลนั้น มีข้อที่ควรสังเกตอย่างไรบ้าง จะได้กล่าวเป็นลำดับไปรวม ๔ ข้อด้วยกัน ดังนี้

๑. ในการแสดงเหตุผลนั้น มักต้องใช้สันฐานที่จะเป็นบางคำ เป็นคั่นว่า

จึง

เหตุผล	ข้อสรุป
..... จึง

ตัวอย่าง ทารกต้องการความอบอุ่นจากอ้อมอกของมารดา
มารดาจึงควรให้บุตรค้ำนมของตน แทนที่จะให้ค้ำนมชนิดอื่น

เพราะ

ข้อสรุป	เหตุผล
..... เพราะ	

ตัวอย่าง ฉันยอมทาคามข้อเสนอของคุณทุกประการ เพราะเท่าที่
ผ่านมากคุณไม่เคยเสนออะไรที่ผิดพลาดมาก่อนเลย

ดังนั้น...จึง

เหตุผล

ข้อสรุป

.....ดังนั้น.....จึง.....

ตัวอย่าง ผมไม่ถนัดทางวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ดังนั้น
ผมจึงเลือกแผนการเรียนที่ ๔ ซึ่งไม่ได้เน้น ทักษะทางคณิตศาสตร์ และ
วิทยาศาสตร์แต่เน้นไปในทางภาษาและศิลปวัฒนธรรมกับวิชาอาชีพ

เพราะว่า

ข้อสรุป

เหตุผล

.....เพราะว่า.....

ตัวอย่าง นักเรียนควรสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง
ให้มากเพราะว่า การเรียนตามหลักสูตรใหม่นี้ ครูจะไม่ทำหน้าที่เป็นผู้บอก
ความรู้แก่นักเรียนแต่อย่างเดียว แต่เป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนไปค้นหาความรู้
และค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ

เพราะฉะนั้น

เหตุผล

ข้อสรุป

.....เพราะฉะนั้น.....

ตัวอย่าง ภาษาที่ใช้เป็นหัวใจของการสื่อสาร เพราะฉะนั้นถ้า
เราต้องการสื่อสารให้ได้ผลดี เราต้องห้่งเล็งการใช้ภาษาให้ดี

เพราะ...จึง

เหตุผล

ข้อสรุป

เพราะ.....จึง.....

ตัวอย่าง เพราะเธอไม่เชื่อฉัน เธอจึงได้่วนวายอย่างที่เราเห็น

อยู่นี้

เพราะว่า...เพราะฉะนั้น

เหตุผล

ข้อสรุป

เพราะว่า.....เพราะฉะนั้น.....

ตัวอย่าง เพราะว่ามุม ก ข ค เป็นมุมที่อยู่ในครึ่งวงกลม

เพราะฉะนั้น มุม ก ข ค ต้องเท่ากับหนึ่งมุมฉาก

...ก็เลย

เหตุผล

ข้อสรุป

.....ก็เลย.....

(มักใช้ในระดับภาษาสนทนาและระดับกันเอง)

ตัวอย่าง เห็นคุณไม่สนใจที่จะใช้หนังสือเล่มนี้มานานแล้ว ฉันก็

เลยให้คนอื่นไป

โดยที่...จึง

เหตุผล

ข้อสรุป

โดยที่.....จึง.....

(ใช้ในภาษาระดับกึ่งทางการขึ้นไป)

ตัวอย่าง โดยที่คณะกรรมการชมรมได้พิจารณาเห็นว่า

งานของชมรมเป็นที่สนใจแก่นักเรียนเป็นอันมาก คณะ

กรรมการจึงจะ ได้ปรับปรุงโครงการนี้ให้ดียิ่งขึ้น ไปอีก

เพื่อสนองความต้องการของนักเรียนในวงกว้างยิ่งขึ้น

เมื่อ...จึง

เหตุผล

ข้อสรุป

เมื่อ.....จึง.....

ตัวอย่าง เมื่อท่านยินดีที่จะรับผิดชอบงานชิ้นนี้ คณะกรรมการจึงขอ
แสดงความขอบคุณ และอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้

๒. ในการแสดงเหตุผล บางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องใช้คำสันธาน เพียงแค่
เรียบเรียงข้อความโดยวางส่วนที่เป็นเหตุผล หรือส่วนที่เป็นข้อสรุปไว้ให้
เหมาะสม ผู้ฟังก็จะรับสารได้ว่า ข้อความนั้นเป็นการแสดงเหตุผลอยู่ในตัว
ตัวอย่างเช่น

ว่านกระถางนี้ฉันปลูกมากับมือของตัวเอง ฉันจะไม่ยอมขายให้
ใครเป็นอันขาด

ข้อความนี้ วรรคแรกเป็นเหตุผล และวรรคหลังคือส่วนที่เป็น
ข้อสรุปนั่นเอง ขอให้สังเกตอีกตัวอย่างหนึ่ง ต่อไปนี้

ฉันจะไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคใด ๆ ทั้งสิ้นเป็นอันขาด ฉะนั้นได้รับ
การสั่งสอนอบรมอยู่เป็นนิจจากคุณพ่อคุณแม่ให้เสมอ

ข้อความนี้ วรรคแรกเป็นข้อสรุป ส่วนวรรคที่ตามมาเป็นเหตุ
ผลที่สนับสนุนข้อสรุปนั้น

กระบวนการแสดง เหตุผลและการอนุมาน

แม้ว่ามนุษย์เราสามารถแสดงเหตุผลในเรื่องต่าง ๆ ได้นานับการ ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องส่วนตัว ส่วนรวม เรื่องเกี่ยวกับธุรกิจ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม และเหตุผลที่แสดงนั้นอาจจะ สลับซับซ้อน หรือยืดยาวเพียงใดก็ตาม ก็อาจแบ่งกระบวนการในการแสดง เหตุผลออก ได้เป็น ๒ ประเภทด้วยกันคือ การแสดงเหตุผลจากส่วนรวมไปหาส่วนย่อยหรือที่ เรียก เป็นศัพท์เฉพาะทางวิชาการว่า วิธีนิรนัย อย่างหนึ่ง และการแสดงเหตุผล จากส่วนย่อย ไปหาส่วนรวมหรือที่ เรียก เป็นศัพท์เฉพาะทางวิชาการว่า วิธีอุปนัย อีกอย่างหนึ่งซึ่งจะ ได้ชี้แจงต่อไป

ก่อนที่จะชี้แจงถึงกระบวนการแสดงเหตุผลทั้ง ๒ ประเภทนี้จำเป็นจะต้องชี้แจงความคิดรวบยอดที่สัมพันธ์กับเรื่องนี้อีกข้อหนึ่ง ให้เป็นที่เข้าใจด้วย คือ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ การอนุมาน นักเรียนได้ทราบมาแล้วว่าการแสดงเหตุผลจะต้องประกอบด้วย ส่วนที่เป็นเหตุผล กับส่วนที่เป็นข้อสรุป การอนุมานก็คือ กระบวนการคิดในการหาข้อสรุปจากเหตุผลที่มีอยู่ และเมื่อใช้เป็นกริยา อนุมาน หมายถึง ใช้ความคิดเพื่อวางข้อสรุปจากหลักทั่วไปกฎเกณฑ์ หรือข้อเท็จจริงที่มีอยู่ คำ การอนุมาน และ คนอนุมาน นี้ เราจำเป็นต้องใช้อยู่เสมอ ในเวลาที่เรากล่าวถึงกระบวนการแสดงเหตุผล และเมื่อการแสดงเหตุผลมีทั้งวิธีนิรนัย และวิธีอุปนัย ดังที่กล่าวมาแล้ว การอนุมานก็มีอยู่ ๒ ประเภทด้วยกันเช่นกัน คือ การอนุมานด้วยวิธีนิรนัย อย่างหนึ่งและการอนุมานด้วยวิธีอุปนัย อีกอย่างหนึ่ง

๑. วิธีนิรนัย

เพื่อให้เข้าใจง่าย ขอให้ให้นักเรียนสังเกตตัวอย่างการแสดงเหตุผล ด้วยวิธีนิรนัย ดังต่อไปนี้

มนุษย์ทั้งบวงต้องการปัจจัยสี่
ฉันเป็นมนุษย์
เพราะฉะนั้น ฉันต้องการปัจจัยสี่

การแสดงเหตุผลตามตัวอย่างนี้ ส่วนที่เป็น เหตุผล ก็คือ มนุษย์
ทั้งบวงต้องการปัจจัยสี่ และ ฉันเป็นมนุษย์ ส่วนที่เป็น ข้อสรุป คือ
ฉันต้องการปัจจัยสี่

นักเรียนจะเห็นว่า ข้อความ มนุษย์ทั้งบวงต้องการปัจจัยสี่ เป็น
หลักความจริงทั่วไปกล่าวไว้เป็นส่วนรวม ไม่มียกเว้น ส่วนข้อความที่ตามมา
คือ ฉันเป็นมนุษย์ นั้น เป็น กรณีเฉพาะ กรณีหนึ่ง สำหรับข้อความ เพราะ
ฉะนั้นฉันต้องการปัจจัยสี่ นั้น ก็เป็น กรณีเฉพาะอันเป็นข้อสรุปที่ได้มาจากข้อ
ความทั้งสองที่กล่าวมาแล้วนั่นเอง

จะเห็นได้ว่า การแสดงเหตุผลด้วยวิธีนิรนัย เริ่มจาก หลักทั่ว
ไปกับกรณีเฉพาะอีกหนึ่งกรณี แล้วอนุมาน ได้ข้อสรุป ซึ่งเป็นกรณีเฉพาะอีก
กรณีหนึ่งขอให้สังเกตตัวอย่างการแสดงเหตุผลด้วยวิธีนิรนัยอีกตัวอย่างหนึ่ง

ไม่มีเส้นทางสู่ความสำเร็จ เส้นทางใดจะราบเรียบตลอดไป
การเรียนชั้นอุดมศึกษาเป็นเส้นทางสู่ความสำเร็จในชีวิต
ดังนั้น ไม่มีการเรียนใด ๆ ในชั้นอุดมศึกษา จะเป็นเส้นทาง
ราบเรียบตลอดไป

การแสดงเหตุผลตามตัวอย่างนี้ ก็เช่นเดียวกับตัวอย่างแรกนัก
เรียนจะเห็นว่าข้อความ ไม่มีเส้นทางสู่ความสำเร็จ เส้นทางใด จะราบเรียบ
ตลอดไปเป็น หลักความจริงทั่วไป กล่าวไว้เป็นส่วนรวม ไม่มียกเว้น ส่วน
ข้อความที่ว่า การเรียนชั้นอุดมศึกษาเป็นเส้นทางสู่ความสำเร็จในชีวิต นั้น
เป็น กรณีเฉพาะอีกกรณีหนึ่ง สำหรับข้อความ ดังนั้น ไม่มีการเรียนใด ๆ

ในชั้นอุดมศึกษา จะเป็นเส้นทางราบเรียบตลอดไป ก็เป็นกรณีเฉพาะอีกกรณี
หนึ่งอันเป็นข้อสรุปที่ได้มาจากข้อความทั้งสองที่กล่าวมาแล้วนั่นเอง

อนึ่ง ในการแสดงเหตุผลโดยวิธีนินัยนั้น บางครั้งเราก็ไม่กล่าว
เต็มรูปอย่างข้างต้นอาจจะให้ วิธีนินัยอย่างย่อ เป็นต้นว่า

๑. มนุษย์ทั้งปวงต้องการปัจจัยสี่ เพราะฉะนั้นฉันต้องการปัจจัย
สี่หรือกล่าวได้ว่า ฉันเป็นมนุษย์ เพราะฉะนั้นฉันต้องการปัจจัยสี่ ก็ได้

๒. การเรียนชั้นอุดมศึกษาเป็นเส้นทางสู่ความสำเร็จในชีวิต
ดังนั้น จึงมิใช่เป็นเส้นทางราบเรียบตลอดไป หรือกล่าวได้ว่า

ไม่มีเส้นทางสู่ความสำเร็จเส้นทางใดจะราบเรียบตลอดไปการ
เรียนชั้นอุดมศึกษาก็เช่นกัน ก็ได้

๒. วิธีอุปนัย

วิธีนี้ใช้ข้อมูลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เป็นหลักฐาน หรือข้อ
สนับสนุน ในการหาข้อสรุป ที่เป็นหลักหรือกฎเกณฑ์ทั่ว ๆ ไป โดยปกติข้อมูล
และข้อเท็จจริงย่อมมีอยู่อย่างจำกัดข้อสรุปที่เกิดจากการอนุมานด้วยวิธีอุปนัย
จึงต่าง ไปจากข้อสรุปที่ได้จากการอนุมานด้วยวิธีนินัย ในประการสำคัญคือ
ข้อสรุปด้วยวิธีนินัย ต้องเป็นเช่นนั้น ส่วนข้อสรุปด้วยวิธีอุปนัย น่าจะเป็น
เช่นนั้น

ขอให้นักเรียนสังเกตตัวอย่างการแสดงเหตุผลด้วยวิธีอุปนัย ดัง
ต่อไปนี้

เราพบว่า ในช่วงเวลาก่อนสงกรานต์และระหว่างสงกรานต์
มักจะมีพายุพัดแรงและบางทีก็มีฝนตกหนัก ที่เราเรียกกันว่า พายุสงกรานต์
ปรากฏการณ์เช่นนี้ มักจะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี เราจึงสรุปว่าถึงสงกรานต์
ที่ไรจะมีพายุทุกที

การสรุปเช่นนี้ เรียกได้ว่าเป็นการอนุมานด้วยวิธีอุปนัย เพราะ
อาจจะผิดก็ได้

อีกตัวอย่างหนึ่ง สมมติว่าเพื่อ ๆ ของนักเรียนหลายคน ได้ไปชม
ภาพยนตร์เรื่องหนึ่ง แล้วก็พากันชมเชยว่าเป็นภาพยนตร์ที่สนุก ตื่นเต้น
คุ้มค่าที่ได้ไปชม เมื่อนักเรียนได้รับข้อมูลดังกล่าวจากเพื่อ ๆ เช่นนี้
นักเรียนก็สรุปว่าหาก นักเรียนและเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ ไปชมบ้างก็คงจะ ได้รับ
ความพึงพอใจเช่นเดียวกัน การสรุปเช่นนี้ สรุปจากข้อมูลจำนวนหนึ่งเท่านั้น
แต่เป็นข้อสรุปที่กล่าวรวมครอบคลุมทั่วไป จึงเรียกได้ว่าเป็นการอนุมานด้วย
วิธีอุปนัยเช่นเดียวกัน

คำถามจากเรื่อง การแสดงเหตุผล

1. โครงสร้างของการแสดงเหตุผล ประกอบด้วยอะไรบ้าง

- ก. ตัวเหตุผล ข้อเสนอสนับสนุน
- ข. ข้อเสนอสนับสนุน ข้อสรุป
- ค. ข้อสรุป ข้อเสนอแนะ
- ง. ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอสนับสนุน

2. ข้อใดเป็นข้อสรุป

- ก. อันสยามเป็นบ้านเกิด เมืองนอน
- ข. คุงบิดามารดร เปรียบได้
- ค. ขามสุขสโมสร ทุกเมื่อ
- ง. ขามศึกทุกข์ยากไร้ ปลายคเร็นถาวร

3. ข้อใดเป็นคำสันธานที่แสดงเหตุผลจากข้อสรุป ไปหาเหตุผล

- ก. เพราะฉะนั้น
- ข. เพราะว่า
- ค. เพราะ จึง
- ง. เพราะว่า เพราะฉะนั้น

4. ข้อใดเป็นคำขวัญที่ถูกต้องตามลักษณะภาษาและความสมจริง

- ก. มีลูกสองสนองนโยบายรัฐ
- ข. ออกกำลังกายวันละนิต ชีวิตจะยืนยาว
- ค. บ้านเมืองจะสะอาด ถ้าปราศจากคนมักง่าย
- ง. เมื่อเสียชีวิตอุทิศนัยน์ตา ช่วยชีวาเพื่อนมนุษย์

ไม่มีข่าวสาว โнора

ฝนตก เหนอ
หยุดได้ร่มช่อช
คอยแล้วคอยเล่า
คอยทำศรีหัตถนาง โนรา

คอยหาคอยหาย ไม่เห็นเงา
หรือ เทียวเร่เราอยู่เมือง ไกล
หรือ ไปเราอยู่ตามคลับตามบาร์
เปลี่ยนจากนางเราเป็นนางบ่าเรอ

โนรา เหนอทุกวันนี้
เสร็จจากภาคครู โนรา
ผู้ชมชอบนิยายสมัยใหม่
โซว์เต้น โซว์เพลงกันพร้อมพริก

ฝนตก เหนอ
หยุดได้ร่มช่อชคอยทำ
วันแล้ววันเล่า
ไม่พบหน้าเจ้า

ตกมาพลอยพลอย
คอยทำศรีหัตถนาง โนรา
คอยตั้งแต่ ข้า ไม่เห็นมา
บ้านนี้ยัง ไม่มา ไบร่า ไท
(ของเก่า)

หงุดหงิดหงอยเหงาในหัวใจ
หรือเราแก้บนแก้ใช้นายอา เกอ
เปลี่ยนชุด โนรา เป็นมีเบอร์
ปล่อยให้คอยแก้อยู่ปลายนาง

ต้อง เล่นสลับกับคนตรีสามสี่ช่า
เราทำ ไบราณ ไม่นานนัก
แล้ว เล่น ไพ โซว์ชาทำย้ายยก
แพน เพลงต่างหลงรักสาว โนรา

ตกลงมาหลายท่า
เย็นข่ามา ไม่เห็นเงา
คอยแล้วคอยเล่า
ไม่มีข่าวสาว โนรา .

ไก่อู

ไก่อู เหนอ
 ข้าหลวงมาวุ่น
 เก็บพวกสาวสาว
 ทหารายเก็บเด็ก

คิดบ่วง เหนอ
 ชาวบ้านหัวหมุน
 อ้ายนั่นก็หลวง
 ทาไทร ไม่ถูก

สาวบ้านป่า เหนอ
 กลัวถูกหลอกถูกลวง
 ข้าหลวงเขามาขอ
 ลูกสาวจะเอาผิว

ไม่ เสีย เหนอ
 หนุ่มบ้านเดียวกันต้องเข้าวัด
 รักก็รักหวงก็หวง
 มันช่างชัคออกชัใจ

ไทร = อะไร

หาญ = กล้าหาญ

คกตุ = อาการส่งเสียงเรียกตัวเมียของ ไก่อู

เบี้ยคกเบี้ยบัก = เงินสินสอดทองหมั้น

คกตุทางลุ่น
 ทหารายเก็บเด็ก
 เอา ไปหุงข้าวบ้านเล็ก
 เก็บเด็กสาวรุ้นรุ้น

ข้าหลวงทาว่าวุ่น
 ทาไทร ไม่ถูก
 อ้ายนี่ก็ลูก
 ต้องยกลูกให้กับหลวง

เต็มสาวขึ้นมาก็หน้าห่าง
 เสียสาว เสียตัว
 เอา กับพ่อขุนหัว
 พ่อขุนหัว ไม่หาญชัค

เรื่อง เบี้ยคก เบี้ยบัก
 มันชัคออกชัใจ
 แต่ขลาดข้าหลวง ไม่หาญว่า ไทร
 ไก่อูต้องคกตุอยู่ในวัด .

คำถาม บทเพลง ไม่มีช่าวสาว โนห์รา

1. เหตุใดการแสดงมโนห์รา จึงต้องแสดงสลับกับวงดนตรี
 - ก. ยืดเวลาการแสดง
 - ข. สนองความนิยมของผู้ชม
 - ค. นางรำมโนห์ราชอบร้องเพลง
 - ง. เป็นหลักการของการแสดงมโนห์รา

2. จุดมุ่งหมายของบทเพลงนี้ แสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในข้อใด
 - ก. สังคมชนบท
 - ข. คำสัญญาของคนรัก
 - ค. การแสดงของมโนห์รา
 - ง. การหลงคนล้มตัวของนางรำ โนห์รา

3. สิ่งใดที่อยู่เบื้องหลังการทำให้เกิดเหตุการณ์นี้
 - ก. นางรำมโนห์รา เป็นคนใจง่าย
 - ข. มโนห์ราคนที่ไม่มีวงดนตรีจะ ไม่มีคนชม
 - ค. หม่อมบ้านนอก เป็นคนที่มีรักเดียวใจเดียว
 - ง. วงดนตรีสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อความนิยมของคนทั่วไป

4. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเรื่องราวทำนองนี้
 - ก. สงสารผู้ชายที่รอคอยสาวมโนห์รา
 - ข. อยากให้มโนห์ราเลิกการแสดงวงดนตรี
 - ค. เห็นด้วยกับการแสดงของมโนห์ราสมัยใหม่
 - ง. เป็นห่วงว่าจะสูญเสียเอกลักษณ์ของการแสดงมโนห์รา

คำถาม บทเพลง ไก่อุ

1. ไก่อุทางลุ่น หมายถึงใคร

- ก. พ่อแม่
- ข. เด็กหนุ่ม
- ค. เด็กสาว
- ง. ข้าราชการ

2. ข้อความใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. ทาอะไร ไม่ถูก ต้องขกลูกให้กับหลวง
- ข. ข้าหลวงไม่ต้องเสีย เรื่อง เบี้ยคก เบี้ยบัต
- ค. เก็บพวกสาวสาว เอาไปหุงข้าวบ้านเล็ก
- ง. สาวบ้านป่าเหอ เต็มสาวขึ้นมาน่าเป็นห่วง

3. บทเพลงนี้ คิดว่าผู้เขียนเป็นห่วงเรื่องอะไรมากที่สุด

- ก. การที่พ่อแม่ไม่ได้คำลั่นสอดทองหมั้น
- ข. การที่หนุ่มบ้านเดียวกันต้องเข้าวัด
- ค. การเอารัดเอาเปรียบในสังคม
- ง. การที่สาวสาวถูกพาไปหุงข้าว

4. เหตุการณ์ในบทเพลงนี้เกิดขึ้นด้วยสาเหตุใด เป็นสำคัญ

- ก. การเห็นแก่เงิน
- ข. การห่างไกลความเจริญ
- ค. การเกรงกลัวข้าราชการ
- ง. การหลงเชื่อผู้อื่นอย่างงมงาย

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 5

บทอ่าน "การแสดงผล"

1. ก
2. ง
3. ข
4. ค

บทเพลง "ไม่มีข้าวสาวโนรา"

1. ข
2. ค
3. ง
4. ง

บทเพลง "ไก่อู"

1. ข
2. ง
3. ค
4. ค

แผนการสอน ครั้งที่ 6

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง "การแสดงทรศนะ"
 บทเพลง "เดือนสิบวันสารท" และ "กงหรา"
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดวิจารณ์)

1. นักเรียนคู่วิเคราะห์รายการเนชั่นนิวส์ทอล์ค เรื่อง "การสร้างเขื่อน
 แก่งเสือเต้น" ต่อจากคาบที่ 5
 (10 นาที)
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเชิงเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
 เกี่ยวกับเหตุผล แนวคิดและทรศนะของผู้พูดแต่ละคนที่ได้จาก
 การคู่วิทัศน์
 (10 นาที)
3. ครูอธิบายถึงการแสดงทรศนะ
 (5 นาที)
4. นักเรียนศึกษาบทอ่านเรื่อง "การแสดงทรศนะ" แล้วช่วยกัน
 ตอบคำถามจากเรื่องนี้อ่านดังนี้
 - 4.1 ทรศนะเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะอย่างไร
 - 4.2 แนวทางในการประเมินทรศนะมีอะไรบ้าง
 - 4.3 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลมีลักษณะแตกต่างกัน

อย่างไรบ้าง

(10 นาที)

5. นักเรียนอ่านบทเพลงฯ "เดือนสิบวันสารท" และ "กงหรา"
แล้วร่วมกันอภิปรายถึงทรศนะที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง ต่อจากนั้น
จึงทำแบบฝึก

(10 นาที)

6. ครูเฉลยคำตอบแล้วสรุปเกี่ยวกับการประเมินทรศนะ
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิทัศน์ รายการเนชั่นนิวส์ทอล์ค เรื่อง การสร้างเขื่อน
แก่งเสือเต้น
2. บทอ่าน เรื่อง การแสดงทรศนะ
3. บทเพลงฯ เรื่อง เดือนสิบวันสารท, กงหรา
4. หนังสือเรียน ท 606

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจแบบฝึก

ตัวอย่างการพิจารณาพรรณนะ

สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน

ในครอบครัวของคนเมืองหลวง โดยเฉพาะครอบครัวของคนชั้นกลางและชั้นสูงที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน มักจะจ้างคนมาช่อยเลี้ยงเด็กอ่อนที่บ้านหรือ ไม่ก็เช่าเด็กอ่อน ไปจ้างเขาเลี้ยง คั้นเข้าชั้นมาก็ไปทำงาน ตกเย็นถึงจะกลับมา ได้เห็นหน้าลูก

เวลาส่วนใหญ่ ในวัยเด็กอ่อนจะใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคนเลี้ยง ถ้าคนเลี้ยงนั้นดีก็จะถ่ายทอดสิ่งที่ดี ไปยังเด็ก แต่ถ้าคนเลี้ยง ไม่ดีก็จะถ่ายทอดสิ่งไม่ดี ไปให้เด็กและ โคอั่วไป คนที่รับจ้างมาเลี้ยงเด็กนั้น ก็มักจะเป็นคนไม่เข้าใจปัญหาของเด็ก เป็นคนที่ขาดการศึกษา มักรู้จักแต่การเลี้ยงดูตามที่พ่อแม่ของเด็กสั่งไว้เท่านั้น แต่ด้านการอบรม ด้านการถ่ายทอดพฤติกรรมต่าง ๆ คนเลี้ยงมักไม่เข้าใจเราจึงได้พบบ่อย ๆ ว่าเด็กบางคนพูดได้ ก็คำได้ พูดคาหยาบได้ เป็นต้น นี่เป็นเพราะ ได้รับการถ่ายทอดสิ่งที่ไม่ดี มาจากคนเลี้ยง

เราลองมาลองคิดกันดู เด็กอ่อน ๆ ที่ไปจ้างคนมาเลี้ยง หรือ ไปจ้างใครให้เลี้ยงอย่าง ไม่เป็นระบบ อย่าง ไม่มีกฎเกณฑ์นั้น เด็กได้รับอะไรเอาไว้บ้าง ลองคิดเปรียบเทียบกับเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดู จากสถานเลี้ยงเด็กที่มีสถาบันหนึ่งสถาบันใดรับผิดชอบ เลี้ยงดูอย่างรู้กฎเกณฑ์ รู้ความสำคัญ ของเด็กที่จะเป็นกำลังของชาติในอนาคต เด็กจะ ได้รับแต่สิ่งที่ตั้งาม เป็นสมบัติอันมีค่าของครอบครัว ระหว่างวิธีการเลี้ยง ๒ วิธีนี้ วิธีการไหนจะดีกว่ากัน

สำหรับสังคมคนเมืองปัจจุบันนั้น มัน เป็นสิ่งที่ เลี่ยง ไม่ได้ เสียแล้ว
ที่จะต้องจ้าง เขา เลี้ยง เด็ก ปัญหา นี้ จะ เป็น ปัญหา นักสำหรับผู้ที่ก่อสร้างตัว
เพิ่งจะมีบุตรคนแรกและเพิ่งจะแยกครอบครัวออกมาจากครอบครัวเดิมของ
พ่อแม่

ถ้าลอง ไปถามคุณพ่อคุณแม่รุ่นใหม่ ที่ทำงานอยู่ในธนาคาร บริษัท
ห้างร้านและสถานที่ราชการต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องคนเลี้ยงเด็กอ่อนแล้ว
เรามักจะได้ข้อ เสนอจากคนเหล่านี้ว่า อยากให้ มีสถาน ที่หนึ่งสถานใด
หรือองค์การหนึ่งองค์การใด รับเลี้ยงเด็กอ่อนอย่างจริงจัง ถูกวิธี
มีมาตรฐานเป็นที่ไว้วางใจของพ่อแม่ พวก เขามีกำลังเงินพอที่จะจ่ายค่า
เลี้ยงดู ได้

จึง ใคร เสนอข้อคิดนี้ ให้ทางหน่วยงานราชการพิจารณา เช่น
กรมประชาสงเคราะห์ หรือ กทม. ถ้าจะตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนขนาด
ใหญ่ขึ้นมา เหมือนกับตั้ง โรงพยาบาลก็คงจะดี ไม่น้อย เลือกลงสถานที่ตั้งที่อยู่
ใกล้ย่านธุรกิจ สถานที่ราชการหรือบริษัทห้างร้านใหญ่ ๆ จัดบริการให้มี
มาตรฐานทั้งด้านสถานที่ อาหาร การพยาบาล การฝึกอบรม รับเลี้ยงเด็ก
อ่อนตั้งแต่อายุ ๓ ขวบลงมา (อายุตั้งแต่ ๓ ขวบขึ้นไป ไปโรงเรียน
อนุบาลได้แล้ว) เชื่อว่าจะมีพ่อแม่สมัยใหม่ไปใช้บริการกันมาก

มองในแง่ของธุรกิจ ถ้าจะมีเอกชนรายใด ต้องการจัดตั้งสถาน
รับเลี้ยงเด็กอ่อนขึ้นมา เหมือนกับตั้ง โรงพยาบาลหรือตั้ง โรงเรียน เชื่อว่า
จะต้อง ได้กำไรดี ขอแต่ให้จัดบริการอย่างมีมาตรฐานเป็นที่ไว้วางใจของ
พ่อแม่เท่านั้น เรื่องลูกค้าผู้ใช้บริการมีมากมาย ไม่ต้องวิตก หรือถ้าเป็น ไป
ได้สถานประกอบการขนาดใหญ่ ที่มีจำนวนลูกจ้างหลายพันคน ก็น่าจะตั้ง
สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อนขึ้นมาในบริเวณที่ใกล้เคียง เพื่อบริการลูกจ้างแห่งนั้น
รวมทั้งรับบริการเด็กจากที่อื่น ๆ ด้วยโดยจัดการในลักษณะธุรกิจ คิดค่า
เลี้ยงดูในอัตราที่ เหมาะสม

ทางรัฐบาลน่าจะ มีนโยบายส่งเสริมการลงทุนในกิจการด้านนี้

เหมือนที่ได้ส่งเสริมการลงทุนด้านโรงพยาบาลเอกชน นโยบายการส่งเสริมให้เลี้ยงเด็กอ่อนอย่างมีมาตรฐาน อย่างมีคุณภาพนั้น เป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพดีเด่น เพื่อเป็นกำลังพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าในอนาคต

(จาก สยามรัฐธุรกิจประจำสัปดาห์ ๒๑-๒๗ ส.ค. ๒๑)

เขียนโดย เศรษฐสยาม)

บทความข้างต้นเป็นการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งผู้เขียนได้ฝากข้อเสนอไว้ว่าควรจะมีการลงทุนตั้งสถานเลี้ยงเด็กอ่อนให้ได้มาตรฐาน

ทรรศนะในเรื่องนี้มีข้อที่ควรพิจารณาเป็นลำดับ ไปดังนี้

๑. ประโยชน์และลักษณะสร้างสรรค์ เมื่อพิจารณาโดยตลอดแล้ว นับว่าเป็นทรรศนะที่มีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ เจ้าของทรรศนะได้เสนอให้มีการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยเฉพาะต่ออนาคตของเด็กซึ่งจะได้เติบโตเป็นกำลังของชาติต่อไป

๒. ความสมเหตุสมผล เมื่อผู้เขียนมุ่งเสนอว่า ควรมีสถานเลี้ยงเด็กอ่อนให้ได้มาตรฐาน ผู้เขียนก็ได้ใช้เหตุผลหลายประการด้วยกัน เพื่อสนับสนุนข้อเสนอนี้ เหตุผลประการสำคัญที่ผู้เขียนได้หยิบยกมากล่าวคือ พ่อแม่ส่วนใหญ่ซึ่งเป็นชนชั้นกลางกำลังมีความต้องการเป็นอันมาก ผู้แสดงทรรศนะได้ให้ความถึงอิทธิพลของผู้อบรมใกล้ชิดกับเด็กว่าจะมีผลต่อบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต ถ้าผู้อบรมเลี้ยงดูเข้าใจปัญหาของเด็ก รู้ว่าควรจะทำสิ่งใดบ้างให้แกเด็กได้อย่างไร ก็หวังได้ว่าเด็กจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในอนาคตได้ต่อไป แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงข้าม ผู้เลี้ยงดูขาดการศึกษา ขาดความเข้าใจในปัญหาของเด็ก เด็กก็อาจจะเติบโตขึ้นโดยมี

พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

ผู้เสนอทรศนะ ได้ให้เหตุผลว่า ถ้ามีสถาบันหรือองค์การหนึ่ง องค์การใดรับเลี้ยงดูเด็กอ่อนให้ถูกวิธี ก็ย่อมจะมีพ่อแม่ไว้วางใจเชื่อถือ ยินดีจ่ายค่าเลี้ยงดูให้อัตราที่เหมาะสม และคงจะทำให้สถานเลี้ยงเด็กอ่อนนี้ คาเนินธุรกิจให้เจริญต่อไปได้ พร้อมกันนั้นก็ได้ฝากข้อคิดเพิ่มเติม ว่ารัฐบาลน่าจะมึนโยบายส่งเสริมการลงทุนด้านนี้ เช่นที่ได้ส่งเสริมการลงทุนด้านอื่น อาทิ การลงทุนด้านโรงพยาบาลเอกชน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาห้ดูความหนักแน่นของเหตุผลแล้ว จะเห็นได้ว่า ผู้เขียนยังมีได้เสนอหลักฐานเป็นตัวเลขแน่นอน เพียงแต่อาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ของตนเป็นเครื่องอ้างอิงที่สำคัญเท่านั้น แต่กระนั้นเหตุผลเหล่านี้ก็น่าจะรับฟังได้

๓. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ ทรศนะนี้ เสนอทางสื่อมวลชนที่เน้นในด้านธุรกิจ จึงเหมาะสมแก่กลุ่มผู้รับสาร และเรื่องนี้เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของบุคคลทั่วไปอยู่แล้ว โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่วงเวลาจึงนับว่าเหมาะสมแก่กาลเทศะด้วย เนื้อหาไม่มียาวสลบซับซ้อนจนเกินไป อยู่ในขนาดที่กำลังพอเหมาะสำหรับผู้รับสารทั่วไป

๔. การใช้ภาษา สำนวนภาษาที่ผู้เขียนใช้ สื่อความหมาย ได้ดี มีถ้อยคำที่แสดงชัดว่าเป็นการนำเสนอทรศนะ เช่น "จึงใคร่ขอเสนอความเห็นนี้ให้หน่วยราชการพิจารณา" "เชื่อว่า คงได้กำไรดี" "รัฐบาลน่าจะมึนโยบายส่งเสริม" มีสำนวนภาษาบางตอนที่ น่าจะแก้ไขเล็กน้อย เช่น "เด็กอ่อน ๆ ที่ไปจ้างคนมาเลี้ยง" น่าใช้เป็น "เด็กอ่อนที่พ่อแม่จ้างคนมาเลี้ยง" ก็คงสื่อความชัดและกระชับดีกว่า และประโยคที่ว่า "เวลาส่วนใหญ่ในวัยของเด็กอ่อนจะใช้ชีวิตคลุกคลีอยู่กับคนเลี้ยง" จะเห็นการเรียงลำดับคำที่ค่อนข้างสับสน และการใช้คำไม่สู้เหมาะนัก อาจปรับปรุงให้เป็นดังนี้ "ชีวิตในวัยของเด็กอ่อน

จะใกล้ชิดกับคนเลี้ยงเป็นส่วนใหญ่" ก็จะทำให้สื่อความหมายได้ชัด
ไม่ก่อให้เกิดความฉงนแก่ผู้รับสาร

หมายเหตุ ในการประเมินค่าการแสดงทรรศนะ ไม่จำเป็นต้องเขียนเป็นข้อ ๆ เสมอไปแต่ที่ทำไว้เป็นข้อ ๆ ดังข้างต้นนี้ มีจุดประสงค์ที่จะให้นักเรียนสังเกตเห็นได้ง่ายเท่านั้น

คำถามเรื่อง การแสดงทรรศนะ

1. สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของคนและกลุ่มคนคือข้อใด

- ก. ค่านิยม
- ข. ทัศนคติ
- ค. ความเชื่อ
- ง. ความนิยม

2. "ข้าพเจ้าใคร่ขอสรุปว่า การที่โบราณวัตถุของวัดถูกขโมยนั้น เป็นเพราะทางวัดมิได้พยายามป้องกันให้เข้มงวด" ข้อความนี้เป็นการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับประเภทใด

- ก. นโยบาย
- ข. เหตุการณ์
- ค. ข้อเท็จจริง
- ง. คุณค่าหรือค่านิยม

3. ข้อใดมิใช่ลักษณะทางคุณค่าของทรรศนะ

- ก. การใช้ภาษา
- ข. แนวคิดสร้างสรรค์
- ค. ความสมเหตุสมผล
- ง. สื่อที่ใช้แสดงทรรศนะ

4. ทรรศนะที่ประเมินว่า สิ่งใดดี สิ่งใดชั่ว มีประโยชน์ มีโทษ เป็นทรรศนะเกี่ยวกับประเภทใด

- ก. นโยบาย
- ข. ความเชื่อ
- ค. ข้อเท็จจริง
- ง. ค่านิยมหรือคุณค่า

เดือนสิบวันสารท

ผูกเปลหอ
ชวนยาย ไหว้บูชา
ท่านหลักอยู่หัว
ชีเรือท่อนไม้

เดือนสิบหอ
เชื่อว่าฝนที่ตกนั้น
ชักชวนให้สร้อยเส้า
น้ำตาของตาชาย

ทำขนมหอ
"พอง" "คี่ชา" ก็ทำมา
ศรัทธาที่มั่นคง
อุทิศแก่ผู้ตาย

ผูกเปลหอ
ฝากห่อ ผ้าช่วยแล
น้ำเขียวเกินเหลือ
กลัวน้ำจะหลาก

น้ำเขียวหอ
จะผ่าข้ามไป
ไม่มีอะไรมาขวางกัน
ประเพณีจะยืนยง

ประเพณีหอ
สืบทอดต่อเรื่อยมา
ถึงเดือนสิบวันสารท
ช่วยรักษากันเอาไว้

ผูกไว้ที่ใต้ถุน
ชีเรือท่อนไม้
ท่านชรัวยู่ท้าย
ชวนยาย ไหว้บูชา

ฝนตกปลิบปลิบทั้งวัน
คือน้ำตาของตาชาย
ตกตั้งแต่ เข้า ไปจนสาย
ย่อยเป็นสายจากบนฟ้า

ทำขนม "ไข่ปลา"
ขนม "ลา" ก็มากมาย
ทั้งรับทั้งส่งวงศ์ตาชาย
ขนมให้คนเฒ่าแก่

ผูกไว้ข้างแคร่
คนแก่แก่งิ่งกินหมาก
พายเรือข้ามฝาก
ท่วมเรือท่วมไร่

ถึงเขียวแต่ไหน
ด้วยใจมั่นคง
ศรัทธามั่นอันสูงส่ง
ถ้ามั่นคงในศรัทธา

เรามีมานานช้า
ช่วยรักษากันเอาไว้
หาบุญตักบาตรทุกปีไป
อย่าให้สูญหายไปเสียหอ .

กษัตริย์

กษัตริย์
ชาวเมืองเรียกเรา
ว่าเราอยู่ เขาอยู่
ข้างเส้าเหลือง

เขาว่า
เป็นดินแดนที่อ่อนเยาว์
แต่เราใช้คำต้อย
ถึงบางเบาด้วยปัญญา

อย่าเหยียด
เราสร้างเมืองด้วยมือคน
มีอะไร เราแบ่งปัน
เราเปี่ยมล้นด้วยน้ำใจ

ฟังข่าว
ว่ากษัตริย์ไกลเป็นเพียง
ความจริงที่ควรรู้
เสียงแห่งความวุ่นวาย

ชาวเมือง
กษัตริย์ใช้ไกล
ทานาและทาสวน
ภูเขาใหญ่เป็นเขตกัน

เมืองป่าเมืองเขา
ข้างเส้าเหลือง
คุณคุณแคลน
โยแบ่งเขตแดนวันอีกเล่า

ชาวกษัตริย์มองไกล
บางเบาซึ่งปัญญา
มันจะต้อยการศึกษา
เราก็มีค่าความเป็นคน

ใช้ชี้แจงให้ชัดฉล
เราเปี่ยมล้นด้วยน้ำใจ
รักกันมันกว่าถิ่นไหน
ถึงอยู่ไกลไกลเป็นเพียง

มันลือฉาวไปสุดเสียง
สนั่นเสียงแห่งวุ่นวาย
เรายังอยู่สุขสบาย
ใช้แรงร้ายตลอดไป

โปรดรู้เรื่องถึงเมืองใหม่
มีภูเขาใหญ่ล้อมกัน
พวกเราล้วนพี่น้องกัน
ทุกทุกวันเราเร่งรักพัฒนา

คำถาม บทเพลงเดือนสิบวันสารท

1. บทเพลงนี้บอกให้รู้ว่า คนชนบทภาคใต้มีความเชื่อในเรื่องใด
 - ก. ทำบุญแล้วได้บุญ
 - ข. วิญญาณของบรรพบุรุษมีอยู่จริง
 - ค. ความศรัทธาจะช่วยให้ประเพณียั่งยืน
 - ง. การทำขนมหหลายอย่าง ไปวัดได้บุญมาก

2. ข้อใดเป็นข้อเท็จจริง
 - ก. จะผ่าซ้ามไปด้วยใจมั่นคง
 - ข. ซี่เรือท่อนไม้ชวนชายไปทำบุญกัน
 - ค. เขาว่าฝนที่ตกนั้นคือน้ำตาของตายาย
 - ง. สืบทอดต่อเรื่อยมา ช่วยรักษากันเอาไว้

3. แนวคิดสำคัญของบทเพลงนี้คือข้อใด
 - ก. การทำบุญตักบาตร
 - ข. คนแก่แก่ชอบกินหมาก
 - ค. น้ำเซียวอย่าขวางเรือ
 - ง. การทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย

4. ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไรในบทเพลงนี้
 - ก. อยากเห็นคนไปทำบุญที่วัดมาก ๆ
 - ข. อยากเห็นคนทำขนมหหลายอย่างไปทำบุญ
 - ค. อยากให้มีการสืบทอดประเพณีที่ตั้งงามของท้องถิ่น
 - ง. อยากให้วิญญาณของบรรพบุรุษได้มารับส่วนบุญกุศล

คำถาม บทเพลงงทรา

1. บทเพลงนี้ผู้เขียนต้องการให้รู้ว่างทราเป็นอย่างไร

- ก. มีน้ำใจ
- ข. ทานาทำสวน
- ค. อยู่ไกลแสนไกล
- ง. มีความเจริญแล้ว

2. ท่านคิดว่า งทราน่าอยู่อาศัยหรือไม่ ด้วยเหตุใด

- ก. ไม่น่าอยู่ เพราะเป็นเมืองป่า
- ข. ไม่น่าอยู่ เพราะจะถูกคุกคุกแคลน
- ค. น่าอยู่ เพราะผู้คนเปี่ยมล้นด้วยน้ำใจ
- ง. น่าอยู่ เพราะมีภูเขาล้อมรอบและเจริญแล้ว

3. ข้อความใด เป็นข้อคิดเห็น

- ก. งทราที่ใช้ไกล มีภูเขาล้อมรอบ
- ข. เขาว่าเหอ ชาวงทรามันโง่เขลา
- ค. ความจริงที่ควรรู้ เรายังอยู่สุขสบาย
- ง. มีอะไรเราแบ่งปัน รักกันมันดีกว่าถิ่นไหน

4. คำว่า "งทราไกลเป็นเที่ยง" มีความสัมพันธ์กับข้อใดมากที่สุด

- ก. ว่าเราอยู่เขาอยู่ถูก คุกคุกแคลน
- ข. ทานาและทำสวน พวกเราล้วนพี่น้องกัน
- ค. เป็นดินแดนที่อ่อนเยาว์ บางเบาซึ่งปัญญา
- ง. ถึงบางเบาต้านปัญญา เราก็มีค่าความเป็นคน

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 6

บทอ่าน "การแสดงทรรศนะ"

1. ก
2. ค
3. ง
4. ง

บทเพลง "เดือนสิบวันสารท"

1. ข
2. ข
3. ง
4. ค

บทเพลง "กงหรา"

1. ง
2. ค
3. ข
4. ก

แผนการสอน ครั้งที่ 7

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร

บทเพลง "ลูกอ่อน" และ "กล้วยหังลา"

แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ญาณ ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนคู่วิทัศน์ รายการ ใต้คารมมัธยมศึกษา
(15 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงวิธีการหาเหตุผล ได้แย้ง
(5 นาที)
3. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร
ช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้
 - 3.1 ลักษณะการชี้แจงในรูปของบุจฉาวิสัยชานา มีลักษณะเช่นไร
แตกต่างกันอย่างไรกับการให้เหตุผลได้แย้งจากการ ใต้คารม
 - 3.2 คำสอนในพระพุทธศาสนามีลักษณะเป็นเช่นใด เหตุใดจึง
ได้ชื่อว่ากาลามสูตร
 - 3.3 การตั้งกระทู้ถามและตอบอธิบายมี 10 อย่าง อะไรบ้าง
(15 นาที)

4. นักเรียนอ่านบทเพลงฯ "ลูกอ่อน" และ "กล้วยพังลา"
แล้วร่วมกันอภิปรายว่าข้อความตอนใดที่สอดคล้องกับคำสอนในเรื่อง วรรณากาลามสูตร ต่อจากนั้นจึงทำแบบฝึก
(10 นาที)
5. ครู,นักเรียนช่วยกันเฉลยและสรุป
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์ รายการ ไต่คารมมัธยมศึกษา
2. บทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร
3. บทเพลงฯ เรื่อง ลูกอ่อน และ กล้วยพังลา
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจแบบฝึก

วรรณากาลามสูตร

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

บุจฉา. ในกาลามสูตร พระพุทธเจ้าตรัสสอนไม่ให้เชื่อถือสิ่งใด
สิ่งหนึ่ง โดยอาการ ๑๐ อย่าง มีถือโดย ได้ฟังตามกันมา เป็นต้น นั้น ถืออย่าง
ไร เรียกว่าถือถือ โดย ได้ฟังตามกันมา

วิสัยชา. การ ได้ยินผู้หนึ่งบอกเล่า เรื่องอันใดอันหนึ่ง ที่มีผู้บอก
ต่อ ๆ กันมาว่า ข้อนี้เป็นอย่างนี้ ผู้ฟัง ได้ฟังแล้วยัง ไม่รู้ด้วยปัญญาของตนเอง
ว่า ข้อนั้นเป็นอย่างนั้น ได้จริง แต่เห็นเขาพูดกันมาก ก็สันนิษฐานลงว่าข้อนั้น
เห็นจะจริงอย่างนั้น เขาจึงพูดกันมาก ถ้าไม่จริงที่ไหนเขาจะพูดกันมาก
แล้วเชื่อถือตามเขา ไปอย่างนี้ เรียกว่าถือ โดย ได้ฟังตามกันมา

บุ. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โดยลาคับสืบ ๆ กันมา

วิ. บุรพบุรพสตรี ในวงศ์สกุลของคน มีทวดปู่ย่าตายายและบิดา
มารดา เป็นต้น เคยถือลัทธิอย่างใดมาก็ดี คนชาติเดียวกับตนเคยถือลัทธิ
อย่างใดมาหลายชั่วอายุแล้วก็ดี คนเกิดในภายหลัง ไม่ได้รู้ด้วยปัญญาของตน
เองว่า ลัทธินั้นดีควรจะถือด้วยเหตุนี้ ๆ เป็นแต่นิยมตามบุรพบุรุษบุรพสตรี
ของตน และคนที่ร่วมชาติกับตนเท่านั้นแล้ว เชื่อถือ ไปตาม อย่างนี้ เรียกว่า
ถือโดยลาคับสืบ ๆ กันมา

บุ. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โดยความตื่นว่า ได้ยินว่าอย่างนี้ ๆ

วิ. คนเป็นอันมาก เขาตื่นเขินนับถือ ไปตามเขาบ้าง เช่น คนตื่น
เขินกันว่า มีผู้วิเศษเกิดขึ้นในที่นั้น ๆ ห่านศักดิ์สิทธิ์อย่างนั้น ๆ ยัง ไม่ทันจะ ได้
เป็นคำผู้วิเศษ และยัง ไม่ทันเห็น ว่าศักดิ์สิทธิ์อย่างไร พลอยตื่นนับถือ ไปตาม
เขาเท่านั้นอย่างนี้ เรียกว่าถือ โดยความตื่นว่า ได้ยินว่าอย่างนี้ ๆ

บุ. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โดยอ้างคารา

วิ. คารับคาราอันใดที่เขียนเรื่องนั้น ๆ ไว้ ได้นำสืบกันมาหลาย

ข่าวอายุการที่ได้ทราบข้อความอันหนึ่งอันใด ในคำรับคำรานั้นแล้ว ไม่ครีกร
 ครอบด้วยปัญญาให้รู้ว่า ผู้แต่งคำรานั้นกล่าวความที่ควรเชื่อถือหรือไม่ เห็น
 ว่าถ้าไม่จริงท่านจะกล่าวไว้ทำอะไรให้บ่วงการ แล้วเชื่อถือตามคำรับ
 คำรานั้น อย่างนี้เรียกว่าถือ โฆษอ้างคำรา

ป. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โฆษเหตุนี้กเคาเอา

วิ. เมื่อได้ยินเขาพูดข้อความอันใดแล้ว นึกเคาเอาในใจว่าคง
 จะเป็นอย่างนี้ ๆ แน่ละอย่างนี้แล้ว ไม่ใช่ปัญญาสอบสวนให้แน่นอนก่อน
 เวลาไหนนึก ได้อย่างนั้นอย่างนี้ เรียกว่าถือ โฆษเหตุนี้กเคาเอา

ป. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โฆษนัยคือคาคคะเน

วิ. การ ได้ยินเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้ใดผู้หนึ่งพูดแล้ว ยังไม่ทราบ
 ว่าเป็นอย่างไรแล้วแต่เห็นว่าเรื่องนั้น ๆ เป็นได้ อย่างนั้น ๆ เรื่องนี้ก็คง
 เป็นได้ อย่างนี้แล้ว เชื่อถือตามคาคคะเนเทียบกับเรื่องอื่นอย่างนี้ เรียกว่า
 ถือ โฆษนัยคือคาคคะเน

ป. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โฆษความชอบใจ เพราะต้องกับ
 ลัทธิของตน

วิ. ลัทธิของตนเคยถือมาอย่างใด เมื่อมีผู้ใดผู้หนึ่ง มาพูดเรื่อง
 ใดเรื่องหนึ่ง ถูกเข้ากับลัทธิของตนนั้น ก็ชอบใจแล้ว เชื่อตาม ถือตาม
 อย่างนี้เรียกว่า ถือ โฆษความชอบใจเพราะต้องกับลัทธิของตน

ป. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โฆษครีกรตามอาการ

วิ. การ ได้ฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้ใดผู้หนึ่งพูดแล้วยัง ไม่ทราบ
 ว่าเป็นอย่างไร แต่คิดเห็นว่า ถ้าเราถืออย่างนี้จะดีกว่า แล้วเชื่อถือตาม
 ความคิดเห็นนั้น อย่างนี้เรียกว่าถือ โฆษครีกรตามอาการ

ป. ถืออย่างไร เรียกว่าถือ โฆษเชื่อว่าผู้พูดควรที่จะเชื่อได้

วิ. การ ได้ฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้ใดพูดแล้ว เห็นว่า ท่านผู้พูดนี้
 ท่านเป็นคนมีสติปัญญาได้เล่าเรียนศึกษามาก ถ้าไม่จริงที่ไหนท่านจะเชื่อถือ
 คังนี้แล้ว เชื่อถือไปตาม อย่างนี้เรียกว่าถือ โฆษเชื่อว่าผู้พูดสมควรที่จะเชื่อได้

ป. ก็อย่างไร เรียกว่าถือโดยนับถือว่า สมณะผู้นี้เป็นครูของเรา

วิ. เมื่ออุปัชฌาย์กิติ อาจารย์กิติ สั่งสอนให้เชื่อถืออย่างไร ศิษย์มาคิดเห็นว่า ถ้าข้อนี้ไม่จริง ที่ไหนอุปัชฌาย์อาจารย์ของเรา ท่านจะเชื่อถือ และจะสั่งสอนเราให้เชื่อถือตาม แล้วเชื่อถือไปตามความนิยมนับถือในอุปัชฌาย์อาจารย์อย่างนี้ เรียกว่าถือโดยนับถือว่า สมณะผู้นี้เป็นครูของเรา

ป. ความถือโดยอาการ ๑๐ อย่างนั้น บางทีก็มีประโยชน์ เช่น บิคารมารคสอนบุตรในทางที่ถูก บุตรยังมีปัญญาอ่อนไม่อาจรู้ว่าสิ่งนี้ดี สิ่งนี้ชั่ว เป็นแต่ทำไปตามสั่ง ด้วยความรักหรือด้วยความกลัวเท่านั้น ถึงอย่างนั้น ก็เป็นทางให้เด็กนั้นประพฤติดี ในเวลาที่โตขึ้นแล้วไม่ใช่หรือ เหตุไฉนพระพุทธเจ้าจึงทรงห้ามไม่ให้ถือโดยอาการ ๑๐ อย่างนั้น

วิ. ท่านว่าก็ชอบ แต่การถือโดยอาการ ๑๐ อย่างนั้น ถ้าถูกก็เป็น การดีถ้าผิดจะมีผลอยผิดไปด้วยหรือ และความข้อนี้พระพุทธเจ้าก็ตรัสสอนคนผู้ใหญ่ ซึ่งมีปัญญาอาจตรึครองได้แล้ว เมื่อจะเชื่อถือสิ่งใด ถ้ายังไม่ได้รู้ด้วยหัวใจให้ถ่องแท้แล้ว มีทางที่จะแปรปรวนไป ได้มีคิดไม่เป็น เป็นต้น ถ้ารู้แน่ลงด้วยใจแล้ว ไม่มีทางที่จะแปรปรวนอีกเลย อย่างว่าแต่ผู้ใหญ่เลยแม้ถึงเด็กที่ผู้ใหญ่ห้ามเล่นงานะ ถ้าเล่นมันจะเอาตัวไปทิ้งทะเลดังนี้ การที่ผู้ใหญ่สอนอย่างนี้ก็เพราะหวังประโยชน์แก่เด็กว่า จะ ใ้ได้ไม่วิ่งเต้นหกล้มเจ็บช้ำร่างกาย เวลาแรกเด็กก็จะเชื่อถือภายหลังรู้เข้าเมื่อไร ก็จะไม่เชื่อแล้วจะชุกชอนอีก คราวนี้ผู้ใหญ่จะเอาอะไรมาพูดอีกก็ไม่เชื่อถือ ผู้ใหญ่จะห้ามเด็ก ได้ก็ด้วยการเขียนตี ถึงอย่างนั้นบางทีลับหลังผู้ใหญ่เด็กจะชุกชอน ได้อีกเหมือนเช่นนั้น ถ้าผู้ใหญ่สั่งสอนเด็ก ให้รู้ดีชั่วด้วยใจของเด็กเอง เด็กคงจะดีกว่าได้รับฝึกสอนโดยกระบวนอย่างอื่น พระพุทธเจ้าจึงทรงสั่งสอนไม่ให้ถือโดยอาการ ๑๐ อย่างนั้น

ป. ถ้าเด็กที่มีความคิดไม่พอ จะฝึกสอนให้รู้ดีและชั่วด้วยตัวเอง ไม่ได้จะทำอย่างไร

วิ. ข้อนี้ไม่มีมาในพระพุทธศาสนา เพราะศาสนาสอนในพระพุทธ-

ลูกอ่อน

ยามศึกเหอ
 ออกข้าวล้มนอนถอนใจ
 หยิบผ้าห่มร้ายขึ้นบิดร้าง
 น้ำตา ไหลลงคลักคลัก

ลูกอ่อนเหอ
 พ่อห่าง ไกล ไม่ได้อิง
 เจ้าเกิดมาเวลานี้
 ลูกแม่ยังต้องลาเสีย

นอนเกิดเหอ
 ถึงแม่แม่จะล้มน่า
 ถึงออกข้าวคปลา
 แต่งงามสวยมีนมแม่กิน

ผ้าห่มร้าย = ผ้าห่มเก่า

นิกนิก ให้อ้วน ไหว
 น้ำตา ไหลลงคลักคลัก
 คมพลางห่มพลางด้วยใจรัก
 ลูกร้องหนัก หนักใจยิ่ง

เหมือนไม้ค้อนถูกขว้างทิ้ง
 ลูกแม่ยังต้องลาเสีย
 พบแต่ที่สิ่งซุกเข็ญ
 ใครไม่เห็นความทุกข์ด้วย

นอนเสียเกิดเจ้างามสวย
 แต่งงามสวยมีนมกิน
 ห้างเสื้อผ้าหยาบ ไร่ ไบสัน
 หยุคคั้นแกะะวันใหม่ใช้หมดหวัง

กล้วยหังลา

คือลูกเหอ
 แม่มีลูกอยู่คนเดียว
 นุ้ยนุ้ยแม่จะสอนให้ลักไก่
 คั้งชื่อว่าแสงสุริยฉาย

ลูกชายเหอ
 เวลาหาลูกสะไ้
 ครั้งหลายแก้วขนนางพิมพิลาไลย
 แต่บ้านเราเขาชอบคนนักเลง

ทุกวันเหอ
 พวกข้าราชการทางานคี่
 สิบพ่อค้าไม่ทำหนึ่งพระยาเลี้ยง
 นักเลงต้องเจ้าพ่อ

คือกล้วยหังลาหวีเขียว
 คั้งชื่อว่าแสงสุริยฉาย
 ใหญ่ใหญ่แม่จะสอนให้ลักควาย
 ลูกชายของแม่คนเดียวเหอ
 (ของเก่า)

ลักควายลักวัวต้องหัดไว้
 บอกเขาได้ว่านุ้ยแม่นั้นนักเลง
 ก็อ้างได้ว่าเทศน์มีตรีแก่ง
 คนได้เกรงบารมี

เขาพากันเท่อเศรษฐกิจ
 นักเลงนี้ต้องถึงขั้นชั้นเจ้าพ่อ
 คอนนี้เพียงหนึ่งพ่อค้าก็เกินพอ
 พวกนายใหญ่ยังยกยอว่าคนคี่

คำถาม บทเพลงลูกอ่อน

1. ท่านคิดว่า "พ่อ" ในบทเพลงนี้อยู่อย่างไร

- ก. คายแล้ว
- ข. หย่าร้างกัน
- ค. ไปเป็นทหาร
- ง. ถูกจับเข้าคุก

2. "ลูกอ่อนเหอ เหมือนไม้ค้อนถูกขว้างทิ้ง" ให้ความรู้สึกอย่างไร

- ก. อึดอัด มุ่งยาก
- ข. ออกอยาก ทิวโหย
- ค. โดดเดี่ยว เดี่ยวดาย
- ง. เหน็ดเหนื่อย เมื่อยล้า

3. ท่านคิดว่า "แม่" ในบทเพลงนี้จะหาทางออกอย่างไร

- ก. วิเคราะห์ไม่ได้
- ข. อยู่อย่างนี้ตามขณกรรม
- ค. ซ้ำตัวตายหนีความลำบาก
- ง. คิดต่อสู้ชีวิตให้ได้ในวันข้างหน้า

4. บทเพลงนี้ สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ในข้อใดมากที่สุด

- ก. การรักลูกของแม่
- ข. การที่แม่ลูกอ่อนถูกทอดทิ้ง
- ค. ความมุ่งยากของการเลี้ยงลูก
- ง. ความยากจนของหญิงแม่ลูกอ่อน

คำถาม จากบทเพลง กลัวยังงลา

1. บทเพลงนี้สะท้อนให้เห็นค่านิยมในเรื่องใด
 - ก. ความรักที่แม่มีต่อลูก
 - ข. สอนลูกให้ เป็นนักเลง
 - ค. สอนลูกให้ เป็นนักเทศน์
 - ง. สอนลูกให้ เป็นเจ้าคนนายคน

2. "ตอนนี้เพียงหนึ่งพ่อค้าก็เกินพอ" หมายถึงว่าปัจจุบันพ่อค้ามีลักษณะอย่างไร
 - ก. พ่อค้ามีคนยกย่องนับถือ
 - ข. พ่อค้าเป็นคนเก่งฐานะร่ำรวย
 - ค. อาศัยพ่อค้าดีกว่าอาศัยพระยา
 - ง. พ่อค้าหนึ่งคนเท่ากับพระยาสิบคน

3. บทเพลงนี้แสดงว่า สังคมปัจจุบันยกย่องบุคคลใด
 - ก. เจ้าพ่อ
 - ข. นักเลง
 - ค. ข้าราชการ
 - ง. เจ้านายใหญ่

4. ผู้เขียนบทเพลงนี้มีความรู้สึกอย่างไร
 - ก. ไม่พึงพอใจพวกพ่อค้า
 - ข. คุณแคลนพวกข้าราชการ
 - ค. หอมรับนับถือคนที่ เป็นนักเลง
 - ง. เสียคส์ค่านิยมของคนในสังคม

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 7

บทเพลง "ลูกอ่อน"

1. ข
2. ค
3. ง
4. ข

บทเพลง "กล้วยพังลา"

1. ข
2. ค
3. ก
4. ง

แผนการสอน ครั้งที่ 8

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร
 บทเพลง " เกษแห่ง " และ "แค่ หนึ่งของประเทศ"
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์)

1. นักเรียนคู่วิเคราะห์ รายการ ความรู้คือประทับ ตอน การพากษ์
 ภาพยนตร์การ์ตูน
 (10 นาที)
2. นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงการพูด ได้ตอบกันของตัวการ์ตูนที่ได้ชม
 (10 นาที)
3. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง "วรรณากาลามสูตร" แล้วช่วยกันแสดง
 ความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 การสั่งสอนเด็ก ให้รู้ตัวชั่วตัวใจของเด็กเอง มีประโยชน์
 อย่างไร
 - 3.2 การลงโทษในลักษณะ ใดมีประโยชน์และลักษณะใด เป็น โทษ
 (10 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทเพลงๆ เรื่อง "เกษแห่ง " และ "แค่ หนึ่งของ
 ประเทศ" แล้วร่วมกันอภิปรายถึงคุณและ โทษของการเชื่อจาก

เนื้อเรื่องในบทเพลง ต่อจากนั้นจึงทำแบบฝึก

(15 นาที)

5. ครู,นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องการเชื้อ

(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์รายการความรู้คือประทับใจ ตอน การพำนักภาพยนตร์
การ์ตูน
2. บทอ่านเรื่องวรรณากาลามสูตร
3. บทเพลงฯ เรื่อง เกษแห่ง , แค่นี้ของประเทศ
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปรายและการตอบคำถาม
2. ตรวจแบบฝึก

ศาสนาต้องใช้สติปัญญาไตร่ตรองทั้งสิ้น ถ้าจะกล่าวเฉพาะข้อนี้ จะฝึกสอนให้
เข้าใจ ได้ดีที่สุดเพียงใด ก็ต้องเพียงนั้น จึงจะเป็นการสอนในพระพุทธศาสนา
เพราะพระพุทธเจ้า ท่านไม่ได้ทรงใช้อาษาษาสำหรับฝึกสอน และไม่ได้ทรง
ใช้วิธีฝึกคนโดยอุบายที่ไม่ตรงต่อความจริง

ป. พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนอย่างนี้ จะมีผลจากอาการที่ผู้อื่นเขา
สั่งสอนกันหรือ ธรรมดาผู้สั่งสอนก็หวังจะให้ผู้อื่น เชื่อถ้อยฟังคำของตน เพื่อ
จะให้คำสอนนั้นเป็นผลแก่ตัวเองและผู้อื่นที่ทำตาม ส่วนพระพุทธเจ้าตรัสสอน
ไม่ให้ถือโดยเชื่อผู้พูดก็ เชื่อว่าท่านตรัสสอนไม่ให้ เชื่อท่านเอง ไม่ใช่หรือ
เมื่อเป็นอย่างนี้ จะทรงสั่งสอนทำอะไรเล่า

วิ. ข้อนี้ไม่อย่างนั้น แม้ถึงพระพุทธเจ้า ท่านก็คงจะทรงหวังให้ผู้
ฟังทำตามคำสอนของท่าน ถ้าไม่อย่างนั้น ที่ไหนท่านจะทรงสั่งสอน แต่ความ
มุ่งหมายของพระพุทธเจ้าและผู้สอนอื่น ๆ มีข้อต่างกันอยู่ข้อหนึ่ง คือ ผู้สอน
อื่น ๆ หวังจะให้คำสอนของตน เกิดเป็นผลแก่ตนด้วย อย่างท่านว่า ส่วน
พระพุทธเจ้าทรงหวังจะให้คำสอนของเกิดเป็นผลแก่ผู้ทำตามเท่านั้น ท่านจึง
ได้ทรงสั่งสอนอย่างนั้น ข้อนี้มีที่อ้างว่า เมื่อเวลาท่านจะนิพพาน ได้ทอด
พระเนตรเห็นเครื่องสักการบูชาที่ประชุมชนได้ทำ ด้วยอุทิศสาหะอันใหญ่ ได้
ตรัสแก่พระอานนท์ว่า ผู้ใดสักการบูชาพระองค์ท่านด้วยเครื่องสักการบูชา
เห็นปานนี้ ก็ไม่ชื่อว่า ได้สักการบูชาพระองค์ท่าน ส่วนผู้ใดปฏิบัติธรรมให้
สมควรแก่ธรรม ผู้นั้นชื่อว่า ได้สักการบูชาพระองค์ท่านด้วยบูชาอย่างมี
อริยคุณ เพราะการที่ท่านทรงสั่งสอนอย่างนั้น ต้องเข้าใจว่าท่านคงไม่ทรงหวัง
ว่า ถ้าตรัสอะไรออกไปผู้ฟังจงเชื่อถือทุกอย่างโดยไม่ใช้ทางปัญญาไตร่ตรอง
ท่านได้แสดงพระองค์ท่าน เป็นแต่เพียงผู้ชี้ทาง แต่ส่วนการปฏิบัตินั้น เป็น
หน้าที่ของผู้ฟังจะควรทำตามท่านสอน ก็จะพ้นจากทุกข์ได้เท่านั้น

ป. ในการที่จะสอนให้รู้จักจักรู้จักช่วยด้วยตัวเอง พระพุทธเจ้าทรง
ยกโลกะ โทสะ โมหะขึ้นตรัสถามในส่วนข้างชั่ว ทรงยกโลกะ อโทสะ
อโมหะ ขึ้นตรัสถามในส่วนข้างดี ให้กาลามชนหาคอบคอบความเห็นนั้นชอบ

แล้ว แต่คำตอบของกาลามชนยังสั้นนัก ในบาลีไม่ได้แสดงความเห็นของเขา
เขาเห็นอย่างไร เขาจึงทูลตอบอย่างนั้น

วิ. ข้อนี้เหลือวิสัยที่จะกล่าวได้ เพราะความเห็นของคนเรามี
หลายทางจะพูดก็พูดเขาเท่านั้น ถ้าอยากให้ความข้อนี้แจ่ม ท่านกับข้าพเจ้า
พูดกันเองเถิด

วิ. ถาม. ท่านเห็นอย่างไร โลกะกิตติ โทสะกิตติ โมหะกิตติ เมื่อ
เกิดขึ้นในสันดานของผู้ใดเกิดขึ้นเพื่อประ โยชน์ หรือเพื่อสิ่ง ไม่ เป็นประ โยชน์
แก่ผู้ใด

ป. ตอบ. จะว่าเกิดขึ้นเพื่อสิ่ง ไม่ เป็นประ โยชน์ทีเดียว ก็ไม่เชิง
เหมือนคนที่หมั่นทามาหากิน ก็เพราะ โลกอยาก ได้เงินไม่ใช้หรือ อนึ่งเพราะ
ผู้ใหญ่ชักเคื่อง บางทีให้ผู้ย่อยเกรงกลัว ไม่อาจกระทำชั่วต่อไปอีก ได้ ก็มีอยู่
แต่โมหะนั้น เห็น ได้ชัด เพื่อสิ่งที่ไม่ เป็นประ โยชน์อย่างเดียว

วิ. ถ. ความหมั่นทามาหากินโดยทางที่ชอบธรรม เขาไม่เรียก
ว่าโลก ความลโมบอยาก ได้ไม่เลือกว่าทางไหน นั้นแลเขาเรียกว่าโลก
คนที่ละโมบ เช่นนั้น ท่านเห็นว่าจะออกใจค่อยแสวงหาโดยชอบธรรม ซึ่ง ได้
ทีละเล็กทีละน้อย ได้หรือ

ป. ค. ถ้าโลกประสงค์เอาความลโมบแล้ว ก็เกิดขึ้นเพื่อสิ่ง ไม่
เป็นประ โยชน์แท้

วิ. ถ. การที่ผู้ใหญ่จะห้ามปรามผู้น้อย ไม่ให้ทำชั่ว โดยทางอื่น ที่
ไม่ต้องชักเคื่อง มีได้บ้างหรือไม่

ป. ค. บางทีก็มีได้ บางทีก็ไม่ได้

วิ. ถ. ข้อที่ว่าบางทีก็มีได้นั้น เป็นอันแสดงว่าการห้ามปรามผู้อื่น
ไม่ให้กระทำชั่ว ไม่ต้องใช้โทษเสียแล้ว เมื่อใช้อุบายห้ามปรามด้วยโทษ ก็
ชื่อว่าจุคไพเภาสันดานคน และพลอยลนผู้อื่นให้ร้อนด้วยเท่านั้น ข้อที่ว่าบางที
ไม่ได้นั้น เหมือนอย่างไร

ป. ค. เหมือนคนที่ถือค้ำนเหลือวิสัย จำเป็นจะต้องลงโทษอย่าง

เดี๋ยว จึงจะงคได้

วิ. ถ. ถ้าจะทำใจไม่ให้ชักเคือง เมื่อจะลงโทษก็ลงไปตามความ
ผิดของเขา อย่างนี้จะ ได้หรือไม่

บุ. ค. ได้ แต่ยากยิ่งนัก

วิ. ถ. ถ้าได้ ข้อนี้ก็ไม่ต้องใช้โทษเสียแล้ว การลงโทษตาม
ความผิดข้าพเจ้าเห็นว่า เพื่อจะให้ผู้ต้องโทษเข็ดหลาบ หรือ เพื่อไม่ให้ผู้อื่น
เอาเยี่ยงอย่างเท่านั้น ส่วนการลงโทษเพราะโทษนั้น เห็นเป็นแค่เพียงทำ
ทุกข์ให้ผู้อื่น สำหรับ เช่นโทษเท่านั้น ท่านยังเห็นว่า โทษะเกิดขึ้นเพื่อ
ประ โยชนอะ ไรอีก

บุ. ค. ข้าพเจ้าขอมละว่า โทษะเกิดขึ้นเพื่อสิ่ง ไม่ เป็นประ โยชน

วิ. ข้อที่ว่าคนโลกแล้ว คนที่โทษะประทุษร้ายแล้ว คนหลงแล้ว
ฆ่าสัตว์มีชีวิตบ้าง ถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ให้แล้วบ้าง ถึงภรรยาผู้อื่นบ้าง
พูดเท็จบ้าง ข้าพเจ้าก็เห็นจริงตามนั้น เพราะว่าคนที่โลกแล้ว หากินไม่เลือก
ทาง ถ้ามีช่องที่จะหากินได้ โดยทางฆ่าสัตว์ตัดชีวิต หรือลักขโมยฉ้อโกงก็คง
ไม่เว้น บางทีโลกในผัสสะหรือในสมบัติ จะถึงภรรยาท่านผู้อื่นก็ได้ บางทีถ้า
จะได้ทรัพย์ด้วยการผูกบด ก็คงเว้นไม่ได้ ส่วนคนที่โทษะประทุษร้ายแล้ว มี
จิตปราศจากเมตตากรุณา อาจฆ่าฟันคนและสัตว์ที่ตนชักเคืองและประทุษร้าย
แย่งชิงสิ่งของของเขาและถึงภรรยาผู้อื่น ด้วยคิดจะล้างผลาญเขา และถ้า
ความประสงค์ของตัว จะสำเร็จได้ด้วยผูกบด ก็คงเว้นไม่ได้ ส่วนคนหลง
แล้ว คนหาการเหล่านั้นได้ ด้วยเห็นว่า ไม่มีโทษ หรือตัวจะหลบพ้นจากโทษ
เหล่านั้นได้ แต่ข้อที่เขาชักชวนผู้อื่นให้เป็นอย่างนั้นบ้างนั้น ข้าพเจ้ายังไม่
เข้าใจ หากไม่จะต้องชักชวนผู้อื่นด้วย

วิ. อะไร เพียงเท่านั้นท่านก็ไม่เข้าใจ โจรที่จะไปปล้นเขา มัน
ก็ชวนพวกเพื่อน ไม่ใช่หรือ คนหลงแล้วชักชวนพวกเพื่อนให้ทำอย่างนั้นด้วย
เห็นเป็นสนุกก็มี ไม่ใช่หรือ

ป. ค. ข้าพเจ้าเข้าใจละ เมื่อตะกั่นี้คิดไม่ทัน

วิ. ถ. ท่านเห็นหรือยังว่า โลกะ โทสะ โมหะ นี้เป็นอกุศลธรรมมี
โทษ นักปราชญ์คติเดียน ใลรบระพคคคแล้ว เป็นไปเพื่อสิ่ง ไม่เป็นประโยชน์
เป็นไปเพื่อทุกข์

ป. ค. ข้าพเจ้าเห็นละ ไม่ต้องอธิบาย

วิ. ถ. ข้อที่ว่า อโลกะ อโทสะ อโมหะ เมื่อเกิดขึ้นในสันดาน
ผู้ใดเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์เพื่อสุข เป็นคัน ไปนั้น ท่านเห็นจริงหรือยัง

ป. ค. ข้าพเจ้าเห็นละ เว้นแต่ข้อที่ว่าเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์
เท่านั้น ข้อนี้ข้าพเจ้าเห็นแต่เพียงว่า เมื่อ โลกะ โทสะ โมหะ ไม่เกิด
ผลที่ชั่วก็ ไม่เกิดเท่านั้น

วิ. เพราะผลที่ชั่ว ไม่เกิดนั้นแลก็ชื่อว่า เป็นประโยชน์ อนึ่ง เมื่อ
ไม่โลภแล้ว ไม่มีโทสะแล้ว ไม่หลงแล้ว จะทำอะไร ก็คงทำในทางที่ดี ไม่
ใช้หรือ เมื่อทำดีก็ได้ผลดี ไม่ใช่หรือ

ป. ค. ถูกละอย่างท่านว่า

วิ. ถ. ถ้าอย่างนั้น จะควรกล่าวได้หรือไม่ว่า ผลที่คั้นนั้นมีมา
เพราะ อโลกะ อโทสะ อโมหะ เป็นมูล ถ้ากล่าวได้ จะควรกล่าวได้หรือไม่ว่า
อโลกะ อโทสะ อโมหะ เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์แท้

ป. ค. ข้าพเจ้าเข้าใจตลอดแล้ว ข้าพเจ้าขอบคุณท่านเป็นอัน
มากเพราะ ได้แสดงข้อความแห่งพระสูตรนี้ ให้ข้าพเจ้าเข้าใจแจ่มแจ้ง

คำถามจากเรื่องวรรณกาลามสูตร

1. การพิจารณาเหตุผลตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า คือเหตุผลที่ประกอบด้วยอะไร เป็นสำคัญ
 - ก. หลักฐาน
 - ข. ข้อคิดเห็น
 - ค. ข้อเท็จจริง
 - ง. ความไม่มีอคติ

2. บุคคลผู้ขยันหมั่นเพียรมาหากิน โดยทางชอบธรรม เท่ากับ เป็นผู้ถือคติว่าอย่างไร
 - ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก
 - ข. เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน
 - ค. ช้าช้าได้พร้าวเล่มงาม
 - ง. คาข้าวสารกรอกหม้อ

3. แนวคิดที่สำคัญของ กาลามสูตร คือข้อใด
 - ก. การอ้างอิง
 - ข. การกล่าวกระทำ
 - ค. การใช้สติปัญญาด้วยเหตุผล
 - ง. การปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่และผู้รู้

4. ผู้คนที่หลง โหลไปหา หมอน้อย เพื่อรักษาโรค ชื่อว่าเชื่อตามข้อใด
 - ก. ถือ โดยฟังตามกันมา
 - ข. ถือ โดยเหตุนี้กเขาเอา
 - ค. ถือ โดยลำดับสืบ ๆ กันมา
 - ง. ถือ โดยตื่นว่า ได้ยินอย่างนั้นอย่างนี้

เกษแห่ง

ผู้นำหอ
ว่าจักหาไป
หาโน้นสร้างนี้
บิคมังซ่อนเร้น

ชาวชนหอ
ชาวคราว ได้ยิน
ไม่ทันเท่าเล่า
เชื่อถือว่าจะจริง

ขึ้นเหนือหอ
พวกคลบตะแลง
สร้าง โนนกินนี้
อ้อฉาวขึ้นมา

ขึ้นเหนือหอ
ปลุกหลาคักบาดร
กึ่งกึ่งแมงคา
น้ำแห้งเห็นทราย

ปลุกหลา = สร้างศาลา

ปากคำปราศรัย
ให้ประชาร่วมเย็น
หาที่ให้เห็น
ประเค้น โกงกิน

หลงคน ไปสิ้น
เชื่อถือว่าจะจริง
เพทุบายทุกสิ่ง
นั่งไว้เฉยไว้ไม่กล้าแย้ง

แลเรือเกษแห่ง
แกลิ่งทำบังหน้า
ภาณีประชา
อ้างหาเพื่อชาติ

แลเรือเกษหาด
น้ำแห้งเห็นทราย
บินมาพลอยคาย
พลอยคายด้วยเรือใหญ่
(ของเก่า)

แต่...หนีของประเทศ

โพตานเหอ
เมืองนี้มันไม่บาน
เสียงเขาเล่าลือมา
ไปบานเอาเมืองเทศ

ดอกเบ็ญเหอ
ยั้งแล้งมันยั้งบาน
งามวันงามคืน
ผูกขึ้นทุกชั่วยาม

บู้ยเหอมันมากมาย
โพตานหรือบานบุรี
เกิดเหตุอาเพศมานานหนา
เทศเมืองไกลมันมาบอก

พวงซ้อโพตาน
ไปบานเอาเมืองเทศ
ว่าเมืองไซยาจะเกิดเหตุ
เกิดเหตุดอกโพตาน
(ของเก่า)

หมั่นก้อออกดอกเสียรอบบ้าน
น้ำท่วมแหลกราญมันยั้งงาม
คางคังคังคาววาววาม
ดอกเบ็ญบานลานเมืองนี้

ถูกชนถูกชายจ่ายหนี
เมืองไซยานี้ไม่ออกดอก
ชาวบ้านถ้วนหน้าถูกหลอก
ว่าโพตานเมืองนอกดอกงคางาม.

คำถาม บทเพลง เกษแห่ง

1. "กึ่งกึ่งแมงคา" เป็นสัญลักษณ์แทนสิ่งใด
 - ก. ประชาชน
 - ข. คนที่คุมช่อง โสเภณี
 - ค. สัตว์ทะเลจากพวกหนึ่ง
 - ง. สัตว์ทะเลและคนคุมช่อง

2. การกระทำของผู้นำในบทเพลงนี้ ตรงกับข้อใด
 - ก. เอาบุญบังหน้า
 - ข. กินบุญร้อนท้อง
 - ค. ประชาชนนั้นหลอกง่าย
 - ง. ทาศีเสมอตัว ทาชั่วเพื่อชาติ

3. ถ้าผู้นำรัฐบาลกระทำคนเหมือนในบทเพลงนี้ สังคมจะเป็นอย่างไร
 - ก. บ้านเมืองจลาจล
 - ข. ทหารจะทำการปฏิวัติ
 - ค. พรรคมารจะครองเมือง
 - ง. ประชาชนจะเคียดแค้น

4. สาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนเชื่อถือผู้นำเพราะเหตุใด
 - ก. ผู้นำเป็นคนดี
 - ข. เชื่อผู้นำชาติพ้นภัย
 - ค. ผู้นำใช้เงินซื้อเสียง
 - ง. ประชาชนค้อยการศึกษา

คำถาม จากบทเพลง แต่...หนี้ของประเทศ

1. เรื่องราวจากบทเพลงนี้ แสดงให้เห็นถึงนโยบายของประเทศในเรื่องใด

- ก. การสั่งเข้า
- ข. การส่งออก
- ค. การปลูกป่า
- ง. อุตสาหกรรมผลิตบับ

2. บทเพลงนี้สะท้อนถึงสิ่งใด

- ก. ความมั่งคั่งของคอกเบี๋ย
- ข. ผู้นำประเทศแก้ปัญหาไม่ถูกจุด
- ค. ความเชื่อในอิทธิฤทธิ์ของคอกโพทาน
- ง. ผู้นำประเทศไม่เห็นความสำคัญของคอกโพทาน

3. เหตุใดคอกเบี๋ยจึงบานในประเทศนี้

- ก. น้ำท่วม
- ข. แห้งแล้ง
- ค. ความยากจน
- ง. ความต้องการศึกษา

4. แนวคิดที่ได้จากบทเพลงนี้คือข้อใด

- ก. บับถูกขายไปต่างประเทศ
- ข. เมืองไซยาเป็นเมืองสมมุติ
- ค. ชาวบ้านถูกหลอกลวงมาตลอด
- ง. ผู้นำรัฐบาลส่งเสริมให้มีการปลูกป่าไม้

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 8

บทอ่าน "วรรณากาลามสูตร"

1. ค
2. ข
3. ค
4. ง

บทเพลง "เกษแห่ง"

1. ก
2. ก
3. ง
4. ง

บทเพลง "แต่ หนีของประเทศ"

1. ข
2. ข
3. ง
4. ค

แผนการสอน ครั้งที่ 9

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง "มงคลสูตรคำฉันท์"

บทเพลง "บักซ์ใต้ถารมเย็น" และ "นกเขา"

แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงเพลงบักซ์ใต้บ้านเรา ของวงแฮมเมอร์ (10 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเนื้อหาของบทเพลงที่ได้รับฟัง (5 นาที)
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่ม 4-5 คน ช่วยกันจัดกลุ่มมงคลทั้ง 38 ประการตามที่ปรากฏในแต่ละพระคาถา แล้วระบุว่าในแต่ละพระคาถานั้น ได้รวมมงคลไว้กี่ข้ออะไรบ้าง และมงคลข้อต่างๆ สำคัญอย่างไรในสถานการณ์ปัจจุบัน (10 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทเพลง "บักซ์ใต้ถารมเย็น" และ "นกเขา" แล้วร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบกับเพลงที่ได้ฟัง และการประพาดติดตามมงคลสูตร ค่อยจากนั้นจึงทำแบบฝึก (15 นาที)

5. ครู,นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้จากการอ่าน
และการฟังเพลง

(10 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แดบบันทึกเสียง เพลง บักซ์ไต่บ้านเรา ของวงแซมเมอร์
2. บทเพลงฯ เรื่อง บักซ์ไต่ถ้ำร่มเย็น, นกเขา
3. บทอ่าน เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจแบบฝึก

มงคลสูตรคำฉันท์

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

นโม ตสฺส ภควโต อรทโต สุมมา สมุพฺพุตฺตสฺส

ตันมงคลสูตร

สืบสองฉนำเหล่า	นรอีกสุเทวา
รวมกันและครีหา	สิริมังคลาไค
เทวามนุษย์ทั่ว	พหุภพระเทศใน
หมิ่นจักรวาลได้	คาริสันจรั้งกาล
แล้วยังบำรุง -	คละสมม โนมาลัย
ด้วยกาละล่วงนาน	บมิ ได้ประสงค์สม
ได้เกิดซึ่ง โกลา	หละยั้งม โทคม
ก้องถึงณชั้นพรหม	ธสถิตสะเทือน ไบ
องค์โลกนาถเทศน์	วรมังคลา ได้
ยังบาปะบวงให้	ทุณะ เสื่อมวินาศมล
ชนหลายบพิงนับ	พิสดับสมงคล
โคแล้วและรอดพัน	พหุทุกชะยายี
เราควรจะกล่าวมง -	คละอันประเสริฐที่
กอบด้วยคุณามี	วรอิตถะเจดเจลา ฯ
องค์พระอานนท์ท่านเล่า	ว่าข้าพเจ้า
ได้ฟังมาแล้วดังนี้	
สมัยหนึ่งพระผู้มี	พระภาคชินสีห์
ผู้โลกนาถจอมธรรม	

ประทับณ เชตวัน	วิหาระอัน
อนาถบิณฑิก ไชรั	
จัดสร้างอย่างค้ำที่ใน	สาวัดถึให้
เป็นที่สถิตสุขา	
ครั้งนั้นแลทเวคา	องค์หนึ่งมหา-
นุภาพมทิทธิฤทธิ	
ล่องประดมยามราตรี	เธอเปล่งรัศมี
อันเรื่องระยับจับเนตร	
แสงกายเธอปลั่งยังเขต	สวนแห่งเจ้าเขต
สว่างกระจ่างทั่ว ไบ	
องค์พระภควันคั้น ไชรั	ประทับแห่งใด
ก็เข้า ไบถึงที่นั้น	
ครั้นเข้าใกล้แล้วจึงพลัน	ถวายอภิวันท์
แต่องค์สมเด็จทศพล	
แล้วยืนที่ควรรคาไกล	เสงี่ยมเจียมตน
แสดงเคารพนบศึร์	
เมื่อทเวคามินติ	สมควร ณ ที่
ข้างหนึ่งตั้งกล่าวแล้วนั้น	
จึงได้ทูลถามภควันคั	ด้วยถ้อยประพันธ์
เป็นพระคาถาบรรจงฯ	
เทพอีกมนุษย์หวัง	คติไสศถิจงานง
โปรดเทศนามง-	คละเออกุคมตี ฯ
(ฝ่ายองค์สมเด็จพระชินสีห์	ตรัสตอบวาที
ด้วยพระคาถาไพจิตร)	

บักซ์ไต้ถำร๋มเขียน

คำนี้เหอ
เสียงหนึ่งตะลุงแ่ว่วมา
บลุกข้าวกรึคฆางปากศาล
แต่ว่าไม่พองจะกิน

บักซ์ไต้เหอ
เหมือนนกแก่เฝ้ารัง
หนุ่มสาวบักกล้ำซาแข็ง
ทั้งคนแก่ไว้เคียวคาย

หนุ่มสาวเหอ
รู้ไหมบักซ์ไต้เคียวนี้
ผนฟ้าพากันแกล้ง
ชาวไต้หน้าตากกระเซ็น

บักซ์ไต้เหอ
บาระเบิดวางเพลิงยังหนาคา
ชานาส่วนมากไซคร้าย
มีปัญหาที่หากิน

อดีตกาลเหอ
เป็นดินแดนอุดมจริง
ในคลองในทะเลมากปลา
เรื่องร้ายไม่ค่อยมี

คำนี้เหอ
ข้าวทั้งถิ่นทั้งที่หนินา
วันว่างวันสารทเข้าออกพรรษา
บักซ์ไต้ฉบับวันแต่ชบเซา

ยินเสียงปี่โนรา
ข่าวว่าไม่พองจะกิน
หางานอยู่เป็นอาชีพ
หนี้สินอีรุงคองนัง . .
คนแก่ยากไร้อยู่ข้างหลัง
อยู่หลังเคียวคาย
ทั้งทุ่งทั้งแหล่งเสียมากหลาย
โทษหายยิ่งแล้วบักซ์ไต้
พวกเจ้าจากไปเสียหลายปี
ไม่มีสุขสมร๋มเขียน
แห้งแล้งน้ำท่วมทุกข์เข็ญ
ลาเค็ญยากไร้นานา
ยังมีภัยร้ายทุกหย่อมหญ้า
ต่างใหญ่คับฟ้าแผ่นดิน
ต่างล้วนมากมายหนี้สิน
ที่ดินถูกฉ้อถูกชิง
บักซ์ไต้สุขสานต์ไปทุกสิ่ง
ไม่ท่อนหย่งหยิ่งพรรค์นี้
ในไร่ในนาข้าวเขียวขจี
อยู่อย่างน้องพี่น่านักหนา
ยินเพียงเสียงปี่โทษหา
หนุ่มสาวหายหน้าไม่เห็นเงา
เห็นแล้วโทษหาเงียบเหงา
ไอ้ใครเล่าจะช่วยให้ร๋มเขียน .

อีรุงคองนัง = หุงเหียง

ไม่ท่อนหย่งหยิ่ง = ไม่เคยถูกรบกวน

นกเขา

นกเขาเหอ
คนทานาล่า
โทษนักมัน ไม่ได้
โทษฟ้า โทษฝน

นกเป็ดล่าเหอ
ไอ้อวควิชา
ชอบร้องขอสสิทธิ์
ปฏิบัติ ไม่มี

นกจาบเหอ
ถกเตียงสารพัน
โทษโน่น โทษนี้
ซัก ไบซักมา

นกเอี้ยงเหอ
ลูกสาวลูกบาวใคร
การงานไม่ช่วยทำ
เที่ยวเดินเตะฝุ่น

แค่ = ไกล

ล่า = ช้า

เกาะราว ไม้ท้าว
โทษฟ้า โทษฝน
เดือนอ้ายแค่แล้วพ่อน้ำมน
โทษคนทานาล่า
(ของเก่า)

ชอบทำ เล่ากันหนักหนา
ว่าชั่วรู้ดี
ไม่คิดหน้าที่
อ้างนี่อ้างนั้น

เจียบจาบจาละห้วน
งานนั้นล่าช้า
หน้าที่ใครหนา
ซักช้าจนเป็นโย

เลี้ยงควายตัวใหญ่
โยเที่ยวเดินเตะฝุ่น
ชอบแต่ควายวุ่น
พอกันที่พ่อนกเขาเหอ .

คำถาม บทเพลงบัลลาดรักโรแมนติก

1. ความรู้สึกของคนแก่ ในบทเพลงนี้น่าจะตรงกับข้อใด
 - ก. เหงา
 - ข. เศร้า
 - ค. เสียใจ
 - ง. เจ็บใจ

2. เหตุการณ์ใดในบทเพลงนี้ น่าเป็นห่วงมากที่สุด
 - ก. หนี้สิน
 - ข. นาแล้ง
 - ค. น้ำท่วม
 - ง. คนทั้งถิ่น

3. ข้อใดใช้อุปมาอุปไมย ได้ชัดเจนที่สุด
 - ก. ชาวไร่เหมือนหนี้สิน
 - ข. คนแก่เหมือนนกเฝ้ารัง
 - ค. ในคลองในทะเลเหมือนทะเลทราย
 - ง. เสียงปี่ของโนราเหมือนเสียงปี่หนังตะลุง

4. เรื่องราวในบทเพลงนี้ ผู้เขียนมีเจตนาจะวิงวอนต่ออะไร
 - ก. รัฐบาล
 - ข. ธรรมชาติ
 - ค. คนหนุ่มสาว
 - ง. สิ่งศักดิ์สิทธิ์

คำถาม บทเพลงนกเขา

1. "คนทานาล่า โห่ฟ้าโห่ฝน" ตรงกับสำนวนใด
 - ก. น้ำขึ้นให้รีบตัก
 - ข. ชิงกีรีา ช่างก็แรง
 - ค. กินบนเรือน ชีรคหลังคา
 - ง. ราไม้ตี โห่บ่โห่กลอง

2. ถ้าสังคมเป็นเหมือนบทเพลงนี้ น่าจะเกิดอะไร
 - ก. ความวุ่นวาย
 - ข. ความมอดอซาก
 - ค. ความแตกแยก
 - ง. ความค้ำอัยพัฒนา

3. บทเพลงนี้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับอะไร
 - ก. คนเกียจคร้านมักต้องวุ่นวาย
 - ข. คนชอบกล่าวโทษผู้อื่นเป็นคนน่ารังเกียจ
 - ค. คนที่คิดแต่พุดมักไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต
 - ง. คนโง่เขลาต้องพบกับความอับอายขายหน้า

4. ข้อความใด เป็นข้อเท็จจริง
 - ก. โฉอวคิดว่าข้ารู้ดี
 - ข. คนทานาล่า โห่ฟ้าโห่ฝน
 - ค. ชอบร้องขอสิทธิ์ ไม่คิดหน้าที่
 - ง. นกเขาเหอ เกาะราวไม้หว้า

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 9

บทเพลง "บัลลังก์ใต้ถ้ำมรกต"

1. ก
2. ง
3. ข
4. ค

บทเพลง "นกเขา"

1. ง
2. ง
3. ค
4. ง

แผนการสอน ครั้งที่ 10

กลุ่มทดลอง

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์

บทเพลง "ราหูกินจันทร์" และ "นกหนูปูนาพอฆ่าได้"

แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

1. นักเรียนคู่วิพากษ์ เรื่อง "อ่านแผ่นดินที่เขามหาชัย โดย
เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์"

(10 นาที)

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวคิด ความรู้สึกและการประพจน์
ปฏิบัติตนของกวีที่มีต่อการมองชีวิต มองแผ่นดิน

(5 นาที)

3. นักเรียนอ่านบทอ่าน เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ต่อจากคาบที่ 9
แล้วร่วมกันอภิปรายถึงคำพูดของกวีว่าคนใดที่เกี่ยวข้องกับ
มงคลสูตร

(10 นาที)

4. นักเรียนอ่านบทเพลง "ราหูกินจันทร์" และ "นก หนู ปูนาพอฆ่า
ได้" แล้วแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คนหาข้อความที่สอดคล้องหรือ
ขัดแย้งกับมงคลสูตรแล้วส่งตัวแทน ออกมาพูดรายงาน

(10 นาที)

5. นักเรียนทำแบบฝึก

(10 นาที)

(6. ครูเฉลยแบบฝึก แล้วนักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้
จากการดูและการอ่าน

(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วีดิทัศน์ เรื่อง อ่านแผ่นดินฯ โดย เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
2. บทอ่านเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
3. บทเพลงฯ เรื่อง ราหูกินจันทร์, นก หนู ปูนาพอฆ่าได้
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจแบบฝึก

หนึ่งคือบ่คบพาล	เพราะจะพาประพาศพิศ
หนึ่งคบกะบัณฑิต	เพราะจะพาประสบผล
หนึ่งกราบและบูชา	อภิบุษินีย์ชน
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
ความอยู่ประเทศซึ่ง	เหมาะและควรจะสู้
อีกบุญญะการที่	ณคติทะมาคล
อีกหมั่นประพาศศิว	ณสภาวะแห่งคน
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
ความได้สดับมาก	และกำหนดสุวาทิ
อีกศิลปศาสตร์มี	จะประกอบบุญการ
อีกหนึ่งวินัยอัน	นรเรียนและเชี่ยวชาญ
อีกคำเพราะบรรสาน	ถคติแห่งประชาชน
ทั้งสี่ประการล้วน	จะประสิทธิ์มุนุญผล
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
บำรุงบิตามา-	ศุระด้วยหทัยปรีช
หากลูกและเมียมี	ก็ถนอมประหนึ่งคน
การงานกระทำไป	บ่มิยุ่งและสับสน
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
ให้ทาน ณ กาลควร	และประพาศสุธรรมศรี
กอบกรรมะอันไว้	ทุชะกล้าวและมัวมล
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
ความวคประพาศิบบาป	อกุศลบ่ให้มี
สำรวมวรินทรีย์	และสุร่าบ่เมามล
ความไม่ประมาทใน	พทุธรรมะโกศล
ข้อนี้แหละมงคล	อติเรกอุคมดี
เคารพ ณ ผู้ควร	จะประณตและนอบศิร

อีกหนึ่งมิ ได้มี
 ยินดี ณ ของคน
 อีกรู้คุณาของ
 พังธรรมะ โดยกา-
 ข้อนี้แหละมงคล
 มีจิตตะอดทน
 อีกหนึ่งบ่พึงมี
 หนึ่ง เห็นคณาเลิศ
 กล่าวธรรมะ โดยกาล
 ทั้งสี่ประการล้วน
 ข้อนี้แหละมงคล
 เพียรเพากิ เลสล้าง
 เห็นแจ้งณสิ่งองค์
 อาจน้ามนุษย์ผัน
 อีกทำพระนิพพา-
 ข้อนี้แหละมงคล
 จิตโครมได้ต้อง
 แล้วย่อมบ่พึงมี
 ไร่ โศกฐลีสัญญ
 ข้อนี้แหละมงคล
 เทวามนุษย์ทำ
 เป็นผู้ประเสริฐที่
 ย่อมถึงสวัสดิ์
 ข้อนี้แหละมงคล

จะกระต้างและจงทอง
 บ่มีโลกทะยานบอง
 นรผู้ปกครองคน
 ละเจริญคุณานนท์
 อติเรกอุคมดี
 และสถิต ณ ชั้นดี
 ฤคิต์อหะนงหาญ
 สมณาวราจารย์
 วรกีจจะโกศล
 จะประสิทธิ์มณูผล
 อติเรกอุคมดี
 มลละโทษะยาฮี
 พระอริยสังอัน
 ติระข้ามทะเลวน
 นะประจักษ์แก่ชน
 อติเรกอุคมดี
 วรโลกะธรรมศรี
 จะประหวั่นถักังวล
 และสบายบ่มัวมล
 อติเรกอุคมดี
 วรมงคลาฉะนี้
 บ่มิแพ้ ณ แห่งหน
 สิริทุกประการคล
 อติเรกอุคมดี ฯ

คำถามจากเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์

1. ข้อใดสอดคล้องกับข้อห้ามในศีลห้า
 - ก. มีจิตตะออกทน และสติ ๗ ชั้นดี
 - ข. สาราบวรินทร์ย์ และสุราบ่เมามล
 - ค. หากลูกและเมียมี ก็ถนอมประหนึ่งคน
 - ง. ให้ทาน ๗ กาลควร และประพฤตีสุธรรมศรี

2. วัชเรียนต้องมีธรรมะสำคัญ ๆ ที่พึงปฏิบัติเป็นมงคลแก่ชีวิต แต่ข้อใดที่สำคัญน้อยที่สุด
 - ก. มีวินัย
 - ข. คบบัณฑิต
 - ค. เลี้ยงดูพ่อแม่
 - ง. การงาน ไม่อาภูล

3. มงคลข้อ ใดที่ผู้ปฏิบัติแล้วจะ ได้รับความนิยมนรักใคร่จาก การเข้าสมาคมกับผู้อื่น
 - ก. รู้คุณท่าน
 - ข. มีวาจาเป็นสุภาษิต
 - ค. บูชาบุคคลผู้ควรบูชา
 - ง. เคยทำบุญไว้กาลก่อน

4. ข้อใดเป็นมงคลอย่างหนึ่ง
 - ก. ความเป็นนักฟัง
 - ข. ความเป็นผู้มีจิตใจเข้มแข็ง
 - ค. ความเป็นผู้มีวาจาไพเราะ
 - ง. ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่ม

ราหูกินจันทร์

นางแม่เหอ
รักแต่ฝ่ายพระจันทร์
ดิบเรือให้มันตะแคง
ราหูนางแม่แแกไม่รัก

จันทร์รูปงามเหอ
ส่งให้ได้ฝึก ได้ศึกษา
แม่เจ็บไข้ได้ป่วยก็ไม่เห็น
เพราะราหูไม่ได้เป็นนายคน

ราหูเหอ
ทำงานเลือกเอเหนือหรือกระเซี้ยน
พอมีหน้ามีตากลับมาถูถูก
ลืมห้าวแดงแกงร้อนเมื่อตอนเรียน

พระจันทร์เหอ
เป็นนายคนแล้วไม่เกี้ยวไม่เหลียวดู
ราหูกินจันทร์นั้นเหลวไหล
ราหูทำแทบคายแม่ไม่มอง

รักลูกใจอาธรรม์
ราหูนางแม่แแกไม่รัก
ลูกน้อยก็แทงในใจนัก
คนจนก็มักจะน้อยค่า

แม่รักและตามใจเกินไบนานา
เป็นผู้มีปัญญาเป็นนายคน
ราหูคอยบิเบคั่นอยู่ทุกหน
ทำเท่าใดก็ไร้ผลไม่คนเห็น

ความเป็นอยู่ยังแสนเชิญ
เงินจาเป็นส่งพระจันทร์นั้นเล่าเรียน
อุทิศทรัพย์ทุกบาทส่งให้ซิคเซี่ยน
แม่เนื้อเนี่ยนไม่เห็นค่าของราหู

คนจนนั้นควรอุ้มชู
ว่าคนจนก็กินอยู่มีปากท้อง
แต่แม่รักไม่ทำกันนั้นควรครอง
พอพระจันทร์ลอยส่องแม่มองตาม

ราหูกินจันทร์ = คำพื้นบ้านของบางจังหวัดในภาคใต้ความหมายเดียวกับ
ราหูอมจันทร์

นก หนู ปูนา หอฆ่าได้

นกจาบเหอ
 ชาวนาหว่านไว้บั้งเฒ่า
 ชาวนาต้องคอยเฝ้า
 กินเม็ดข้าวหว่านกล้า
 ปูนาเหอ
 กัดกินวันยังค่ำ
 จับตักกระดูกก็ยังไม่เหลือ
 กล้าปักดำต้องล้มตาย
 หนูนาเหอ
 ข้าวถูกกินเสียสิ้นเปลือก
 หังษา บือหังคักกับยับแยงรู
 สร้างแค้นเคืองให้ชาวนา
 ผนฟ้าเหอ
 บางปีหว่ามกล้าตายสิ้น
 ผนฟ้าไม่อ่านวย
 หว่ามแล้งแล้งจริงเขียว
 พ่อค้าเหอ
 คอยบัญชีออกคำสั่ง
 คำเข้าคำออกเบียเสียมา
 ของดวงตาซึ่งเครื่องฉ้อ
 ชาวนาเหอ
 ก้มงยหลังคคโค้ง
 ทำงานเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า
 นก หนู ปูนา หอฆ่าได้

หาฝูงลงคาบเม็ดข้าว
 กินเม็ดข้าวหว่านกล้า
 คำเข้าคอยขว่างปา
 รบกว่นชาวนาแต่แรกทำ
 คอยกักกล้าที่ปักดำ
 กล้าปักดำต้องล้มตาย
 ใ้ช้ยา บือก็ไม่วาย
 ปูนาทำร้ายทำเรื่อง
 คอยทำข้าวเขียวเหลือง
 สร้างแค้นเคืองให้ชาวนา
 ก็ยังวิ่งผ่านอยู่เกลื่อนคา
 คั่งหน้าเบียคเบียขโมยกิน
 ชาวนาบ่นหวังขลิบ
 บางปีดินแตกกระแหงข้าวแห้งเขียว
 ชาวนาช่วยจนซิคเขียว
 สนิมจับแกะ , เคียวจนเกรอะกรัง
 ไม่ต้องหว่านแต่ข้าวยัง
 ของดวงตาซึ่งเครื่องฉ้อ
 กำหนดราคาเป็นค่อ
 ชาวนาถูกซื้อค่อถูกฉ้อโกง
 หว่านแต่ไ้ขันโกง
 ยังถูกกว่นถูกโกงรำไป
 ได้ข้าวมาไม่พอยาไล่
 พ่อค้าใจร้ายหาอย่าง... ไทร .

บั้งเฒ่า = แปลงใหญ่ .

คำถาม บทเพลงราหุกินจันทร์

1. คนภาคใต้เรียกว่า "ราหุกินจันทร์" หมายถึงเหตุการณ์ใด
 - ก. สุริยุปราคา
 - ข. จันทรุปราคา
 - ค. จันทรทรางกลด
 - ง. อาทิตย์ทรางกลด

2. เหตุการณ์ในบทเพลงนี้สะท้อนชีวิตในครอบครัวอย่างไร
 - ก. แม่รักลูกหญิงมากกว่าลูกชาย
 - ข. ความขัดแย้งระหว่างพี่กับน้อง
 - ค. ความรักของแม่ที่มีต่อลูก ไม่เท่ากัน
 - ง. คนร้ายร้ายทำอะไรก็คุ้มงาม ไปเสียหมด

3. แนวคิดของบทเพลงนี้ตรงกับสำนวนใด
 - ก. น้ำนิ่งไหลลึก
 - ข. ปิดทองหลังพระ
 - ค. ใฝ่สูงจนเกินศักดิ์
 - ง. ราไม้ดี โทษปี โทษกลอง

4. บทเพลงนี้ใครควรจะถูกตำหนิมากที่สุด
 - ก. แม่
 - ข. ราหุ
 - ค. พระจันทร์
 - ง. คนที่ได้รับการศึกษา

คาถาม บทเพลงนก หนู บุนา พอฆ่า ได้

1. สาเหตุที่สำคัญที่สุดในบทเพลงนี้คืออะไร

- ก. นาล้าง นาล่อม
- ข. ชาวนา กับ ต้นข้าว
- ค. พ่อค้า ฉ้อโกง ชาวนา
- ง. นก หนู บุนา กัดกิน ต้นข้าว

2. บทเพลงนี้สะท้อนให้เห็นลักษณะนิสัยด้านใดของชาวนามากที่สุด

- ก. ชี้ เกียจ
- ข. เก็บ กด
- ค. ซอบ บ่น
- ง. ทารุณ สัตว์

3. บทเพลงนี้ ตัวเลือกข้อใดมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด

- ก. บุนา - ต้นกล้า
- ข. นกจาบ - ข้าวสุก
- ค. หนูนา - ข้าวแห้ง
- ง. พ่อค้า - ข้าวเขียว

4. การกระทำของพ่อค้าในบทเพลงนี้ เข้ากับสำนวนใด

- ก. จับปูใส่กระด้ง
- ข. รีดเลือดจากปู
- ค. ฟ้าวส่งแผ่นดินต่ำ
- ง. น้ำน้อย ย่อมแพ้ไฟ

เฉลยแบบฝึก แผนการสอนที่ 10

บทอ่าน "มงคลสูตรคำฉันท์"

1. ข
2. ค
3. ข
4. ค

บทเพลง "ราหูกินจันทร์"

1. ข
2. ค
3. ข
4. ก

บทเพลง "นก หนู บุนา พอฆ่าได้"

1. ค
2. ข
3. ก
4. ข

ภาคผนวก ง

แผนการสอน กลุ่มควบคุม 10 แผน

(ใบความรู้/บทอ่านจากหนังสือ ท 606/แบบฝึกจากบทอ่าน

ใช้ชุดเดียวกับกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนครั้งที่ 1

กลุ่มควบคุม

(ใช้แผนการสอนเดียวกับกลุ่มทดลอง)

แผนการสอนครั้งที่ 2

กลุ่มควบคุม

(ใช้แผนการสอนเดียวกับกลุ่มทดลอง)

แผนการสอน ครั้งที่ 3

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษาต่อมนุษย์"
 แล้วตอบคำถามได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนคู่วิเคราะห์ การขับร้องเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
 (8 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลีลา ทำนอง เนื้อหาและประโยชน์
 ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ที่ได้จากการชมวิดีโอ
 (5 นาที)
3. นักเรียนช่วยกันบอกหลักการข้อปฏิบัติและวิธีการเกี่ยวกับการอ่าน
 อย่างมีวิจารณ์
 (3 นาที)
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน หาข้อความที่พูดยาก ๆ
 เพราะสับสนเสียงกันมาพูดแข่งขันกัน
 ตัวอย่างข้อความจากแผ่นใส
 * ยานักคู้หมอซิด หายทิดซิ่นผี ยานักคู้หมอมมีหายผีซิ่นทิด
 * ทหารถือปืน แบกบุน ไบ โบกคัก
 * ซามเขี้ยวคว่าเข้า ซามชาวคว่าค่า

* สามสาวสวยสวมเสื้อสีแสดใส่สันสูงสีส้ม

(12 นาที)

5. นักเรียนอ่าน บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษาค่อมมนุษย์"

(10 นาที)

6. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเรื่องทีอ่านจากแผ่นใส ดังนี้

6.1 ภาษามีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง

6.2 ภาษาช่วยธำรงสังคมได้อย่างไร

6.3 ภาษามีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างไรบ้าง

(8 นาที)

7. ครูสรุปคำตอบของนักเรียนลงกระดานดำ

(4 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์ เรื่อง "ขับร้องเพลงกล่อมเด็กภาคใต้"
2. บทอ่านเรื่อง "ประโยชน์และอิทธิพลของภาษาค่อมมนุษย์"
3. แผ่นใส ข้อคำถาม
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

สังเกตการตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน

แผนการสอน ครั้งที่ 4

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านเรื่อง " การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย "
 และ " การใช้สัญลักษณ์ "
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนภาษา)

1. แจกหนังสือ "ภาพอธิบายสุภาษิตไทย ของ สุมล พันนาค"
 ให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม เพื่อศึกษาภาพการ์ตูนอธิบายสุภาษิต
 (10 นาที)
2. ครูอธิบายเกี่ยวกับ สำนวน คำพังเพย สุภาษิต
 และการเปรียบเทียบ การใช้สัญลักษณ์
 (5 นาที)
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ช่วยกันหาสัญลักษณ์เพิ่มเติม
 กลุ่มละ 10 คำ แล้วนำเสนอหน้าชั้น
 (10 นาที)
4. นักเรียนอ่าน บทอ่านเรื่อง "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"
 และ "การใช้สัญลักษณ์"
 (10 นาที)
5. นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันตอบคำถามจากแผ่นใส แล้วนำเสนอ
 หน้าชั้น ดังนี้

- 5.1 ในการสื่อสารทั่วไป นักเรียนสังเกตว่ามีการใช้เสียงสัมผัส
ในกรณีใดบ้าง ยกมากลุ่มละ 2 กรณี พร้อมด้วยตัวอย่าง
- 5.2 ภาษาในร้อยกรอง มีลักษณะเด่นอะไรบ้างที่ทำให้เกิด
ความงาม อธิบาย โดยสังเขป และยกตัวอย่างประกอบ
(10 นาที)
6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปคำตอบจากที่แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้น
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือภาพอธิบายสุภาษิตไทย ของ สุมล หินนาค
2. บทอ่านเรื่อง "การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย"
และ "การใช้สัญลักษณ์"
3. แผ่นใส ข้อคำถาม
4. หนังสือเรียน ท 606

การประเมินผล

1. สังเกตการรายงานของตัวแทนกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

แผนการสอน ครั้งที่ 5

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล" และ
 "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน"
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการโต้วาทีของนักเรียนโรงเรียน
 พรหมคีรีพิทยาคม กับโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ในการแข่งขัน
 ทักษะทางการพูด
 (10 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการแสดงเหตุผลที่ได้รับฟังแถบ
 บันทึกเสียง
 (5 นาที)
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน ช่วยกันตอบคำถามจากแผ่นใส
 แล้วนำเสนอหน้าชั้น ดังนี้
 ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อสรุป จงหาข้อสนับสนุนที่มีน้ำหนักเพื่อให้
 ข้อสรุปนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือ
 * การคู้หนังสือให้จำแม่น ควรดูในตอนคึกก่อนเข้านอน
 * น้ำดื่มที่สะอาด อากาศที่บริสุทธิ์ มีความจำเป็นแก่ชีวิต ไม่น้อย
 ไบกว่าปัจจัยอื่น ๆ

* คนไทยนิยมการประสานประโยชน์

4. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล" และเรื่อง "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน" (10 นาที)
5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ช่วยกันตอบคำถามเรื่องที่อ่านจากแผ่นใส แล้วนำเสนอหน้าชั้น ดังนี้
 - 5.1 ความสามารถในการใช้เหตุผลมีประโยชน์อย่างไรบ้าง
 - 5.2 จงให้เหตุผลสนับสนุนจากหัวข้อต่อไปนี้อย่างน้อย 3 ประการ
 - * การยิงนกตกปลา เพื่อความสนุกสนานควรเลิกเสียที
 - * ชายไทยทุกคนต้องรับราชการทหาร
6. ครู-นักเรียน ร่วมกันสรุปคำตอบลงบนกระดานดำ

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียงการโต้วาทีของนักเรียน โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม กับโรงเรียนเบญจมราชูทิศ
2. บทอ่านเรื่อง "โครงสร้างของการแสดงเหตุผล" และ "กระบวนการแสดงเหตุผลและการอนุมาน"
3. แผ่นใสข้อความ
4. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตการรายงานของตัวแทนกลุ่ม
2. สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

แผนการสอน ครั้งที่ 6

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านเรื่อง การแสดงทรรสนะ
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดวิจารณ์)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงการโต้วาที ต่อจากคาบที่ 5
 (10 นาที)
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
 เกี่ยวกับเหตุผล แนวคิด และทรรสนะของผู้พูดแต่ละคนที่ได้จาก
 การฟัง
 (5 นาที)
3. ครูอธิบายถึงการแสดงทรรสนะ
 (5 นาที)
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ร่วมกันเขียนประโยชน์และ
 โทษของการดูโทรทัศน์ แล้วนำเสนอหน้าชั้น
 (10 นาที)
5. นักเรียนศึกษาบทอ่านเรื่อง "การแสดงทรรสนะ"
 (8 นาที)

6. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากเรื่องที่ย่านดังนี้
 - 6.1 ทรรศนะเซิ่งสร้างสรรรค์มีลักษณะอย่างไร
 - 6.2 แนวทางในการประเมินทรรศนะมีอะไรบ้าง
 - 6.3 อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทำให้บุคคลมีลักษณะแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
 (7 นาที)
7. ครูเฉลยคำตอบแล้วสรุปเกี่ยวกับการประเมินทรรศนะ
 (5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียง การโต้วาที
2. บทอ่าน เรื่อง การแสดงทรรศนะ
3. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

สังเกตการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

แผนการสอน ครั้งที่ 7

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณ์
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณ์ได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงหนึ่งตะลุงพร้อมน้อยตะลุงสากล ตอน
 แต่งกับหนูน้อยสนทนากัน
 (10 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงวิธีการหาเหตุผลมาโต้ตอบสนทนากันของ
 หนึ่งตะลุง
 (5 นาที)
3. แบ่งนักเรียนทั้งห้องออกเป็น 2 ฝ่าย ส่งตัวแทนฝ่ายละ 1 คน
 ออกมาแสดงบทบาทสมมติ ให้มีการโต้ตอบกันแบบสนทนา
 ทางโทรศัพท์ เรื่อง การไปทัศนศึกษาในช่วงปิดเทอม
 (10 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่องวรรณากาลามสูตร
 (10 นาที)
5. นักเรียน ช่วยกันตอบคำถามต่อไปนี้
 - 5.1 ลักษณะการชี้แจงในรูปของบุจฉาวิลีชนา มีลักษณะเช่นไร
 แยกต่างกันอย่างไร

กับการพูดกันของหนังตะลุงและการพูดโต้ตอบกันทางโทรศัพท์

5.2 คำสอนในพระพุทธศาสนามีลักษณะเป็นเช่นใด เหตุใดจึงได้

ชื่อว่ากาลามสูตร

5.3 การตั้งกระทู้ถามตอบอธิบายมี 10 อย่าง อะไรบ้าง

(10 นาที)

6. ครู,นักเรียนช่วยกันเฉลยและสรุป

(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียงหนังตะลุงพร้อมนั้อย ตะลุงสากล
2. บทอ่าน เรื่อง วรรณากาลามสูตร
3. หนังสือเรียน ท 606

การวัดประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

แผนการสอน ครั้งที่ 8

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง วรรณากาลามสูตร
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก ของนักเรียนชั้น ม.3 (10 นาที)
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง (5 นาที)
3. นักเรียนอ่านบทอ่าน เรื่อง วรรณากาลามสูตร แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 การสั่งสอนเด็กให้รู้ดีรู้ชั่วด้วยใจของเด็กเอง มีประโยชน์อย่างไร
 - 3.2 การลงโทษในลักษณะใดมีประโยชน์และลักษณะใดเป็นโทษ (10 นาที)
4. นักเรียนช่วยกันวิจารณ์คำตอบของเพื่อน ๆ (10 นาที)
5. นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่องวรรณากาลามสูตร แล้วครูเฉลย (10 นาที)

6. ครู,นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการเชื้อ
(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แดบบันทึกเสียงบทละครพูดเรื่อง เห็นแก่ลูก
2. บทอ่าน เรื่อง วรรณากาลามสูตร
3. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

เฉลยแบบฝึก จากบทอ่าน "วรรณากาลามสูตร"

1. ค
2. ข
3. ค
4. ง

แผนการสอน ครั้งที่ 9

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์

แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ)

1. นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียง เพลงบักซ์ใต้บ้านเรา ของ วงแฮมเมอร์
(8 นาที)
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงเนื้อหาของบทเพลงที่ได้รับฟัง
(5 นาที)
3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า มีเหตุการณ์และการประพฤติปฏิบัติอะไรบ้าง ในสังคมปัจจุบัน ที่เป็นค่านิยมซึ่งผิดเพี้ยน
(10 นาที)
4. นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง "มงคลสูตรคำฉันท์"
(10 นาที)
5. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่ม 4-5 คน ช่วยกันจัดกลุ่มมงคลทั้ง 38 ประการตามที่ปรากฏในแต่ละพระคาถา แล้วระบุว่าในแต่ละ

พระคาถานั้น ได้รวมมงคลไว้ที่ข้ออะไรบ้าง และมงคลข้อต่างๆ
สำคัญอย่างไรในสถานการณ์ปัจจุบัน

(10 นาที)

6. ครู,นักเรียนช่วยกันสรุปเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

(5 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. แถบบันทึกเสียง เพลงบักซ์ใต้บ้านเรา ของวงแซมเมอร์
2. บทอ่าน เรื่อง มงคลสุทธาคำฉันท์
3. หนังสือเรียน ท 606

การวัดประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถามและแสดงความคิดเห็น

แผนการสอน ครั้งที่ 10

กลุ่มควบคุม

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6
 เวลา 1 คาบ (50 นาที)

จุดประสงค์ปลายทาง

อ่านบทอ่านเรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
 แล้วตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณได้

กิจกรรมการเรียนการสอน (กระบวนการสร้างความตระหนัก)

1. นักเรียนคู่วิพากษ์ เรื่อง "อ่านแผ่นดินที่เขามหาชัย โดยเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์"
(10 นาที)
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงแนวคิด ความรู้สึกและการประพจน์ปฏิบัติตนของกวีที่มีต่อการมองชีวิต มองแผ่นดิน
(5 นาที)
3. นักเรียนอ่านบทอ่าน เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์ ต่อจากคาบที่ 9 แล้วร่วมกันอภิปรายถึงคำพูดของกวีว่าคอนโคที่เกี่ยวข้องกับมงคลสูตร
(10 นาที)
4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่ม 3-4 คน ช่วยกันหาตัวอย่างจากเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่พบเห็นว่ากรณีใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการปฏิบัติตาม และไม่ปฏิบัติตามมงคลสูตร แล้วนำเสนอหน้าชั้น
(15 นาที)

5. นักเรียนทำแบบฝึกเรื่องมงคลสูตรคำฉันท์ แล้วครูเฉลยคำตอบ
พร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม
(10 นาที)

สื่อการเรียนการสอน

1. วิดีทัศน์ เรื่อง อ่านแผ่นดินที่เขามหาชัย โดย เนาวรัตน์
พงษ์ไพบูลย์
2. บทอ่าน เรื่อง มงคลสูตรคำฉันท์
3. หนังสือเรียน ท 606

การวัดผลประเมินผล

สังเกตจากการตอบคำถาม ทำแบบฝึกและแสดงความคิดเห็น

เฉลยแบบฝึก จากบทอ่าน "มงคลสูตรคำฉันท์"

1.	ข
2.	ค
3.	ข
4.	ค

ภาคผนวก จ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบทดสอบ จำนวน 50 ข้อ

แบบสอบถามประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

ตารางผนวกที่ 1 แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อ	p	r	q	pq	x	x ²
1	.45	.50	.55	.2475		
2	.35	.50	.65	.2275		
3	.45	.50	.55	.2475		
4	.50	.40	.50	.2500		
5	.55	.30	.45	.2475		
6	.50	.40	.50	.2500		
7	.50	.40	.50	.2500		
8	.30	.40	.70	.2100		
9	.50	.40	.50	.2500		
10	.50	.40	.50	.2500		
11	.45	.70	.55	.2475		
12	.45	.40	.55	.2475		
13	.55	.50	.45	.2475		
14	.40	.60	.60	.2400		
15	.35	.50	.65	.2275		
16	.45	.30	.55	.2475		
17	.45	.50	.55	.2475		
18	.50	.40	.50	.2500		
19	.60	.40	.40	.2400		
20	.50	.40	.50	.2500		
21	.40	.60	.60	.2400		
22	.50	.80	.50	.2500		
23	.40	.60	.60	.2400		
24	.55	.50	.45	.2475		
25	.55	.70	.45	.2475		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

26	.50	.80	.50	.2500		
27	.50	.60	.50	.2500		
28	.50	.80	.50	.2500		
29	.50	.60	.50	.2500		
30	.55	.50	.45	.2475		
31	.50	.60	.50	.2500	41	1681
32	.60	.60	.40	.2400	42	1764
33	.55	.70	.45	.2475	42	1764
34	.45	.70	.55	.2475	44	1936
35	.55	.70	.45	.2475	12	144
36	.55	.50	.45	.2475	18	324
37	.50	.60	.50	.2500	9	81
38	.50	.40	.50	.2500	11	121
39	.40	.40	.60	.2400	7	49
40	.45	.30	.55	.2475	13	169
41	.45	.30	.55	.2475	15	225
42	.30	.40	.70	.2100	12	144
43	.40	.20	.60	.2400	9	81
44	.40	.20	.60	.2400	8	64
45	.35	.10	.65	.2275	21	441
46	.45	.30	.55	.2475	28	784
47	.40	.20	.60	.2400	24	576
48	.45	.30	.55	.2475	34	1156
49	.40	.40	.60	.2400	39	1521
50	.40	.20	.60	.2400	37	1369
				12.195	466	14394

แสดงการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ

1. ค่าความแปรปรวน

$$\begin{aligned}
 S^2_t &= \frac{(50 \times 14394) - 217516}{50 \times 49} \\
 &= \frac{71970 - 217156}{2450} \\
 &= \frac{502544}{2450} \\
 &= 205.12
 \end{aligned}$$

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{50 \times (205.12 - 12.195)}{49 \times 205.12} \\
 &= 1.02 \times \frac{192.925}{205.12} \\
 &= 1.02 \times 0.94 \\
 &= 0.959
 \end{aligned}$$

การวิเคราะห์แบบสอบถามประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัย ได้ เสนอการวิเคราะห์แบบสอบถามประเมินคุณภาพ
ออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการประเมินคุณภาพเกี่ยวกับ รูปแบบของบทเพลง ,
เนื้อหาของบทเพลง , แบบทดสอบ , แบบฝึก นำผลการตอบแบบสอบถามมา
แจกแจงความถี่แล้วคิดเป็นร้อยละและหาค่าเฉลี่ย ของแต่ละข้อในแต่ละด้าน

ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นแบบปลายเปิด พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
ด้านอื่น ๆ นำมาหาผลรวมแห่งความสอดคล้อง แล้วนำเสนอในรูปแบบของ
ความเรียง

ตอนที่ 1

ตารางผนวกที่ 2 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับ
"รูปแบบของบทเพลง" (คิดเป็นร้อยละ)

(ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน)	เกณฑ์ประเมิน					ค่าเฉลี่ย
	5	4	3	2	1	
1. ฉันทลักษณ์ที่ประยุกต์ มีความเหมาะสม สอดคล้อง กับฉันทลักษณ์ของบทเพลงเก่า	20	80	-	-	-	4.2
2. การตั้งชื่อบทเพลง เหมาะสมกับเนื้อหา	20	80	-	-	-	4.2
3. การเลือกใช้คำ สำนวนภาษา เหมาะกับการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ	40	60	-	-	-	4.4
4. การใช้ภาษาถิ่น ศัพท์ มีปริมาณ และความยากง่ายพอเหมาะสม	20	60	20	-	-	4.0
5. การใช้สัญลักษณ์ คำ ข้อความ เหมาะกับการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณ	20	60	20	-	-	4.0
คะแนนเฉลี่ย						4.16

จากตารางผนวกที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ดัชนีลักษณะ
ที่ประยุกต์มีความเหมาะสม สอดคล้องกับดัชนีลักษณะของบทเพลงเก่า,
การตั้งชื่อบทเพลงเหมาะสมกับเนื้อหา, การเลือก ใช้คำ สำนวนภาษา
เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ, การใช้ภาษาดัด ดัด มีปริมาณ
และความยากง่ายพอเหมาะสม, การใช้สัญลักษณ์ คำ ข้อความ
เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ อยู่ในระดับมาก โดยสรุปแล้ว
ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้าน รูปแบบของบทเพลง อยู่ในระดับมาก
คือค่าเฉลี่ย = 4.16

ตารางผนวกที่ 3 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
"เนื้อหาของบทเพลง" (คิดเป็นร้อยละ)

(ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน)	เกณฑ์ประเมิน					ค่าเฉลี่ย
	5	4	3	2	1	
1. เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ในปัจจุบันและสัมพันธ์กับเรื่องราวในอดีต	40	60	-	-	-	4.4
2. ในแต่ละบทเพลง เนื้อหา มีเอกภาพ	20	60	20	-	-	4.0
3. เนื้อหาให้แนวคิด ความรู้ และส่งเสริมสติปัญญา	60	40	-	-	-	4.6
4. เนื้อหาให้อารมณ์	20	60	20	-	-	4.0
5. เนื้อหาสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี โลกทรรศน์ของชาวไทยภาคใต้	60	40	-	-	-	4.6
6. เนื้อหา มีปริมาณและความยากง่าย เหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	20	80	-	-	-	4.2
	คะแนนเฉลี่ย					4.3

จากตารางผนวกที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเนื้อหาให้
แนวคิด ความรู้ และส่งเสริมสติปัญญา, เนื้อหาสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิต
วัฒนธรรม ประเพณี โลกทัศน์ของชาวไทยภาคใต้ ในระดับมากที่สุด
รองลงมาคือ เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ใน
ปัจจุบันและสัมพันธ์กับเรื่องราวในอดีต, เนื้อหาให้อารมณ์, และเนื้อหา
มีปริมาณและความยากง่ายเหมาะกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
โดยสรุปแล้วความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาของบทเพลง
อยู่ในระดับมาก คือ ค่าเฉลี่ย = 4.3

ตารางผนวกที่ 4 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ "แบบทดสอบ"
(คิดเป็นร้อยละ)

(ผู้เชี่ยวชาญ 6 คน)	เกณฑ์ประเมิน					ค่าเฉลี่ย
	5	4	3	2	1	
1. โจทย์และตัวเลือก เหมาะสม	16.67	83.34	-	-	-	4.33
2. ความยาก-ง่ายเหมาะสม	16.67	83.34	-	-	-	4.33
3. วัตถุประสงค์	49.98	49.98	-	-	-	4.50
4. จำนวนข้อทดสอบ เหมาะสมกับเนื้อหา	49.98	33.34	16.67	-	-	4.33
คะแนนเฉลี่ย						4.37

จากตารางผนวกที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า โจทย์-
ตัวเลือก, ความยาก-ง่าย, วัตถุประสงค์, จำนวนข้อทดสอบ
เหมาะสมกับเนื้อหาในระดับมาก โดยสรุปแล้วความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ในด้านแบบทดสอบอยู่ในระดับมาก คือ ค่าเฉลี่ย = 4.37

ตารางผนวกที่ 5 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ "แบบฝึก"
(คิดเป็นร้อยละ)

(ผู้เชี่ยวชาญ 6 คน)	เกณฑ์ประเมิน					ค่าเฉลี่ย
	5	4	3	2	1	
1. เนื้อหามีจำนวนมากน้อย ความยาวและยากง่าย พอเหมาะสม	16.67	66.64	16.67	-	-	4.0
2. เนื้อหาที่น่าสนใจ เหมาะกับการใช้ฝึกการ อ่านอย่างมีวิจารณ์	33.34	66.64	-	-	-	4.33
3. ข้อคำถาม ตรงตาม จุดประสงค์ที่ต้องการวัด	16.67	66.64	16.67	-	-	4.0
4. ข้อคำถาม มีความยาก ง่าย พอเหมาะสม	16.67	83.34	-	-	-	4.16
5. จำนวนข้อของข้อคำถาม พอเหมาะกับเนื้อหา	16.67	49.98	33.34	-	-	3.83
						คะแนนเฉลี่ย
						4.06

จากตารางผนวกที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า เนื้อหา
มีจำนวนมากขึ้น ความยาว และความยากง่าย, มีความน่าสนใจเหมาะกับการ
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, ข้อคำถามตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด,
ข้อคำถามมีความยาก-ง่าย พอเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และจำนวนข้อ
ของข้อคำถามพอเหมาะกับการเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง
โดยสรุปแล้วความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในด้านแบบฝึก อยู่ในระดับมากคือ
ค่าเฉลี่ย = 4.06

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ พร้อมข้อเสนอแนะ

1. ในด้านรูปแบบของบทเพลง

ผู้เชี่ยวชาญ 1 ใน 5 คน เห็นว่า ฉันทลักษณ์ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ไม่เคร่งครัด ความเหมาะสมทางฉันทลักษณ์ขึ้นอยู่กับวงท่วงนอง และจังหวะของเพลง

2. ในด้านเนื้อหาของบทเพลง

ผู้เชี่ยวชาญ 1 ใน 5 คน เห็นว่า เนื้อหาหลากหลายตีประยุคเนื้อหาเข้ากับปัจจุบันดีมาก แต่บางบทไม่รัดกุม ผู้อ่านคิดได้กว้างเกินไป

3. ในด้านแบบทดสอบ

ผู้เชี่ยวชาญ 1 ใน 5 คน เห็นว่า ข้อทดสอบบางข้อ ข้อคำถามและ ตัวเลือกไม่ชัดเจน

4. ในด้านแบบฝึก

ผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 5 คน เห็นว่า ข้อคำถามน้อยเกินไป ควรมือน้อยอย่างน้อย 5 - 6 ข้อ

5. ในด้านอื่น ๆ

ผู้เชี่ยวชาญ 1 ใน 5 คน เห็นว่า ควรระมัดระวังในเรื่องของแบบแผนทางวรรณกรรมและแบบแผนของงานวิจัยบ้างเช่นกัน แม้ว่า จะไม่ใช่ประเด็นสำคัญมากนัก แต่เป็นปัญหาและมีข้อถกเถียงเสมอ

ภาคผนวก ฉ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางผนวกที่ 6 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง

คนที่	pre-test		post-test	
	X ₁	Y ₁	X ₁ Y ₁	Y ₁
1	23	34	782	17.3
2	27	39	1053	19.3
3	34	46	1564	21.2
4	34	44	1496	19.2
5	22	31	682	14.9
6	27	38	1026	18.3
7	31	45	1395	22.4
8	27	42	1134	22.3
9	28	44	1232	23.6
10	34	45	1530	20.2
11	35	45	1575	19.5
12	30	43	1290	21.1
13	30	44	1320	22.1
14	23	35	805	18.2
15	24	37	888	19.5
16	35	46	1610	20.5
17	29	43	1247	21.8
18	25	38	950	19.8
19	26	40	1040	21.0
20	28	44	1232	23.6

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

21	24	37	888	19.5
22	26	38	988	19.0
23	34	46	1564	21.2
24	31	42	1302	19.4
25	29	41	1189	19.8
26	31	44	1364	21.4
27	30	42	1260	20.1
28	31	45	1395	22.4
29	30	43	1290	21.1
30	25	39	975	20.8
31	24	38	912	20.5
32	32	44	1408	20.6
<hr/>				
	919	1322	38386	651.6
<hr/> <hr/>				

ตารางผนวกที่ 7 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ
หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุม

คนที่	pre-test		post-test	
	X ₂	Y ₂	X ₂ Y ₂	Y ₁
1	28	32	896	11.6
2	26	32	832	13.0
3	34	42	1428	17.2
4	33	44	1452	19.9
5	28	32	896	11.6
6	32	35	1120	11.6
7	37	43	1591	15.9
8	32	37	1184	13.6
9	26	30	780	11.0
10	30	40	1200	18.1
11	26	35	910	16.0
12	30	40	1200	18.1
13	29	37	1073	15.8
14	32	37	1184	13.6
15	24	34	816	16.5
16	31	42	1302	19.4
17	30	40	1200	18.1
18	34	40	1360	15.2
19	29	32	928	10.8
20	28	35	980	14.6

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

21	26	32	832	13.0
22	29	35	1015	13.8
23	24	26	624	8.5
24	32	42	1344	18.6
25	31	39	1209	16.4
26	28	33	924	12.6
27	34	42	1428	17.2
28	30	37	1110	15.1
<hr/>				
	833	1025	30818	416.8
<hr/> <hr/>				

ตารางผนวกที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน
และหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

	ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน	ค่าเฉลี่ยหลังเรียน
กลุ่มทดลอง	28.72	41.31
กลุ่มควบคุม	29.75	36.61
ค่าเฉลี่ยรวม	29.20	39.12

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายสมใจ สมคิด

วัน เดือน ปีเกิด 10 ตุลาคม 2499

การศึกษา พ.ศ.2520 จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง
วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
พ.ศ.2525 จบปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต
วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ.2536 ศึกษาต่อปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน
วิชาเอกมัธยมศึกษา-ภาษาไทย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การทำงาน พ.ศ.2520 รับราชการในตำแหน่ง ครู 2 ระดับ 2
ปฏิบัติการสอนวิชาคณิตศาสตร์ โรงเรียนงองราพิชากร
อำเภอองครักษ์ จังหวัดพิจิตร

พ.ศ.2528 รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4
ปฏิบัติการสอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม
อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัจจุบัน รับราชการในตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 7
โรงเรียนพรหมคีรีพิทยาคม